

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Materiál na rokovanie
Národnej rady Slovenskej republiky

Číslo: 3888/2011

391

S t a n o v i s k o

**Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
k Návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky
za rok 2010**

**Materiál sa predkladá na základe § 5 ods. 1
zákona č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom
úrade SR v znení neskorších predpisov**

Materiál predkladá:

Ján Jasovský

predseda

Najvyššieho kontrolného úradu SR

**Bratislava
jún 2011**

Obsah:

Ú v o d	4
1 Náležitosti Návrhu záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2010	4
2 Súhrnná charakteristika ekonomického vývoja v roku 2010	5
2.1 Ukazovatele ekonomického rastu	5
2.2 Ukazovatele trhu práce	8
2.3 Ukazovatele cenového vývoja	11
3 Výsledok hospodárenia rozpočtu verejnej správy za rok 2010 v metodike ESA 95	12
4 Aktíva a pasíva sektora verejnej správy	14
5 Príjmy štátneho rozpočtu	20
5.1 Hlavná kategória 100 – Daňové príjmy	20
5.2 Hlavná kategória 200 – Nedaňové príjmy	28
5.3 Hlavná kategória 300 – Granty a transfery	29
6 Výdavky štátneho rozpočtu	30
6.1 Výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení	31
6.1.1 Hlavná kategória 600 - Bežné výdavky	31
6.1.2 Hlavná kategória 700 - Kapitálové výdavky	33
6.2 Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie	34
7 Stanovisko k vybraným kapitolám štátneho rozpočtu	35
8 Programové rozpočtovanie	39
9 Rozpočtové vzťahy Slovenskej republiky a Európskej únie	40
9.1 Charakteristika vplyvu prostriedkov Európskej únie na štátny rozpočet	40
9.2 Analýza rozpočtovaných a skutočne získaných prostriedkov z Európskej únie podľa jednotlivých fondov a ich využitie	42
9.3 Spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu	44
9.4 Výsledky kontrolnej činnosti NKÚ SR vo vzťahu k prostriedkom EÚ	45
10 Vývoj schodku štátneho rozpočtu a jeho financovanie	47
11 Štátne aktíva a štátne pasíva	49
12 Zhodnotenie hospodárenia obcí a vyšších územných celkov	51
12.1 Obce	52
12.2 Vyššie územné celky	57
Záver	61

Zoznam použitých skratiek:

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity
CR SR	Colné riaditeľstvo SR
DR SR	Daňové riaditeľstvo SR
DHM	drobný hmotný majetok
DPFO	daň z príjmu fyzickej osoby
DPPO	daň z príjmu právnickej osoby
DPH	daň z pridanej hodnoty
EAGGF	Európsky poľnohospodársky a garančný fond
EAFRD	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
ECB	Európska centrálna banka
EIS	ekonomický informačný systém
ES	Európske spoločenstvo
ESA 95	Európsky systém účtov
EÚ	Európska únia
EÚS	európska územná spolupráca
FNM SR	Fond národného majetku SR
HDP	hrubý domáci produkt
HND	hrubý národný dôchodok
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
MF SR	Ministerstvo financií SR
MK SR	Ministerstvo kultúry SR
MO SR	Ministerstvo obrany SR
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
NBS	Národná banka Slovenska
NFM	nórsky finančný mechanizmus
NFV	návratná finančná výpomoc
NFP	nenávratný finančný príspevok
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
p. b.	percentuálny bod
RI	Register investícií
RIS	Rozpočtový informačný systém
RTVS, s.r.o.	Rozhlasová a televízna spoločnosť, s.r.o.
RVS	rozpočet verejnej správy
SPF	Slovenský pozemkový fond
SR	Slovenská republika
s. r. o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
ŠD	štátne dlhopisy
ŠFA	štátne finančné aktíva
ŠFCH	Štátny fond cestného hospodárstva
ŠFP	štátne finančné pasíva
ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ŠP	Štátna pokladnica
ŠPP	štátne pokladničné poukážky
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ŠR	štátny rozpočet
ŠZÚ SR	štátny záverečný účet SR
ÚPV SR	Úrad priemyselného vlastníctva SR
USD	americký dolár
VPS	Všeobecná pokladničná správa
VÚC	vyšší územný celok
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
ZŤS	Závody ťažkého strojárstva
ZÚVS SR	záverečný účet verejnej správy SR

Úvod

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky v zmysle § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov vypracoval stanovisko k Návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky za rok 2010, ktorý je podľa § 29 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov súčasťou záverečného účtu verejnej správy a súčasne podáva stanovisko k vybraným častiam záverečného účtu verejnej správy z hľadiska dodržania:

- zákona č. 497/2009 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2010 v znení zákona č. 468/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o štátnom rozpočte na rok 2010,
- zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- ďalších zákonov a predpisov súvisiacich najmä s hospodárením s prostriedkami štátneho rozpočtu a nakladania s majetkom štátu.

NKÚ SR v stanovisku hodnotí:

- náležitosti Návrhu záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2010, ktorý obsahuje:
  - záverečný účet verejnej správy za rok 2010,
  - výsledky hospodárenia štátneho rozpočtu SR v roku 2010,
  - výsledky hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy SR v roku 2010,
- súhrnnú charakteristiku ekonomického vývoja v roku 2010,
- výsledok hospodárenia rozpočtu verejnej správy za rok 2010 v metodike ESA 95,
- aktíva a pasíva sektora verejnej správy,
- vývoj, štruktúru a financovanie štátneho dlhu,
- príjmy a výdavky štátneho rozpočtu,
- rozpočtové vzťahy SR a EÚ,
- vývoj schodku štátneho rozpočtu a jeho financovanie,
- štátne aktíva a štátne pasíva.

Stanovisko sa opiera o kontrolné poznatky NKÚ SR za rozpočtový rok 2010, údaje a informácie poskytnuté, resp. publikované Štátnou pokladnicou, Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity, Štatistickým úradom SR, Národnou bankou Slovenska a Eurostatom.

1 Náležitosti Návrhu záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2010

NKÚ SR konštatuje, že predložený Návrh záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2010 v súlade s § 29 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy obsahuje:

- údaje o príjmoch a výdavkoch štátneho rozpočtu a o súhrne rozpočtov ostatných subjektov verejnej správy za príslušný rozpočtový rok,
- bilanciu financovania schodku štátneho rozpočtu a štátneho dlhu,
- prehľad o stave a vývoji dlhu verejnej správy,
- údaje o aktívach a pasívach verejnej správy vrátane bilancie štátnych aktív a štátnych pasív,
- prehľad o poskytnutých návratných finančných výpomociach a o stave a vývoji štátnych záruk,
- prehľad o použití rozpočtových rezerv,
- prehľad o poskytnutých úľavách podľa osobitného predpisu,

- prehľad o stave daňových pohľadávok a colných pohľadávok,
- súhrnnú správu o výsledkoch finančnej kontroly a vnútorného auditu.

2 Súhrnná charakteristika ekonomického vývoja v roku 2010

Východiskom pre makroekonomický rámec zostavenia návrhu RVS na roky 2010 až 2012 bol vývoj globálnej finančnej a hospodárskej krízy.

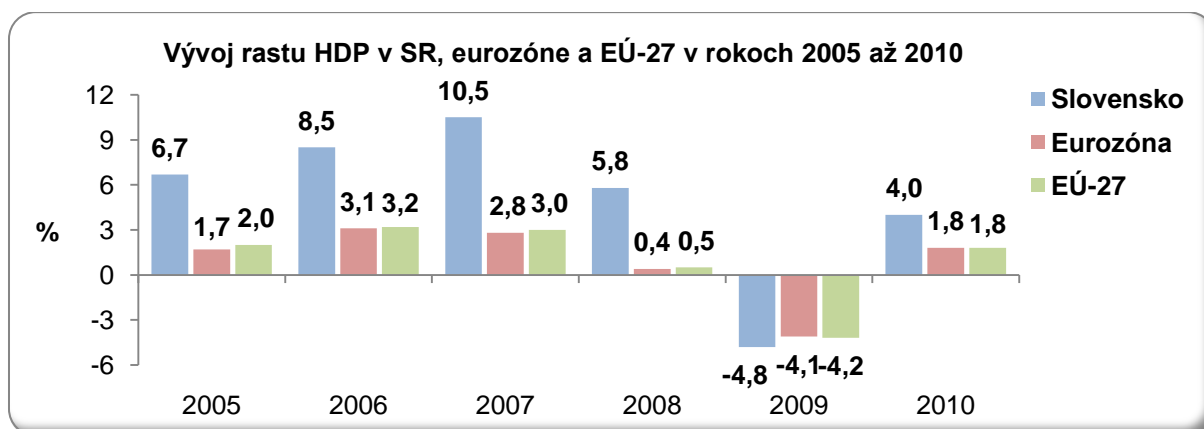
Podľa názoru NKÚ SR oživenie svetovej ekonomiky podporené nárastom medzinárodného obchodu, menovými a fiškálnymi politikami bolo v roku 2010 rýchlejšie ako sa pôvodne očakávalo. Z pohľadu ekonomiky Slovenska bol dôležitý najmä medziročný rast ekonomiky EÚ-27 o 1,8 % a v rámci neho ekonomický rast najvýznamnejšieho slovenského obchodného partnera Nemecka až o 3,5 %. Rastu celosvetového dopytu zodpovedal aj vzostup cien takmer všetkých komodít, pričom v inflačných tlakoch sa prejavil najmä vplyv vysokých cien potravín a ropy. Expanzivnosť menovej politiky väčšiny hlavných centrálnych bánk pokračovala aj v roku 2010 tým, že nemenili kľúčové úrokové sadzby. Napríklad ECB ponechala počas celého roka základnú refinančnú úrokovú sadzbu na úrovni 1,0 %.

V slovenskej ekonomike sa globálny ekonomický vývoj v roku 2010 podľa údajov Eurostatu premietol vo výraznom oživení ekonomického rastu na úrovni 4,0 % a v znížení harmonizovanej priemernej miery inflácie na 0,7 %. V rámci EÚ-27 rýchlejší rast ekonomiky dosiahlo iba Švédsko (5,5 %) a harmonizovaný index rastu spotrebiteľských cien bol najnižší pri zohľadnení deflácie v Írsku (-1,6 %) a Lotyšsku (-1,2 %). V roku 2010 sa postupne zlepšovala aj situácia na trhu práce. Napriek tomu SR výrazne zaostala za európskym priemerom nielen vo vývoji miery zamestnanosti (58,8 %, EÚ-27 64,2 %), ale predovšetkým vo vývoji harmonizovanej miery nezamestnanosti (14,5 %, EÚ-27 9,9 %). Podiel deficitu bežného účtu na HDP sa v roku 2010 mierne zlepšil o 0,1 p. b. na 3,5 %, a to predovšetkým v dôsledku zlepšeného vývoja v bilancii služieb a bilancii bežných transferov.

2.1 Ukazovatele ekonomického rastu

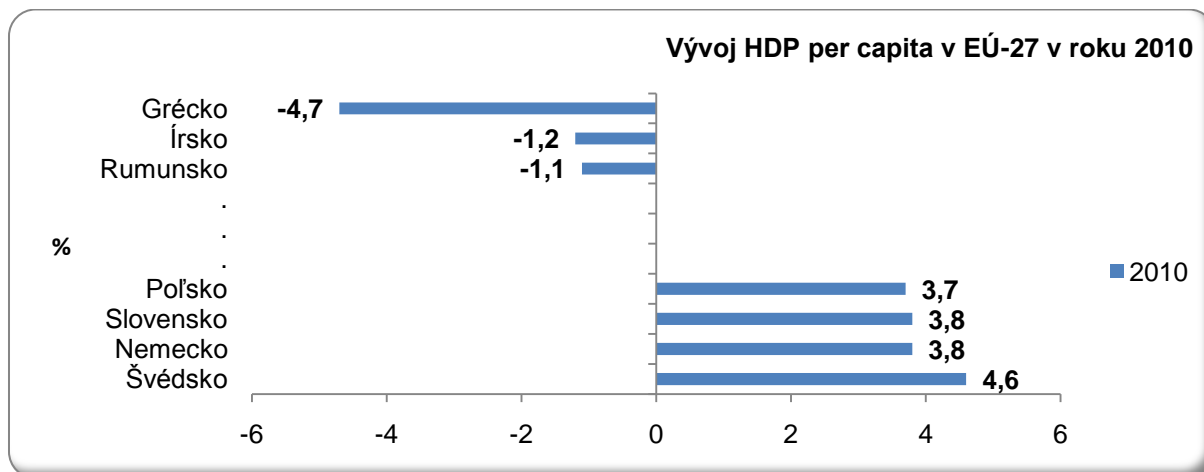
NKÚ SR sa domnieva, že Slovensko ako malá a otvorená ekonomika zaznamenalo v roku 2010 oživenie po prepade ekonomiky v roku 2009 v dôsledku výrazných turbulencií spôsobených globálnou finančnou a hospodárskou krízou. Rast HDP dosiahol 4,0 %, čo bol najvyšší rast v rámci štátov eurozóny a druhé najrýchlejšie tempo rastu v rámci EÚ-27.

Medzinárodné porovnanie vývoja rastu HDP v SR, eurozóny a EÚ-27 v rokoch 2005 až 2010 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Eurostat

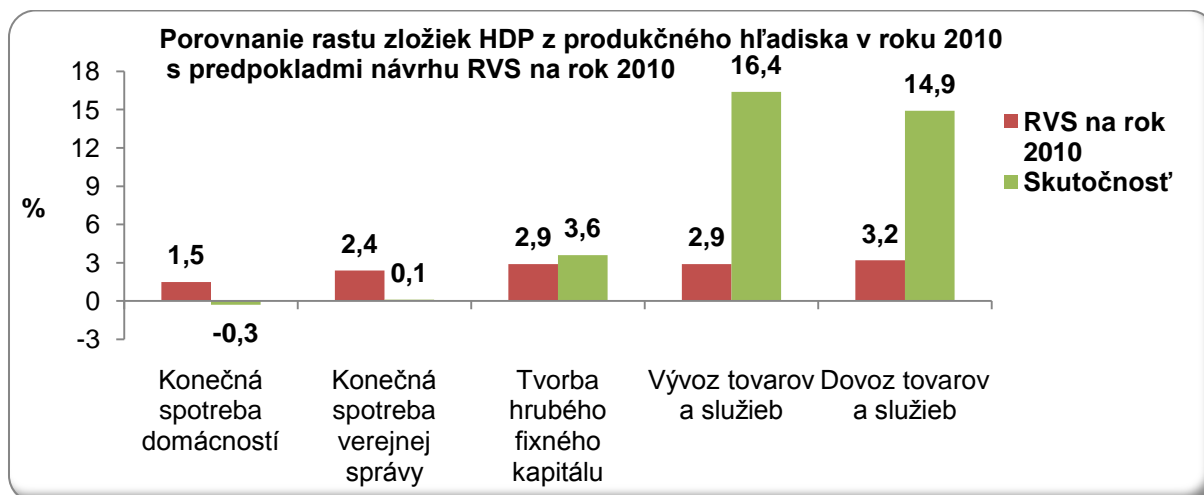
Porovnanie územnej výkonnosti ekonomiky medzi krajinami EÚ-27 v roku 2010 meranej ukazovateľom HDP prepočítaným paritou kúpnej sily na obyvateľa dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Eurostat

Positívny vývoj rastu HDP na Slovensku v roku 2010 NKÚ SR hodnotí v kontexte výrazného hospodárskeho poklesu v roku 2009. Tvorba HDP v bežných cenách bola v roku 2010 totiž v objeme 65,9 mld. eur, čo bolo síce oproti roku 2009 viac o 2,8 mld. eur, ale v porovnaní s rokom 2008 menej o 1,1 mld. eur. Vo zvýšení ekonomickej výkonnosti slovenskej ekonomiky v roku 2010 sa podľa názoru NKÚ SR najvýznamnejšie prejavila celková kladná bilancia čistého exportu do zahraničia, predovšetkým do eurozóny a Nemecka.

Porovnanie skutočného vývoja rastu zložiek HDP z produkčného hľadiska v roku 2010 s predpokladmi RVS na rok 2010 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR a RVS na roky 2010 až 2012

Vo výrazne nižšom (-0,3 %) ako v RVS na rok 2010 očakávanom (1,5 %) raste konečnej spotreby domácností sa, podľa NKÚ SR, prejavil najmä nepriaznivý vývoj situácie na trhu práce a s ním spojený obozretný prístup domácností, ktorý sa prejavil v poklese spotrebiteľskej dôvery. Najvyššiu dynamiku rastu dosiahli výdavky na zdravie (5,2 %) a vzdelanie (4,9 %). Najväčší podiel v štruktúre konečnej spotreby domácností predstavovali výdavky na bývanie (25,7 %) a nákupy potravín (18,6 %). NKÚ SR poukazuje na to, že nepriaznivý vývoj konečnej spotreby domácností v roku 2010 sa negatívne prejavil v plnení daňových príjmov zo spotrebných daní a dane z pridanej hodnoty.

V porovnaní s predpokladom RVS na rok 2010 (2,4 %) NKÚ SR pozitívne hodnotí rast konečnej spotreby verejnej správy (0,1%), v ktorej sa prejavila reštriktívna politika vlády SR. Najvýraznejší pokles dosiahli výdavky medzispotreby (7,6 %), t. j. výdavky na materiál, energie a služby. Najvyšší rast dosiahli výdavky na odmeny zamestnancov (4,8 %) a naturálne sociálne dávky (2,6 %), ktoré mali aj najväčšie podiely na celkovej štruktúre konečnej spotreby verejnej správy (40,9 % a 26,6 %).

NKÚ SR konštatuje, že na zvýšenie výkonnosti ekonomiky Slovenska v roku 2010 mali najvýznamnejší vplyv tvorba hrubého fixného kapitálu a čistý export.

Vo vyššom raste tvorby hrubého fixného kapitálu (3,6 %) ako predpokladanom v RVS na rok 2010 (2,9 %) sa v roku 2010 najvýraznejšie prejavili najmä investície do obežného kapitálu a zvýšenie stavu zásob. Investičná aktivita ako dopytová zložka HDP výrazne zaostala za predkrízovými hodnotami. Z celkových kapitálových výdavkov najviac (62,5 %) investovali nefinančné korporácie s najväčším podielom veľkých podnikov (62,0 %). Najrýchlejšie rástli kapitálové výdavky do ostatných strojov a zariadení (8,6 %). Index priemyselnej produkcie (18,9 %) v roku 2010 dosiahol predkrízovú úroveň. Rástla hlavne výroba automobilov a elektroniky určených na vývoz. Sektor priemyslu bol jeden z mála, ktorý dokázal vytvárať v roku 2010 nové pracovné miesta. Stavebná produkcia však naďalej pokračovala v poklese (-4,6 %), čo sa prejavilo napríklad najmä v bytovej výstavbe, v rámci ktorej medziročne ku koncu roku 2010 poklesol celkový počet začatých bytov o 24,7 % na 3 847 bytov a počet dokončených bytov o 20,6 % na 5 599 bytov. Reálny pokles v roku 2010 dosiahli aj maloobchodné tržby (2,2 %).

Najvýraznejší vplyv na zvýšenie rastu HDP (4,0 %) v roku 2010 mal čistý zahraničný dopyt (2 p. b.), čo pri silnej závislosti slovenskej ekonomiky od exportu do eurozóny podľa NKÚ SR súviselo predovšetkým s vysokým rastom HDP v Nemecku (3,5 %) a zvyšovaním svetových cien ropy. Vývoz a dovoz tovarov a služieb oproti predpokladom RVS na rok 2010 (2,9 % a 3,2 %) v skutočnosti v roku 2010 vzrástli podstatne výraznejším tempom o 16,4 % a 14,9 %. V štruktúre vývozu najvýznamnejšími komoditami boli motorové vozidlá, prívesy a návesy (22,2 %) a počítače, elektronické a optické zariadenia (19,9 %). Hospodárenie zahraničného obchodu v roku 2010 skončilo aktívnym saldom v objeme 137,5 mil. eur, a to aj napriek deficitnému vývoju obchodnej bilancie v II. polroku v objeme 524,5 mil. eur.

Porovnanie vývoja jednotlivých zložiek HDP v bežných cenách z výrobného hľadiska v rokoch 2009 a 2010 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	2009	2010	Rozdiel
Produkcía	138 670,2	150 981,2	12 311,0
Medzispotreba	81 122,5	90 772,7	9 650,2
Hrubá pridaná hodnota	57 547,7	60 208,5	2 660,8
Čisté dane z produktov	5 783,9	5 697,0	- 86,9
HDP v b. c.	63 331,6	65 905,5	2 573,9

Zdroj: ŠÚ SR

Podiel medzispotreby na hrubej produkcii v roku 2010 oproti roku 2009 vzrástol o 1,0 p. b. na 60,1 %, čo sa negatívne prejavilo v poklese podielu hrubej pridanej hodnoty na hrubej produkcii o 1,0 p. b. na 39,9 %. Na tvorbe hrubej pridanej hodnoty mal objemovo najväčší podiel priemysel (25,9 %) a obchod, hotely, reštaurácie a doprava (24,2 %). Najvyšší rast dosiahol podiel verejnej správy, školstva, zdravotníctva a ostatných služieb (0,6 p. b.) a najväčší pokles bol v stavebníctve (o 0,5 p. b.). Čisté dane z produktov v stálych cenách v roku 2010 oproti roku 2009 poklesli o 3,3 % na 5 674,1 mil. eur.

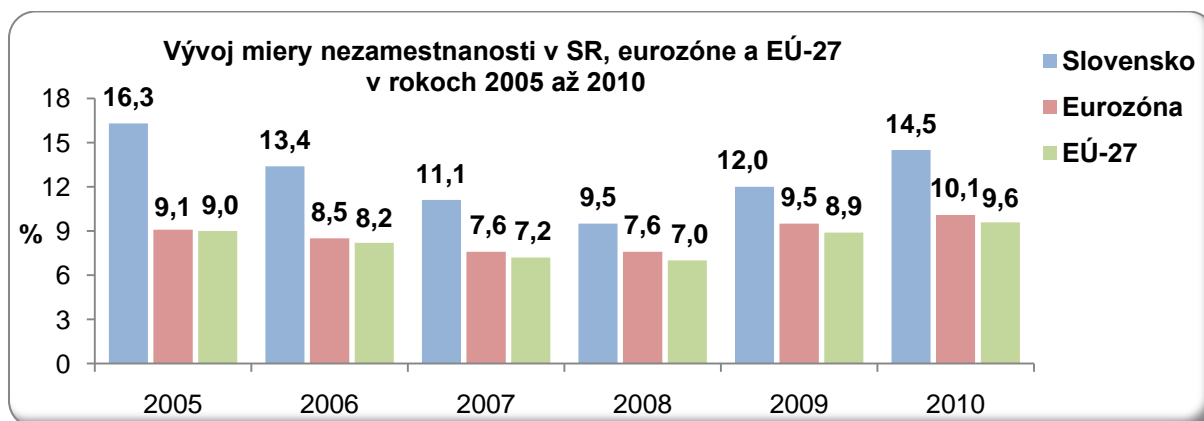
NKÚ SR pozitívne hodnotí, že po výrazných výkyvoch globálnej ekonomickej aktivity vo vonkajšom prostredí prišlo vo vývoji ukazovateľov ekonomického rastu SR v roku 2010 k stabilizácii vo väčšine hlavných aspektov výkonnosti. Rozhodujúcim faktorom tejto stabilizácie bolo upokojenie krízovej situácie a oživenie rastu v rozhodujúcich svetových ekonomikách, osobitne v eurozóne a Nemecku. Nezanedbateľný je však aj príspevok domáceho dopytu predovšetkým vďaka rastu investícií a akumulácii zásob, k čomu prispeli postupným uvoľňovaním úverových štandardov aj banky.

Vývoj ukazovateľov ekonomického rastu SR v roku 2010 podľa názoru NKÚ SR významne ovplyvnila nepriaznivá situácia na trhu práce, a to predovšetkým stagnáciou spotreby domácností a s ňou spojenou stagnáciou spotrebiteľskej dôvery. Rovnaký vplyv mal aj nízky dopyt u iných ako exportne orientovaných podnikov, napr. v sektore služieb a stavebníctva, čo sa negatívne prejavilo vo vývoji indexu ekonomického sentimentu.

2.2 Ukazovatele trhu práce

NKÚ SR zastáva názor, že napriek hospodárskemu rastu výkonnosti slovenskej ekonomiky v roku 2010 sa nepodarilo výraznejšie zlepšiť vývoj situácie na trhu práce. Na druhej strane poukazuje, že pri zohľadnení oneskorenej reakcie hlavných ukazovateľov trhu práce na ekonomický vývoj došlo v roku 2010 k stabilizácii týchto indikátorov.

Medzinárodné porovnanie vývoja harmonizovanej miery nezamestnanosti v SR, eurozóne a EÚ-27 v rokoch 2005 až 2010 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR a Eurostat

NKÚ SR konštatuje, že harmonizovaná miera nezamestnanosti na Slovensku sa v roku 2010 výrazne zvýšila a svojou hodnotou 14,5 % sa priblížila úrovni 16,3 % z roku 2005. Tým sa Slovensko opäť dostalo medzi krajiny EÚ-27 s najvyššou mierou nezamestnanosti ako Írsko (13,7 %), Estónsko (16,9 %), Litva (17,8 %), Lotyšsko (18,7 %) a Španielsko (20,1 %). Medzi najzávažnejšie problémy Slovenska tradične patrila miera dlhodobej nezamestnanosti.

Štruktúru nezamestnanosti podľa jej trvania na Slovensku v roku 2010 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názov ukazovateľa	Počet osôb (tis.)	Medziročný rast (%)
Do 1 mesiaca	25,9	-29,6
Viac ako 1 mesiac až 3 mesiace	24,9	-24,5
Viac ako 3 mesiace až 6 mesiacov	36,9	-2,6
Viac ako 6 mesiacov až 1 rok	70,6	37,1
Viac ako 1 rok až 2 roky	85,2	107,3
Viac ako 2 roky	145,6	17,3
Spolu	389,0	20,0

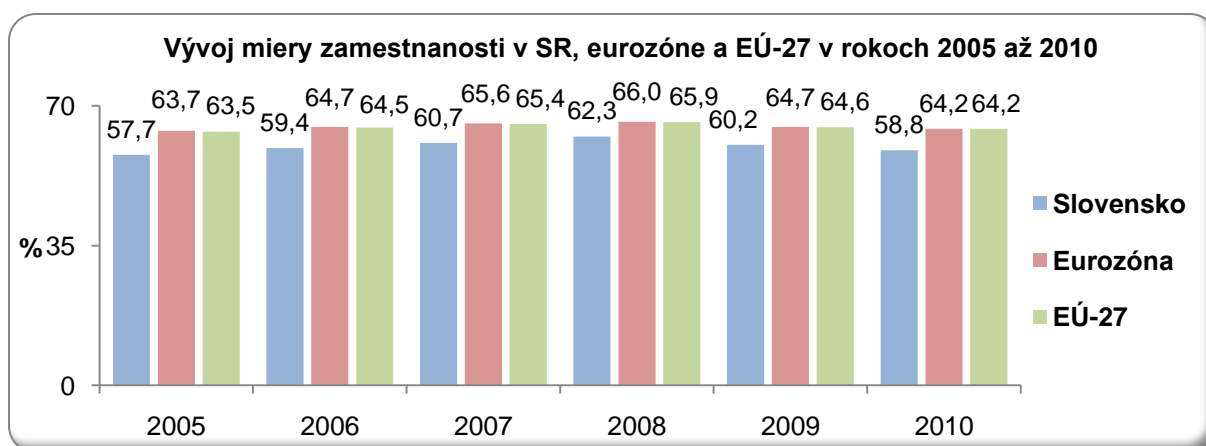
Zdroj: ŠÚ SR

NKÚ SR konštatuje, že podľa veku najrýchlejšie medziročne vzrástla nezamestnanosť v kategórii 55 až 59 ročných o 50,5 % (28,2 tis. osôb). Najväčší nárast počtu nezamestnaných o 122,8 tis. osôb bol zaznamenaný v kategórii 35 až 49 ročných (19,2 %). Podľa ekonomickej činnosti posledného zamestnania najrýchlejší rast nezamestnanosti bol zaznamenaný v sektoroch informácie a komunikácie o 93,8 % (3,1 tis. osôb) a verejná správa a sociálne zabezpečenie o 71,3 % (13,7 tis. osôb). Najväčší nárast počtu nezamestnaných o 114,0 tis. osôb zaznamenala priemyselná výroba (14,0 %). Podľa krajov najrýchlejšie vzrástla nezamestnanosť v Trenčianskom kraji (43,5 %), pričom najväčší podiel (18,5 %) na celkovej nezamestnanosti SR mal Prešovský kraj s počtom nezamestnaných 72,0 tis. osôb.

NKÚ SR negatívne hodnotí vývoj počtu nezamestnaných dlhšie ako 1 rok, ktorý v roku 2010 vzrástol o 65,6 tis. osôb na 230,7 tis. osôb a ich podiel na celkovom počte nezamestnaných za medziročne zvýšil o 8,4 p. b. na 59,3 %. Počet nezamestnaných viac ako 2 roky medziročne vzrástol o 17,3 % na 145,6 tis. osôb, čo do značnej miery môže súvisieť aj s nelichotivou situáciou marginalizovaných rómskych komunít.

Medzinárodné porovnanie vývoja miery zamestnanosti v SR, eurozóne a EÚ-27 v rokoch 2005 až 2010 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Eurostat

NKÚ SR konštatuje, že celková miera zamestnanosti sa na Slovensku v roku 2010 znížila o 1,4 p. b. na 58,8 %. Rovnakú a nižšiu mieru zamestnanosti medzi krajinami EÚ-27 zaznamenali v roku 2010 Rumunsko (58,8 %), Španielsko (58,6 %), Litva (57,8 %), Taliansko (56,9 %), Malta (56,0 %) a Maďarsko (55,4 %). Pozitívom vývoja na Slovensku je stabilizácia a postupný mierny nárast zamestnanosti spojený najmä s oživovaním produkcie v priemyselnej výrobe v II. polroku 2010.

Podiel jednotlivých krajov na celkovej zamestnanosti Slovenska v roku 2010 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

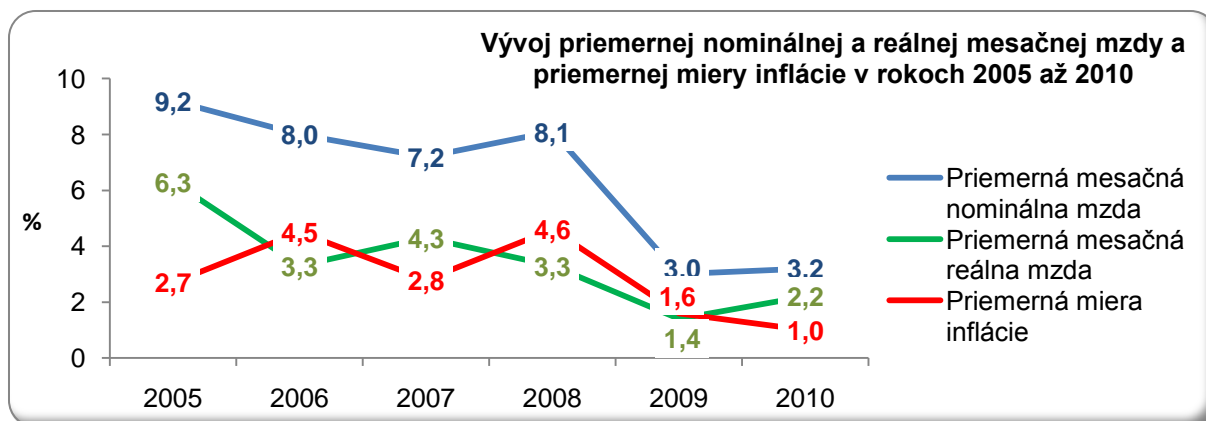
Kraj	Zamestnanosť (tis. osôb)	Podiel na SR (%)	Rast (%)
Bratislavský	321,6	13,9	-3,1
Trnavský	267,5	11,5	-2,1
Trenčiansky	270,5	11,7	-1,1
Nitriansky	298,3	12,9	-2,3
Žilinský	286,3	12,4	-3,9
Banskobystrický	264,9	11,4	2,5
Prešovský	314,7	13,6	-2,0
Košický	293,8	12,7	-3,5
SR celkom	2 317,5	100,0	-2,0

Zdroj: ŠÚ SR

NKÚ SR konštatuje, že celková zamestnanosť na Slovensku sa v priemere za rok 2010 znížila o 48,3 tis. osôb na 2 317,5 tis. osôb, čo predstavovalo medziročný pokles o 2,0 %. Najväčší podiel (13,9 %) na celkovej zamestnanosti mal Bratislavský kraj (321,6 tis. osôb) a najmenší (11,4 %) Banskobystrický kraj (264,9 tis. osôb). Počet pracujúcich v zahraničí sa v roku 2010 medziročne znížil o 2,3 tis. osôb na 126,7 tis. osôb. Najväčšie medziročné zníženie priemerného počtu zamestnaných osôb v roku 2010 zaznamenalo odvetvie priemyslu o 18,7 tis. osôb (o 3,8 %).

Porovnaním vývoja zamestnanosti v priemyselnej výrobe (-3,8 %) s jej medziročným rastom produkcie (18,9 %) NKÚ SR dospel k záveru, že tento rast súvisel viac s rastom odpracovaných hodín ako s tvorbou nových pracovných príležitostí. V roku 2010 medziročne v priemyselnej výrobe pribudlo iba 373 nových pracovných príležitostí. Počet voľných pracovných miest v hospodárstve SR sa v roku 2010 medziročne znížil o 3 886 (22,4 %) na 13 424 voľných pracovných miest, pričom najväčší pokles sa zaznamenal v sektore verejná správa a povinné sociálne zabezpečenie o 3 021 miest.

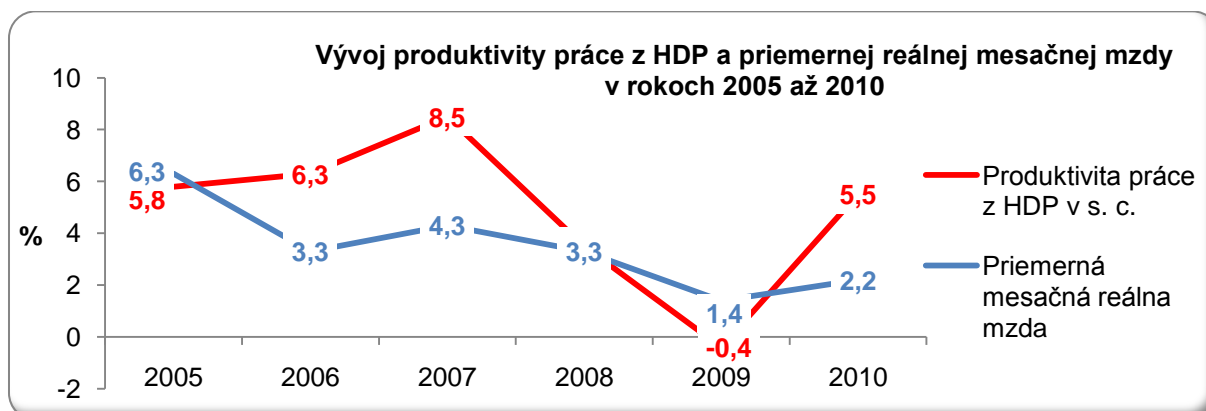
Vývoj priemernej nominálnej a reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva SR a priemernej miery inflácie v rokoch 2005 až 2010 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

NKÚ SR konštatuje, že priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca hospodárstva SR medziročne vzrástla o 3,2 % na 769 eur. Najvyššiu nominálnu mzdu mali zamestnanci v informačných a komunikačných činnostiach (1 425 eur) a najnižšiu mali zamestnanci v ubytovacích a stravovacích službách (503 eur) a stavebníctve (579 eur). Dynamika rastu priemernej reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva SR sa v roku 2010 medziročne zrýchlila o 0,8 p. b. na 2,2 %.

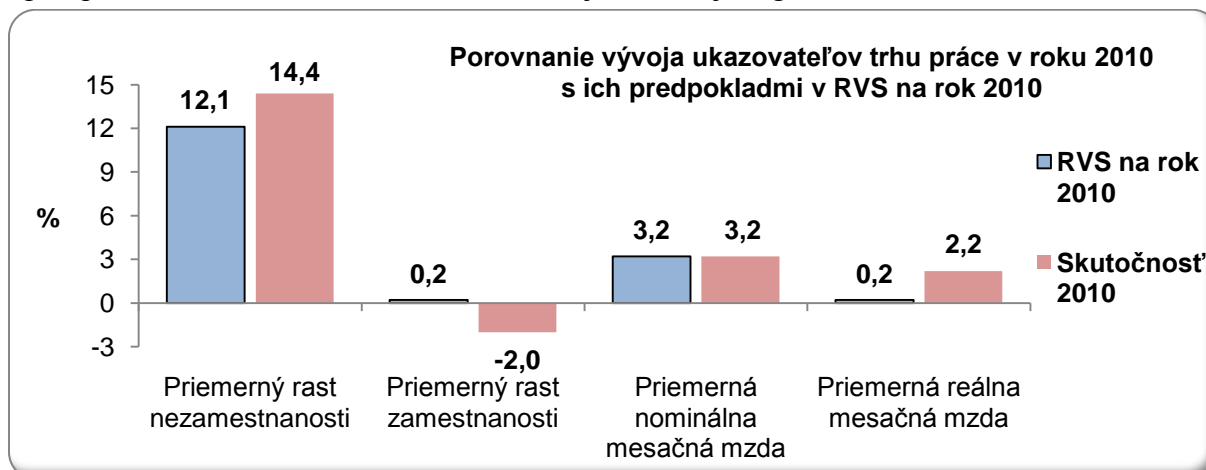
Porovnanie vývoja priemernej reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva SR a produktivity práce z HDP v rokoch 2005 až 2010 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: ŠÚ SR

Zvýšenie výkonnosti slovenskej ekonomiky (4,0 %) v roku 2010 sa podľa NKÚ SR pozitívne premietlo v náprave vývoja vzťahu produktivity práce z HDP (5,5 %) a priemernej reálnej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva SR (2,2 %). NKÚ SR zastáva názor, že v tomto pozitívnom vývoji najvýznamnejšiu úlohu zohrala na jednej strane vyššia miera prepúšťania zamestnancov s najnižšou kvalifikáciou a na strane druhej nízka úroveň inflácie.

Porovnanie skutočného vývoja rastu jednotlivých ukazovateľov trhu práce v roku 2010 s predpokladmi RVS na rok 2010 dokumentuje nasledujúci graf:

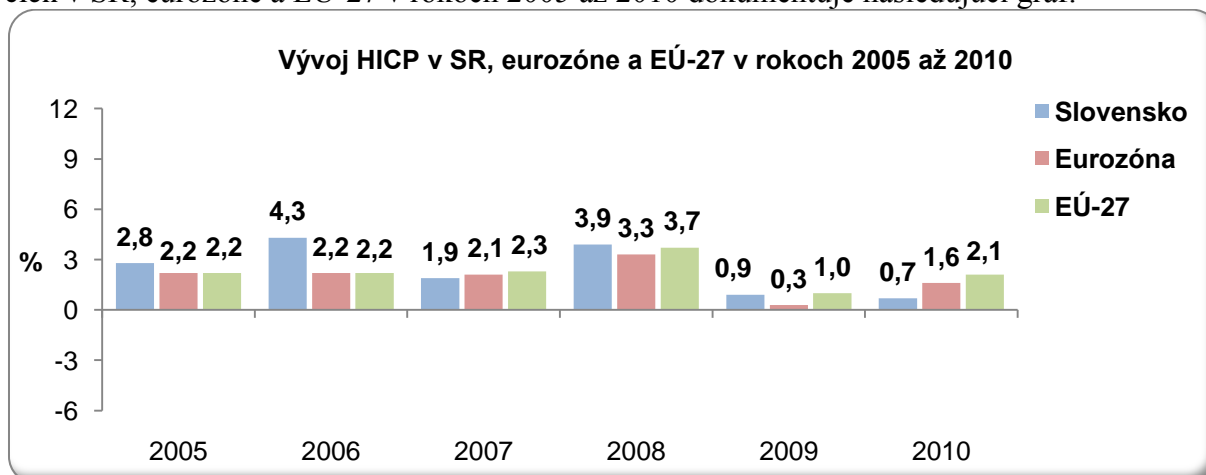
Zdroj: ŠÚ SR a RVS na rok 2010 až 2012

NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že horší (-2,0 %) ako v RVS na rok 2010 predpokladaný (0,2 %) vývoj zamestnanosti znamenal okrem iného nielen obmedzenie tvorby zdrojov verejných financií, napr. pri dani z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti a podnikania, ale aj pri odvodoch sociálneho a zdravotného zabezpečenia, čo predstavuje možné riziká prípadného znižovania daňového a odvodového zaťaženia práce v budúcnosti.

2.3 Ukazovatele cenového vývoja

Podľa názoru NKÚ SR rozhodujúcim faktorom zníženia inflácie na Slovensku bola uvoľnená menová politika vo vonkajšom prostredí spojená s udržovaním nízkych úrokových sadzieb v súlade s dosahovaním stanovených inflačných cieľov. Index rastu slovenských spotrebiteľských cien dosiahol v priemere za rok 2010 úroveň 1,0 % a podľa metodiky Eurostatu harmonizovaný index rastu spotrebiteľských cien dosiahol v SR úroveň len 0,7 %.

Medzinárodné porovnanie vývoja harmonizovaného indexu rastu spotrebiteľských cien v SR, eurozóne a EÚ-27 v rokoch 2005 až 2010 dokumentuje nasledujúci graf:

Zdroj: Eurostat

NKÚ SR konštatuje, že harmonizovaný index spotrebiteľských cien na Slovensku (0,7 %) sa v roku 2010 pohyboval pod úrovňou tak eurozóny (1,6 %) ako aj EÚ-27 (2,1 %).

Vývoj medziročnej zmeny jadrovej a čistej inflácie na Slovensku podľa jednotlivých mesiacov roku 2010 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Ukazovateľ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	2010
Spotrebiteľské ceny	0,4	0,4	0,8	1,3	1,2	1,0	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,3	1,0
Regulované ceny	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4	-0,8	-0,6	-0,5	-0,7	-0,8	-0,7	-0,5
Jadrová inflácia	0,2	0,4	0,9	1,5	1,5	1,1	1,4	1,2	1,3	1,4	1,5	1,9	1,2
• ceny potravín	-3,9	-3,2	-1,9	0,4	0,2	1,0	3,4	4,0	4,4	4,8	5,6	6,7	1,7
Čistá inflácia	1,1	1,1	1,3	1,5	1,5	0,9	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,9

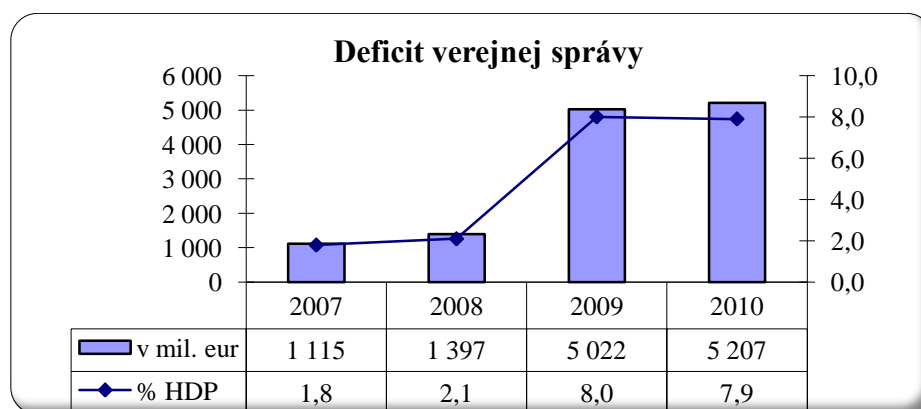
Zdroj: ŠÚ SR

NKÚ SR sa domnieva, že vývoj vonkajšieho prostredia v roku 2010, ktorý spomalil úroveň miery importovanej inflácie, nebol jediným faktorom vývoja rastu spotrebiteľských cien na Slovensku. Významne k tomuto pozitívnemu vývoju prispeli aj absentujúce impulzy zo strany nákladových faktorov v dôsledku globálnej finančnej a hospodárskej krízy, ďalej tlmenie regulovaných cien a nepriamych daní a napokon aj nižší dopyt, ktorý bol výrazne ovplyvnený nižšou kúpnu silou obyvateľstva odrážajúcou vysokú mieru nezamestnanosti. Mierne zvýšenie cien koncom roku 2010 súviselo predovšetkým so zvyšovaním cien potravín a ropy.

3 Výsledok hospodárenia rozpočtu verejnej správy za rok 2010 v metodike ESA 95

Hospodárenie subjektov verejnej správy v zmysle medzinárodnej metodiky vykazovania ESA 95, rozhodujúcej pre hodnotenie plnenia maastrichtských kritérií, sa pri konsolidovaných celkových príjmoch 21 788 940,0 tis. eur a konsolidovaných celkových výdavkoch 26 995 991,0 tis. eur skončilo podľa predbežných údajov deficitom vo výške 5 207 051,0 tis. eur. Rozpočtovaný schodok vo výške 3 705 755,0 tis. eur bol prekročený o 1 501 296,0 tis. eur.

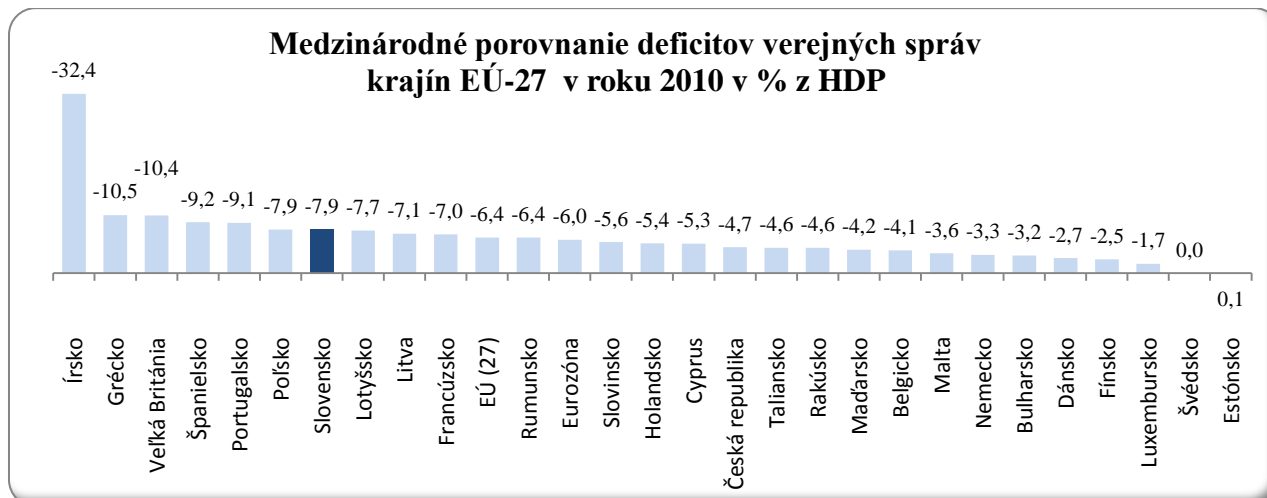
Vykázaný schodok verejného sektora sa podieľa na HDP 7,9 %. Podľa notifikácie v rámci procedúry HDP je vývoj fiškálneho kritéria nasledovný:

Zdroj: Eurostat

V medzinárodnom porovnaní dosiahla SR horší podiel schodku verejnej správy na HDP za rok 2010 ako je priemer štátov EÚ-27, t. j. 6,4 % a tiež v rámci eurozóny patrí SR ku štátom s horším výsledkom oproti priemeru štátov eurozóny (6,0 %). Podľa euroindikátorov publikovaných Eurostatom vyššie deficity dosiahli Írsko (32,4 %), Grécko

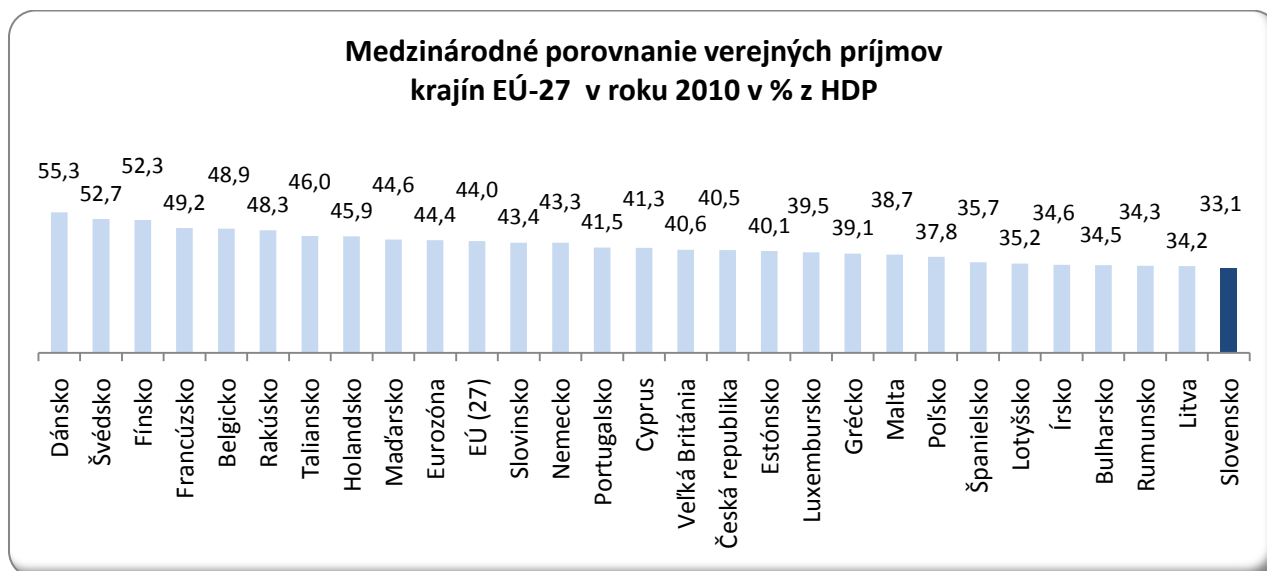
(10,5 %), Veľká Británia (10,4 %), Španielsko (9,2 %) a Portugalsko (9,1 %). Poľsko dosiahlo rovnaký podiel schodku verejnej správy na HDP ako SR (7,9 %). Porovnanie deficitov štátov EÚ-27 je v nasledujúcom grafe:

Zdroj: Eurostat

NKÚ SR konštatuje, že uvedený deficit verejného rozpočtu je dosahovaný pri príjmoch verejného rozpočtu, ktoré predstavovali len 33,1 % podiel na HDP. Tento podiel je najnižší v EÚ-27. V roku 2009 bol 33,6 %.

Medzinárodné porovnanie verejných príjmov krajín EÚ-27 v roku 2010 v % z HDP je uvedené v nasledujúcom grafe.

Zdroj: Eurostat

Prehľad o štruktúre deficitu podľa jednotlivých subjektov verejnej správy s predbežnými údajmi za skutočnosť roka 2010 (definitívne údaje budú známe po vykonaní auditov, získaní konečných údajov pre časové rozlíšenie daní a poistného z DR SR, CR SR, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní a dôsledky prebiehajúcich súdnych sporov na schodok verejnej správy budú zahrnuté až keď bude vydané súdne rozhodnutie) a revidovanými údajmi za skutočnosť roka 2009 podáva nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Por. č.	Subjekty	2009	2010		
		skutočnosť	rozpočet	skutočnosť	rozdiel
1.	Štátny rozpočet	-4 375 307	-3 873 083	-4 425 626	-552 543
2.	Štátne fondy spolu	203 769	169 163	98 904	-70 259
3.	Fond národného majetku SR	-80 092	-13 028	-213 270	-200 242
4.	Slovenský pozemkový fond	-5 160	-400	2 258	2 658
5.	Slovenská konsolidačná, a. s.	10 782	372	-12 521	-12 893
6.	Verejné vysoké školy	-57 564	349	-24 117	-24 466
7.	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	452	-675	311	986
8.	Ústav pamäti národa	-27	0	-31	-31
9.	Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	8	0	7	7
10.	Príspevkové organizácie štátu zaradené do sektora	11 287	-257	-8 748	-8 491
11.	Slovenská televízia	-1 927	0	-15 160	-15 160
12.	Slovenský rozhlas	2 217	0	1 092	1 092
13.	Vyššie územné celky	-125 024	0	-25 158	-25 158
14.	Príspevkové organizácie VÚC zaradené do sektora	3 193	4 830	1 680	-3 150
15.	Obce	-282 840	0	-541 954	-541 954
16.	Príspevkové organizácie obcí zaradené do sektora	123	2 125	-19 081	-21 206
17.	Neziskové organizácie obcí zaradené do sektora	x	0	-2 600	-2 600
18.	Sociálna poisťovňa	-316 282	6 834	67 297	60 463
19.	Zdravotné poisťovne	-9 457	-1 985	-91 980	-89 995
20.	Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	70	0	158	158
21.	RTVS, s. r. o.	214	0	-23	-23
22.	Tlačová agentúra SR	-397	0	130	130
23.	Audiovizuálny fond	8	0	1 381	1 381
	Verejná správa spolu	-5 021 954	-3 705 755	-5 207 051	-1 501 296

Zdroj: MF SR

Z prehľadu je zrejmé, že na prekročenie rozpočtovaného schodku verejnej správy vplývalo v rozhodujúcej miere hospodárenie štátu, horšie hospodárenie obcí a VÚC, ktoré bolo rozpočtované ako vyrovnané a tiež hospodárenie FNM SR, štátnych fondov a zdravotných poisťovní.

4 Aktíva a pasíva sektora verejnej správy

Návrh záverečného účtu verejnej správy obsahuje aj vyhodnotenie stavu aktív a pasív verejnej správy, ktoré vychádza z agregovaných súvah štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií, obcí a vyšších územných celkov a ich rozpočtových a príspevkových organizácií, štátnych fondov, zdravotných poisťovní, verejných vysokých škôl a súvah ostatných subjektov verejnej správy – Sociálnej poisťovne, FNM SR, SPF, Slovenskej konsolidačnej, a. s., Ústavu pamäti národa, Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Slovenskej televízie, Slovenského rozhlasu, Úradu pre dohľad nad výkonom auditu, RTVS, s.r.o., Audiovizuálneho fondu a Tlačovej agentúry Slovenskej republiky.

Celkový majetok verejnej správy dosiahol hodnotu 47 686 509,0 tis. eur a v porovnaní s rokom 2009 vzrástol o 2 884 315,0 tis. eur. Medziročný nárast bol zaznamenaný v stave neobežného majetku o 1 368 737,0 tis. eur a v jednotlivých položkách: v dlhodobom hmotnom majetku sa prejavil významným prírastkom 1 278 011,0 tis. eur, v dlhodobom finančnom majetku sa zvýšil o 77 875,0 tis. eur a dlhodobý nehmotný sa zvýšil o 12 851,0 tis. eur. U obežného majetku bol zaznamenaný nárast, ktorý bol spôsobený najmä nárastom výšky finančného majetku o 1 249 244,0 tis. eur a pohľadávok o 186 549,0 tis. eur, pri súčasnom poklese objemu zásob o 96 611,0 tis. eur. Prehľad majetku verejnej správy v netto účtovných hodnotách je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Druh majetku	Stav k 31.12.2009			Stav k 31.12.2010		
	Verejná správa spolu	Aktíva štátneho rozpočtu	Ost. zložky verejnej správy	Verejná správa spolu	Aktíva štátneho rozpočtu	Ost. zložky verejnej správy
A	1	2	3	4	5	6
Neobežný majetok	28 893 319	10 556 745	18 336 584	30 262 056	10 620 437	19 641 619
Obežný majetok	15 454 877	9 556 822	5 898 055	16 794 059	11 694 678	5 099 381
Časové rozlíšenie	453 998	334 173	119 825	630 394	566 400	63 994
Majetok spolu	44 802 194	20 447 730	24 354 464	47 686 509	22 881 515	24 804 994

Zdroj: Návrh ZÚVS

MF SR vyčíslilo k 31.12.2010 reálnu hodnotu majetku len u objemovo významných majetkových položiek finančných aktív, a to pohľadávok vrátane návratných finančných výpomocí, dlhodobého hmotného majetku, dlhodobého a krátkodobého finančného majetku u vybraných subjektov verejnej správy. Hodnota majetku verejnej správy bola ovplyvnená precenením majetkových podielov štátnych rozpočtových organizácií v obchodných spoločnostiach nachádzajúcich sa v konkurze a likvidácii. Poklesla aj hodnota pohľadávok a návratných finančných výpomocí z titulu ich nevyožiteľnosti. V hodnote dlhodobého hmotného a nehmotného majetku sú zohľadnené oprávky, pri finančnom majetku a pohľadávkach je zohľadnená tvorba opravných položiek.

Najvýznamnejšou zložkou brutto hodnoty majetku verejnej správy je hodnota majetku štátnych rozpočtových organizácií vo výške 30 692 438,0 tis. eur, čo predstavuje 47,5 %-ný podiel. Na zvýšení jeho brutto hodnoty mal vplyv najmä dlhodobý hmotný majetok a krátkodobý finančný majetok. Brutto hodnotu dlhodobého finančného majetku znížil majetok, ktorý predstavovali cenné papiere v podobe vkladov v spoločnostiach ZŤS Martin, ZŤS Dubnica nad Váhom, Slovenské aerolinie, a. s. Bratislava, ktoré sa nachádzajú dlhú dobu v konkurze.

U obežného majetku boli vytvorené opravné položky k pohľadávkam vo výške 1 598 715,0 tis. eur a k návratným finančným výpomociam vo výške 18 873,0 tis. eur.

Precenenie pohľadávok štátnych rozpočtových organizácií nezohľadnených v účtovníctve predstavuje zníženie o sumu 220 939,0 tis. eur a precenenie návratných finančných výpomocí predstavuje zníženie o sumu 474 570 tis. eur. Precenenie aktív štátnych rozpočtových organizácií je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Druh majetku	účtovný stav k 31.12.2010 brutto	Korekcia	účtovný stav k 31.12.2010 netto	zníženie nezohľadnené v účtovníctve	reálna hodnota k 31.12.2010
a	1	2	3	4	5
Neobežný majetok	16 809 700	6 189 263	10 620 437	91 108	10 529 329
Obežný majetok	13 316 338	1 621 660	11 694 678	695 509	10 999 169
Časové rozlíšenie	566 400	0	566 400	0	566 400
Majetok spolu	30 692 438	7 810 923	22 881 515	786 617	22 094 898

Zdroj: Návrh ZÚVS

Ostatné zložky verejnej správy vykázali k 31.12.2010 celkový majetok v brutto hodnote 33 935 904 tis. eur, čo predstavuje 52,5 % majetku celej verejnej správy a po zohľadnení oprávok a opravných položiek predstavovala hodnota majetku 24 804 994 tis. eur.

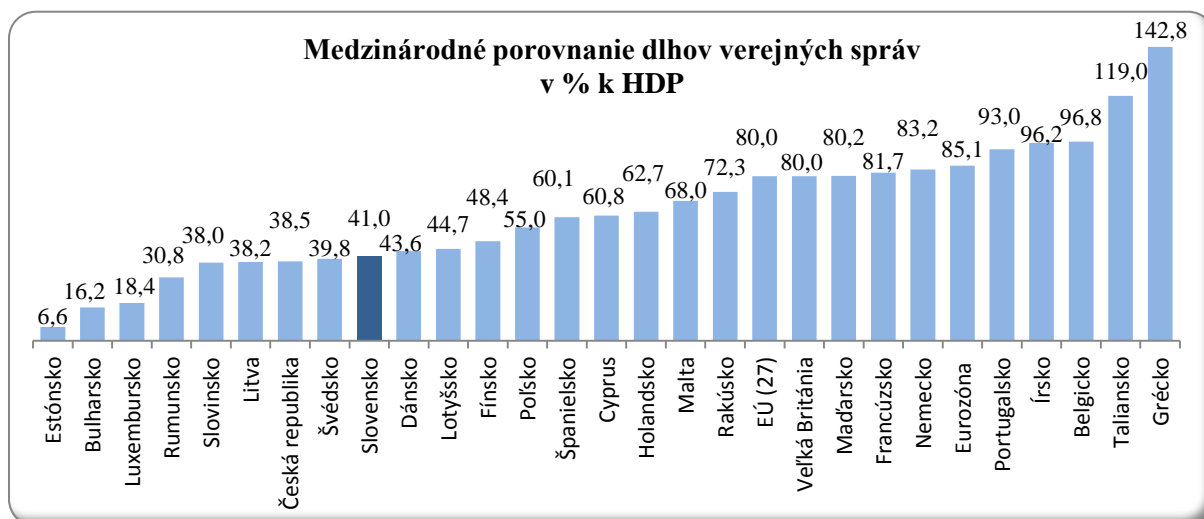
Odhadnutá reálna hodnota majetku ostatných zložiek verejnej správy je v porovnaní s netto hodnotou majetku z účtovníctva nižšia o 6 425 tis. eur z dôvodu dodatočného preklasifikovania vkladov do základného imania Slovenskej televízie a Slovenského rozhlasu a návratných finančných výpomocí VÚC a obcí a pohľadávok Sociálnej poisťovne.

Vývoj dlhu verejnej správy (maastrichtský dlh)

Maastrichtský dlh je definovaný ako dlh verejnej správy pre účely procedúry nadmerného deficitu a uplatňuje sa pri hodnotení plnenia maastrichtského kritéria. Podľa príručky vládneho deficitu a dlhu (ESA 95) je vymedzený ako konsolidovaný súčet všetkých nesplatených záväzkov sektora verejnej správy v menovitej hodnote, ktoré vznikli na základe prijatých vkladov, emitovaných cenných papierov iných ako akcie, okrem finančných derivátov, a prijatých pôžičiek, pričom nezahŕňa záväzky z nesplatených úrokov.

K 31.12.2010 dosiahol maastrichtský dlh verejnej správy hodnotu 26 998 378 tis. eur. Medziročné zvýšenie konsolidovaného dlhu o 4 667 093 tis. eur zvýšilo jeho podiel na HDP na úroveň 41 %, čím vykázal nárast o 5,6 p. b. Zvýšenie bolo spôsobené najmä rastom dlhu o 20,9 % a súčasným rastom HDP v bežných cenách o 4,5 %.

K 31.12.2010 vykázali najnižší maastrichtský dlh v rámci EU 27 Estónsko (6,6 %), Bulharsko (16,2 %), Luxembursko (18,4 %), Rumunsko (30,8 %), Slovinsko (38,0 %), Litva (38,2 %), Česká republika (38,5 %) a Švédsko (39,8 %). K členským štátom EÚ s vyšším ako 60 % zadĺžením k HDP patria Grécko (142,8 %), Taliansko (119,0 %), Belgicko (96,8 %), Írsko (96,2 %), Portugalsko (93,0 %), Nemecko (83,2 %), Francúzsko (81,7 %), Maďarsko (80,2 %), Veľká Británia (80,0 %), Rakúsko (72,3 %), Malta (68,0 %), Holandsko (62,7 %), Cyprus (60,8 %) a Španielsko (60,1 %).

Zdroj: Eurostat

Verejný dlh SR je v štruktúre tvorený dlhom ústrednej vlády (ústredných rozpočtových organizácií) a dlhom ostatných zložiek verejnej správy, čo dokumentuje nasledovný prehľad:

(v tis. eur)

Zložky verejnej správy	31.12.2009	31.12.2010	Zmena
a	1	2	3 = 2 - 1
Ústredné rozpočtové organizácie ¹⁾	21 362 308	25 825 045	4 462 737
Fond národného majetku	16 171	16 031	-140
Verejné vysoké školy	434	339	-95
Slovenský rozhlas	0	167	167
Príspevkové organizácie štátne vo verejnej správe	31	280	249
Vyššie územné celky	381 653	408 601	26 948
Príspevkové organizácie VÚC vo verejnej správe	121	129	8
Obce	1 143 018	1 390 919	247 901
Príspevkové organizácie obcí vo verejnej správe	978	675	-303
Neziskové organizácie obcí	0	414	414
Verejná správa spolu	22 904 714	27 642 600	4 737 886
Konsolidácia ²⁾	573 429	644 222	70 793
Verejná správa spolu konsolidovaná	22 331 285	26 998 378	4 667 093
Hrubý domáci produkt v b.c. ³⁾	63 050 722	65 905 500	2 854 778
% maastrichtského dlhu z HDP	35,4	41,0	5,6

1) Bez záväzkov ARDAL voči Štátnej pokladnici SR

2) Konsolidácia predstavuje nesplatené návratné finančné výpomoci poskytnuté zo štátnych finančných aktív mestu Košice (9 105 tis. eur), mestu Žilina (17 537 tis. eur), Bratislavskému samosprávnemu kraju (4 813 tis. eur), pôžička Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Agentúre pre rozvoj vidieka (280 tis. eur) a pôžičky zo Štátneho fondu rozvoja bývania obciam (612 487 tis. eur).

3) HDP v roku 2010 predstavuje odhad Štatistického úradu SR.

Zdroj: MFSR, ARDAL

Údaje o dlhu verejnej správy SR sú konsolidované (znížené o záväzky ARDAL voči Štátnej pokladnici a o vzájomné záväzky jednotlivých subjektov verejnej správy).

Rozhodujúci objem z dlhu verejnej správy tvorí dlh ústredných rozpočtových organizácií v správe MF SR vo výške 25 825 045 tis. eur. Jeho podiel na dlhu verejnej správy predstavuje 93,4 %. Dlž ústredných rozpočtových organizácií vyčíslený v metodike Európskej komisie sa odlišuje od tzv. štátneho dlhu, ktorý sa vyčísľuje vrátane záväzkov z časového rozlíšenia niektorých položiek pasív (akruálne úroky, emisné ážia, alikvotné úrokové výnosy) a ostatných korigujúcich položiek (záväzky z refinančného systému a záväzky z anonymných vkladov).

Dlž ústredných rozpočtových organizácií medziročne vzrástol o 20,9 %, čo bolo zapríčinené najmä výrazným schodkom štátneho rozpočtu vo výške 4 436 148 tis. eur.

Podľa princípu rezidencie a podľa meny je maastrichtský dlh rozdelený na domáci a zahraničný:

Ukazovateľ	31.12.2010	
	v tis. eur	v %
maastrichtský dlh spolu	26 998 378	100,0
v tom - domáci dlh	17 136 691	63,5
- zahraničný dlh	9 861 687	36,5

Zdroj: MF SR

Z hľadiska splatnosti má maastrichtský dlh nasledovné charakteristiky:

Ukazovateľ	31.12.2010	
	v tis. eur	v %
maastrichtský dlh spolu	26 998 378	100,0
v tom - krátkodobý dlh	1 489 170	5,5
- dlhodobý dlh	25 509 208	94,5

Zdroj: MF SR

Podľa meny bol maastrichtský dlh tvorený z 99,7 % dlhom v eurách a 0,3 % tvoril dlh v iných menách (USD, japonské jeny, švajčiarske franky).

Rámec efektívneho riadenia dlhu a programových cieľov v parametroch dlhu v hodnotenom období určovala Stratégia riadenia štátneho dlhu na roky 2007 – 2010. Základným princípom je zabezpečiť likviditu a prístup na trh pre financovanie potrieb štátu transparentným, obozretným a nákladovo úsporným spôsobom za predpokladu udržania rizík obsiahnutých v dlhu na akceptovateľnej úrovni. Vychádzajúc z tohto cieľa je potrebné zachovanie troch hlavných princípov:

1. Akékoľvek zvyšovanie dlhu musí byť transparentné a musí mať jasné pravidlá. Je potrebné vylúčiť nekontrolovaný a nekontrolovateľný rast dlhu.
2. Pri aktívnom riadení dlhu majú byť preferované strednodobé a dlhodobé ciele pred krátkodobými úsporami. Krátkodobé úspory nesmú byť na úkor väčších nákladov alebo väčšieho rizika nákladov v budúcnosti.
3. Riadenie dlhu má vychádzať z princípu optimálneho rizika, čo znamená, že aktívne riadenie dlhu má vychádzať z kvantifikácie rozdielu medzi potencionálnou stratou z neriadeného rizika a nákladmi spojenými na jeho elimináciu.

Stratégia zadefinovala hlavné ciele, a to zmenšenie počtu emisií nových štátnych cenných papierov a ich štandardizovanie, zlepšenie transparentnosti zámerov a komunikácie emitenta, optimalizáciu nákladov na obsluhu dlhu, udržanie priemernej splatnosti a durácie a za vhodných podmienok emitovanie štátnych dlhopisov pre obyvateľstvo.

Akceptovateľná úroveň refinančného a úrokového rizika je stanovená v schválenej stratégii stanovením limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia v jednom roku a limitu kumulatívnej splatnosti a precenenia dlhu do piatich rokov.

Kumulatívna splatnosť v jednom roku bola 17,96 % pri limite 22,5 % a kumulatívna splatnosť na najbližších päť rokov bola 58,22 % pri limite 60 %. Možno konštatovať, že oproti roku 2009 došlo k miernemu zlepšeniu v týchto ukazovateľoch. Pri použití metodiky Maastrichtu (bez započítania zdrojov zo Štátnej pokladnice) vykazujú obidva ukazovatele hodnoty pod stanovené limity, a to 13,51 % a 57,32 %.

Pri precenení štátneho dlhu v prvom roku je stanovený limit celkového dlhu prekročený a v súčasnosti dosahuje tento ukazovateľ hodnotu 25,45 % (limit 25 %) a pri kumulatívnom precenení za 5 rokov má hodnotu 58,28 %, čo znamená dodržanie limitu 65 %. Bez započítania zdrojov zo Štátnej pokladnice boli oba ukazovatele pod stanovenými limitmi.

Ako sekundárne parametre sú sledované vývoj durácie a priemernej splatnosti dlhu. K výraznejšiemu posunu týchto ukazovateľov v porovnaní s predchádzajúcou stratégiou nedošlo (splatnosť 4 – 6 rokov, durácia 3,5 – 4 roky).

Pri financovaní dlhu a deficitu postupovali MF SR a ARDAL podľa schválenej stratégie.

Spôsob prefinancovania potrieb štátneho dlhu a schodku bol podmienený disponibilnými zdrojmi v refinančnom systéme Štátnej pokladnice a synergickým efektom riadenia dlhu a likvidity. Dlhopisy boli vydané v celkovej menovitej hodnote 7 044 463,4 tis. eur s priemernou váženou úrokovou sadzbou 3,5 % p. a. Priemerná úroková sadzba portfólia nesplatených štátnych dlhopisov bola vážená hodnotou 3,76 % p. a.

Zo Štátnej pokladnice bolo ku koncu roka prostredníctvom refinančného systému použitých 4 094 077,8 tis. eur. Zvýšenie disponibilných prostriedkov v Štátnej pokladnici o 976 149,1 tis. eur spôsobilo zapojenie prostriedkov ES do refinančného systému.

Úrokové náklady a poplatky na dlhovú službu sa vyvíjali v intenciách upraveného rozpočtu. Pôvodne rozpočtovaná suma 1 144 249,9 tis. eur bola rozpočtovými opatreniami upravená na 895 897,2 tis. eur. Čerpanie výdavkov viažúcich sa k jednotlivým položkám štátneho dlhu je uvedené v nasledujúcom prehľade:

(v eur)

Ukazovateľ	Schválený rozpočet 2010	Upravený rozpočet 2010	Skutočnosť 2010
Domáci dlh	665 174 278,00	579 049 733,06	564 669 787,10
Úroky zo ŠD (RŠD+ŠRD) rezidenti + daň zo ŠD	360 666 431,00	384 597 438,75	383 470 171,36
Disážio (ŠD + ŠPP)	137 378 966,00	156 304 482,78	156 304 482,78
Náklady spojené s fin. operáciami štátneho dlhu (obchody ARDAL)	139 794 316,00	813 246,53	55 700,50
Úroky z refinančného systému splácané ŠP	22 565 850,00	22 565 850,00	14 723 402,51
Úroky z prijatých domácich úverov	68 715,00	68 715,00	31 128,46
Poplatky	4 700 000,00	14 700 000,00	10 084 901,49
Zahraničný dlh	479 075 629,00	316 847 461,40	299 405 437,64
Úroky zo ŠD vydaných v zahraničí + nerezidenti	293 125 000,00	267 074 692,51	266 594 296,04
Úroky z úverov prijatých zo zahraničia	56 542 074,00	31 856 301,03	30 111 552,13
Náklady spojené s fin. operáciami štátneho dlhu - zahraničné	114 858 555,00	13 366 467,86	526 486,96
Disážio	1 550 000,00	1 550 000,00	1 550 000,00
Poplatky	13 000 000,00	3 000 000,00	623 102,51
S P O L U	1 144 249 907,00	895 897 194,46	864 075 224,74

Zdroj: MF SR

Vykázané výdavky vo výške 864 075,2 tis. eur predstavujú 96,4 % čerpanie vo vzťahu k upravenému rozpočtu.

Kontrolou včasnosti a správnosti zaúčtovania všetkých účtovných prípadov týkajúcich sa úhrad kupónu z vydaných emisií domácich štátnych dlhopisov, ako aj všetkých dlhopisov emitovaných v zahraničí bolo NKÚ SR konštatované dodržanie včasnosti a správnosti úhrad a zaúčtovania úrokov v zmysle interného riadiaceho aktu MF SR.

NKÚ SR na základe vykonanej kontroly konštatuje, že údaje týkajúce sa výdavkov spojených so správou štátneho dlhu uvedené v Návrhu záverečného účtu verejnej správy korešpondujú s finančnými výkazmi Štátnej pokladnice.

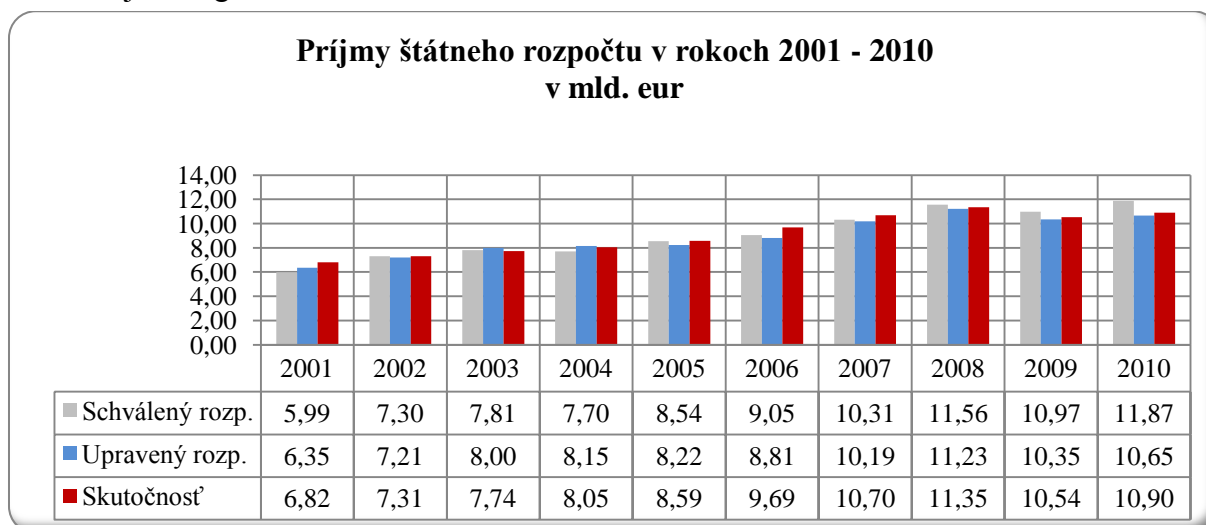
Na základe posúdenia charakteristík a parametrov dlhu možno konštatovať priebežné zabezpečovanie zámerov a cieľov definovaných stratégiou riadenia štátneho dlhu.

Dlh ostatných subjektov verejnej správy participuje na celkovom verejnom dlhu sumou 1 817 392 tis. eur, čo predstavuje 6,6 %.. Relevantný podiel na dlhu ostatných subjektov verejnej správy má samospráva (obce, VÚC, príspevkové organizácie obcí a VÚC a neziskové organizácie obcí). Podiel dlhu samosprávy na celkovom dlhu verejnej správy predstavuje 6,5 % (1 800 620 tis. eur). V absolútnom vyjadrení vzrástol o 274 968 tis. eur, t. j. o 18,0 %. U VÚC bol zaznamenaný rast v sume 26 948 tis. eur v dôsledku zvýšenia bankových úverov. U obcí, u ktorých je dlh tvorený úvermi a inými pôžičkami, došlo k jeho výraznému zvýšeniu o 247 901 tis. eur.

5 Príjmy štátneho rozpočtu

Národná rada SR schválila štátny rozpočet SR na rok 2010 zákonom č. 497/2009 Z. z. o štátnom rozpočte z 04.11.2009. Celkové príjmy boli rozpočtované sumou 12 530 993,9 tis. eur. Na základe nepriaznivého vývoja príjmov štátneho rozpočtu boli zákonom č. 468/2010 z 30.11.2010, ktorým sa menil a doplňal zákon č. 497/2009 Z. z. o štátnom rozpočte SR na rok 2010, znížené rozpočtované príjmy na sumu 11 866 956,7 tis. eur. Daňové príjmy rozpočtované sumou 8 619 969,0 tis. eur boli novelou zákona znížené na sumu 7 999 424,0 tis. eur. Nedaňové príjmy pôvodne rozpočtované sumou 626 709,5 tis. eur boli znížené na sumu 583 217,2 tis. eur.

Plnenie príjmov štátneho rozpočtu od roku 2001 do roku 2010 je uvedené v nasledujúcom grafe:

Zdroj: MF SR

5.1 Hlavná kategória 100 – Daňové príjmy

Prehľad o plnení daňových príjmov štátneho rozpočtu v rokoch 2009 a 2010 je v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
A. Daňové príjmy	8 024 302,6	7 999 424,0	7 999 424,0	7 962 241,9	99,5	-37 182,1	99,2
110 Dane z príjmov a kapitálového majetku	2 314 129,7	1 599 009,0	1 599 009,0	1 541 703,6	96,4	-57 305,4	66,6
120 Dane z majetku	725,0	0,0	0,0	361,2	-	361,2	49,8
130 Dane za tovary a služby	5 681 053,7	6 345 753,0	6 345 753,0	6 366 640,3	100,3	20 887,3	112,1
140 Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	27 187,6	32 499,0	32 499,0	35 394,5	108,9	2 895,5	130,2
160 Sankcie uložené v daňovom konaní	1 206,7	22 163,0	22 163,0	18 142,3	81,9	-4 020,7	1 503,5

Zdroj: MF SR

Daňové príjmy boli na rok 2010 rozpočtované sumou 8 619 969,0 tis. eur, v priebehu roka boli novelou zákona znížené na sumu 7 999 424,0 tis. eur. Dosiagnuté daňové príjmy za daňovú a colnú správu v roku 2010 boli v sume 7 962 241,9 tis. eur, čo predstavovalo plnenie rozpočtu na 99,5 %. Plnenie daňových príjmov bolo oproti rozpočtu o 37 182,1 tis. eur nižšie ako bolo plánované. Na plnenie rozpočtu mal vplyv najmä výpadok dane z príjmov právnickej osoby vo výške 61 588,1 tis. eur a výpadok dane z príjmov fyzickej osoby vo výške 13 387,3 tis. eur.

Vyšší výber daní oproti rozpočtovaným príjmom bol zaznamenaný na dani z pridanej hodnoty o 27 223,7 tis. eur a na dani z príjmov vyberanej zrážkou o 17 670,1 tis. eur.

Celkové daňové príjmy dosiahnuté v roku 2010 boli o 62 060,7 tis. eur nižšie, ako v roku 2009, čo zodpovedá medziročnému poklesu o 0,8 %.

Kontrolou správnosti zostavenia štátneho záverečného účtu SR za rok 2010 v príjmovej oblasti DR SR a porovnaním príjmových účtov vedených DR SR s účtami vedenými v štátnej pokladnici neboli NKÚ SR zistené rozdiely.

Dane z príjmov a kapitálového majetku

Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku boli na rok 2010 rozpočtované sumou 1 599 009,0 tis. eur a skutočne dosiahnuté príjmy boli vo výške 1 541 703,6 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 96,4 %. Príjem bol nižší o 57 305,4 tis. eur, t. j. o 3,6 %.

Daň z príjmov fyzickej osoby

Daň z príjmov fyzických osôb bola na rok 2010 rozpočtovaná celkom v sume 147 963,0 tis. eur. Jej príjmy za uvedený rok dosiahli sumu 134 575,6 tis. eur (znížené o prevody), čo predstavuje plnenie na 91,0 %, t. j. menej o 13 387,4 tis. eur.

Za rok 2010 hrubý výnos z DPFO dosiahol sumu 1 478 594,3 tis. eur. Z tejto sumy je DPFO zo závislej činnosti vo výške 1 431 188,4 tis. eur, čo predstavuje 96,8 % podiel na hrubom výnose DPFO spolu. DPFO z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu tvorí sumu 47 405,9 tis. eur, t. j. 3,2 % podiel na hrubom výnose DPFO spolu.

(v tis. eur)

Daň z príjmov fyzickej osoby	Rok 2009	Rok 2010	Rozdiel (2010 – 2009)
• zo závislej činnosti	1 468 114,8	1 431 188,4	-36 926,4
• z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu+ nerezidentných osôb	188 645,9	47 405,9	-141 240,0
Hrubý výnos DPFO spolu	1 656 760,7	1 478 594,3	-178 166,4
Prevody z DPFO	Rok 2009	Rok 2010	Rozdiel (2010 – 2009)
• prevod podielu zaplatenej dane FO na verejnoprospešný účel	17 684,3	15 553,1	-2 131,2
• prevod DPFO do obcí a VÚC	1 610 495,3	1 328 465,6	-282 029,7
Spolu prevod z DPFO	1 628 179,6	1 344 018,7	-284 160,9
Výnos štátneho rozpočtu	28 581,2	134 575,7	105 994,5

Zdroj DR SR

Daň z príjmov zo závislej činnosti bola v roku 2010 nižšia o 36 926,4 tis. eur v porovnaní s rokom 2009. Výnos tejto dane je do veľkej miery ovplyvnený výškou priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve. Výška zrazených a odvedených preddavkov medziročne klesla o 17 mil. eur, t. j. o 1,2 %. Najvyšší pokles v objeme odvedených preddavkov k 31.12.2010 bol zaznamenaný u dominantných zamestnávateľov v Bratislavskom a Košickom kraji a u bánk.

V roku 2010 boli príjmy DPFO z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu a príjmy nerezidentných osôb zo zdrojov na území SR oproti roku 2009 nižšie o 141 240,0 tis. eur, t. j. štyrikrát nižšie. Pokles medziročných príjmov bol evidovaný najmä u platieb preddavkov, čo bolo výsledkom dopadov celosvetovej hospodárskej krízy na zníženie ekonomickej aktivity fyzických osôb. Výška vyplateného daňového bonusu na DPFO z podnikania však bola v sume 40 496 tis. eur, čo bolo medziročne viac o 8 369 tis. eur. Výnos DPFO z podnikania bol ďalej znížený o vyplatenú zamestnaneckú prémie v sume 10 068 tis. eur. Prevod podielu zaplatenej dane FO na verejnoprospešný účel predstavoval sumu 15 553,1 tis. eur, čo bolo medziročne menej o 2 131,2 tis. eur a prevod DPFO do rozpočtov obcí a VÚC bol v sume 1 328 465,6 tis. eur, čo bolo medziročne menej o 282 029,7 tis. eur.

Hrubý výnos DPFO (bez prevodu podielu zaplatenej dane na verejnoprospešný účel) predstavoval k 31.12.2010 sumu 1 463 041,3 tis. eur. Z uvedenej sumy v zmysle § 50 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola výška nároku za rok 2010 pre obce (70,3 %) v sume 1 031 600 tis. eur a výška nároku pre VÚC (23,5 %) v sume 344 845 tis. eur.

(tis. v eur)

Hrubý výnos DPFO za rok 2010	1 463 041,3	
	Obce (70,3 %)	VÚC (23,5 %)
Nárok za rok 2010	1 031 600	344 845
Vysporiadanie z roku 2009	-32 230	- 10 774
Nárok po úprave	999 370	334 071
Prevod výnosu do 31. 12. 2010	-995 641	-332 825
Vysporiadanie z roku 2010*	3 729	1 246

Zdroj DR SR

*vysporiadanie nedoplatkov a preplatiek zo zúčtovania podielov z výnosu z DPFO poukázaných v roku 2010 obciam a VÚC bolo realizované do 31.03.2011.

Daň z príjmov právnickej osoby

DPPO na rok 2010 bola rozpočtovaná v sume 1 316 384,0 tis. eur. Skutočný výnos dosiahol sumu 1 254 795,9 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 95,3 %. V porovnaní s rokom 2009 došlo k poklesu tejto dane o 41,1 %, t. j. o 874 974,0 tis. eur. Na celkovom výnose dane z príjmov právnických osôb sa podieľali aj dane platné do konca roku 1992 sumou 124,4 tis. eur.

Medziročný pokles výnosu DPPO bol ovplyvnený hlavne znížením hospodárskej aktivity podnikateľských subjektov v roku 2009, čo sa odrazilo na nízkych platiach vyrovnania dane a zvýšení preplatiek za zdaňovacie obdobie roka 2009 (v mesiacoch marec až jún 2010). Zároveň preddavky boli platené z nižšieho základu, keďže právnické osoby platia preddavky na daň vypočítané z poslednej známej daňovej povinnosti, t. j. za zdaňovacie obdobie roku 2009. Výnos dane najvýraznejšie ovplyvnilo zníženie výsledkov hospodárenia v bankovom sektore a energetike, ktoré sa výrazne podieľali na plnení príjmov SR v predchádzajúcom roku.

Pokles príjmov zaznamenali všetky regióny, avšak percentuálne najvyšší medziročný pokles bol v Nitrianskom (57 %), Banskobystrickom (53 %) a Žilinskom regióne (52 %).

Na verejnoprospešný účel bol prevedený podiel zaplatenej dane v sume 28 591,7 tis. eur, čo bolo o 8 904 tis. eur menej ako v roku 2009.

V zmysle ustanovení § 35 a § 35a zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov a v súlade s § 52 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov si v roku 2010 uplatnilo 13 daňových subjektov štátnu pomoc vo forme úľavy na dani z príjmov, ktorej poskytovateľom sú daňové úrady. Dva daňové subjekty si uplatnili štátnu pomoc vo forme úľavy na dani z príjmov podľa § 30a zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (investičná pomoc). Daňové orgány v sledovanom roku poskytli štátnu pomoc v celkovej výške 8 896,0 tis. eur, z toho formou úľavy na dani z príjmov v celkovej sume 8 889,0 tis. eur a podľa Schémy pre dočasné poskytovanie malej pomoci v SR počas trvania finančnej a hospodárskej krízy č. N222/09 v znení dodatku č. 1 vo výške 7,748 tis. eur.

Celková suma poskytnutej štátnej pomoci formou investičných stimulov v sledovanom roku predstavovala čiastku 23 002,0 tis. eur.

Daň z príjmov vyberaná zrážkou

Rozpočtované príjmy na rok 2010 boli splnené na 113,1 %. Rozpočet vo výške 134 662,0 tis. eur bol splnený na 152 332,1 tis. eur. V porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zníženiu príjmov štátneho rozpočtu z tejto dane o 3 446,5 tis. eur, t. j. o 2,2 %. Výnos z tejto dane výrazne ovplyvnila jednorazová úhrada vyrubenej dane po kontrole vykonanej u významného daňového subjektu vo výške 15 435,0 tis. eur. Najvyššie príjmy tejto dane boli zaznamenané na daňových úradoch sídliačich v Bratislave, a to finančných inštitúcií, ktorých centrály sú v ich miestnej príslušnosti. Medzi najväčších platiteľov dane z príjmu vyberanej zrážkou patria štátne inštitúcie, Štátna pokladnica, nebankové subjekty a Národná banka Slovenska. Výber tejto dane je závislý najmä od vývoja úrokových sadzieb bankového sektora.

Dane z majetku

Daň z dedičstva a daň z darovania bola zrušená k 01.01.2004 a daň z prevodu a prechodu nehnuteľností k 01.01.2005. Príjem štátneho rozpočtu v roku 2010 pozostával z dobiehajúcich platieb za staré roky a bol vo výške 361,2 tis. eur.

Dane na tovary a služby

Na daniach za tovary a služby, ktoré boli rozpočtované vo výške 6 345 753,0 tis. eur bol dosiahnutý výnos v sume 6 366 640,3 tis. eur, t. j. boli splnené na 100,3 %. Skutočný výnos bol oproti rozpočtu vyšší o 20 887,3 tis. eur a aj v porovnaní s rokom 2009 bol vyšší o 685 586,6 tis. eur.

Daň z pridanej hodnoty

Výber DPH a jej správu vykonávajú daňová správa a colná správa. Z toho dôvodu je potrebné zhodnotiť príjem do štátneho rozpočtu SR ako celok.

Príjmy DPH boli na rok 2010 rozpočtované v sume 4 394 858,0 tis. eur a splnené na 100,6 %, t. j. v skutočnosti dosiahli sumu 4 422 081,7 tis. eur. Skutočné plnenie bolo o 27 223,7 tis. eur vyššie ako rozpočtované. V porovnaní s rokom 2009 boli vyššie o 575 685,4 tis. eur, t. j. o 15 %. V celkových príjmoch tejto dane bol zahrnutý aj dobeh platieb nepriamych daní z daňovej sústavy platnej do konca roku 1992 v sume 11,4 tis. eur.

Na DPH odvieďla colná správa do štátneho rozpočtu sumu 2 187 882,27 tis. eur a daňová správa 2 234 199,42 tis. eur.

Celkový výber DPH za daňovú a colnú správu však naznačuje medziročné zlepšenie výberu DPH, a to najmä v dôsledku zvýšenia úhrad vlastnej daňovej povinnosti platiteľov dane.

Výnos tejto dane bol v roku 2010 negatívne ovplyvnený odpočítaním dane pri kúpe a nájme osobného automobilu registrovaného v kategórii M1 platiteľom DPH od začiatku roka a taktiež od mája 2010 zavedením predaja z dvora, na ktorý sa vzťahovala znížená 6 % sadzba dane.

Spotrebné dane

S účinnosťou od 01.05.2004 výber spotrebných daní vykonáva v plnej miere colná správa. Spotrebné dane rozpočtované na rok 2010 v sume 1 950 791,0 tis. eur boli v skutočnosti vybraté v sume 1 944 623,5 tis. eur, čo znamená plnenie rozpočtu na 99,7 %. Skutočný výnos bol teda o 6 167,5 tis. eur nižší oproti rozpočtovaným príjmom. V porovnaní s rokom 2009 bol výnos spotrebných daní vyšší o 110 045,4 tis. eur. Výnosy jednotlivých druhov spotrebných daní sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Druh spotrebnej dane	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010	Skutočnosť 2010	Rozdiel 2010 - 2009	% plnenia upraveného rozpočtu
z minerálnych olejov	1 052 896,0	1 028 362,0	1 032 530,0	- 20 366,0	100,4
z liehu	191 898,1	211 703,0	205 435,2	13 537,1	97,0
z piva	59 144,3	55 574,0	55 922,3	- 3 221,9	100,6
z vína	3 544,8	4 046,0	4 183,5	638,7	103,4
z tabakových výrobkov	507 329,2	614 402,0	610 035,6	102 706,4	99,3
z elektriny	7 694,2	14 100,0	14 561,1	6 866,9	103,3
z uhlia	912,9	837,0	683,7	- 229,2	81,7
zo zemného plynu	11 158,6	21 767,0	21 272,0	10 113,5	97,7
Spolu	1 834 578,1	1 950 791,0	944 623,5	110 045,4	99,7

Zdroj: MF SR

Cestná daň a daň z motorových vozidiel

Výnos dane z motorových vozidiel v zmysle § 100 ods. 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady je v plnej výške príjmom rozpočtu vyššieho územného celku, v ktorého obvode je vozidlo evidované. Výber dane k 31.12.2010 bol 119 356 tis. eur, pričom prevod do VÚC k tomuto obdobiu predstavoval sumu 118 472 tis. eur. Rozdiel vo výške 885 tis. eur vznikol z dôvodu časového posunu pripísania platieb na účet štátnych príjmov a ich prevodu do rozpočtov VÚC, ktorý bol realizovaný v nasledujúcom mesiaci. V porovnaní s minulým rokom bol výber dane nižší o 3 926 tis. eur, t. j. o 3,2 %. Dobež výnosov cestnej dane k 31.12.2010 bol evidovaný na účte štátnych príjmov vo výške 52 tis. eur.

Dane z medzinárodného obchodu a transakcií

Dane z medzinárodného obchodu a transakcií boli rozpočtované v celkovej výške 32 499,0 tis. eur a výnos dosiahol sumu 35 394,5 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 108,9 %. V porovnaní s rokom 2009 bol výnos o 8 206,9 tis. eur vyšší. Prehľad o výnosoch jednotlivých daní je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Druh daňových príjmov	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010	Skutočnosť 2010	Rozdiel	% plnenia upraveného rozpočtu
Dovozné clo	22,1	x	18,2	-3,8	x
Dovozná prirážka	5,9	x	10,6	4,7	x
Podiel na vybraných finančných prostriedkoch	27 159,6	32 499	35 365,7	8 206,2	108,8
Ostatné colné príjmy	0,0	x	0,0	x	x
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií spolu	27 187,6	32 499	35 394,5	8 206,9	108,9

Zdroj: MF SR

Sankcie uložené v daňovom konaní

Zákomom č. 468/2010 Z. z. z 30.11.2010, ktorým sa menil a dopĺňal zákon o štátnom rozpočte na rok 2010 sa sankcie uložené v daňovom konaní a sankcie súvisiace s úhradami za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom rozpočtovali v sume 22 163,0 tis. eur. Ich skutočná výška dosiahla sumu 18 142,3 tis. eur, čo predstavuje plnenie rozpočtu na 81,9 %.

Daňové nedoplatky

Daňová správa SR evidovala k 31.12.2010 nedoplatky celkom vo výške 2 449 215 tis. eur. Z toho predstavovali daňové nedoplatky sumu 2 423 088 tis. eur (98,9 %) a nedaňové nedoplatky 26 127 tis. eur (1,1 %).

V roku 2010 vzrástol objem celkových nedoplatkov o 35 285 tis. eur, pričom daňové nedoplatky vzrástli o 36 180 tis. eur. U nedaňových nedoplatkov bol zaznamenaný pokles o 895 tis. eur. Daňová správa SR evidovala k 31.12.2010 daňové nedoplatky celkom u 156 146 daňových dlžníkov. Porovnanie stavu celkových daňových nedoplatkov je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Daňové nedoplatky	k 31.12.2009	k 31.12.2010	rozdiel 2010 - 2009	index 2010/2009
DR SR	2 386 908	2 423 088	36 180	1,02

Zdroj: DR SR

V roku 2010 bol index rastu daňových nedoplatkov (1,02) oproti indexu z roku 2009 (1,04) nižší. Bolo to najmä z dôvodu poklesu výšky nevyhnutných daňových nedoplatkov a rastom výšky odpísaného daňového nedoplatku z evidencie daní s následkom zániku ako výsledok procesu postúpenia daňových pohľadávok na Slovenskú konsolidačnú, a. s.

Z celkového stavu daňových nedoplatkov ku koncu roka 2010 tvorili nedoplatky na daniach - istine výšku 1 738 987 tis. eur, čo predstavuje 72,0 % podiel na celkových daňových nedoplatkoch a na sankciách výšku 684 101 tis. eur, čo predstavuje 28,0 % podiel na celkových daňových nedoplatkoch.

V členení podľa druhu daní najvyšší podiel na celkových daňových nedoplatkoch mala DPH, a to 68,2 %. Nedoplatky na daniach z príjmov tvorili 26,8 % na celkových daňových nedoplatkoch. Z hľadiska právnych foriem daňových subjektov najvyšší objem daňových nedoplatkov ku koncu roka 2010 bol evidovaný u spoločností s ručením obmedzeným vo výške 1 790 147 tis. eur, z toho na DPH 1 321 591 tis. eur. Podiel právnej formy „s. r. o.“ na celkových daňových nedoplatkoch k 31.12.2010 bol 74,0 %.

Nižší index rastu daňových nedoplatkov bol v značnej miere ovplyvnený aj úkonmi správcu dane s cieľom eliminovať rast daňových nedoplatkov zameraných na včasné zasielanie výziev na zaplatenie dane v náhradnej lehote, použitie uplatneného nadmerného odpočtu na DPH na kompenzáciu daňového nedoplatku a použitie preplatku na dani na úhradu daňového nedoplatku. Vymáhanie daňových nedoplatkov v daňovom exekučnom konaní, podávanie návrhov na vyhlásenie konkurzu, návrhov na výmaz obchodnej spoločnosti z obchodného registra a odpisovanie daňových nedoplatkov po splnení zákonom stanovených podmienok exekútormi správcu dane v podstatnej miere eliminovalo rast daňových nedoplatkov, čím došlo k nižšiemu indexu ich celkového rastu v roku 2010.

Pokles indexu rastu daňových nedoplatkov v roku 2010 bol spôsobený aj odpísaním daňových nedoplatkov s následkom ich zániku z evidencie správcu dane vo výške 551 540 tis. eur (17,1 % podiel z celkovej výšky 3 224 393 tis. eur odpísaných daňových nedoplatkov kumulatívne k 31.12.2010).

V roku 2010 boli z dôvodu postúpenia daňových pohľadávok a daňových nedoplatkov (prihlásené v konkurze, v likvidácii alebo nevyožiteľné) na tretiu osobu, t. j. Slovenskú konsolidačnú, a. s. odpísané daňové nedoplatky vo výške 316 912 tis. eur. V kumulatívnom vyjadrení za obdobie rokov 2004 až 2010 suma odpísaných daňových nedoplatkov z titulu postúpenia predstavovala výšku 1 503 644 tis. eur, čo z celkovej sumy odpísaných daňových nedoplatkov kumulatívne k 31.12.2010 vo výške 3 224 393 tis. eur predstavuje 46,6 %. V roku 2010 boli podľa § 65b ods. 8 zákona o správe daní a poplatkov prvýkrát postúpené aj nevyožiteľné daňové nedoplatky podľa § 61 ods. 6 tohto zákona, u ktorých uplynulo viac ako päť rokov od konca roka v ktorom vznikli, a to v celkovej výške 231 243 tis. eur, čo predstavuje 15,4 % podiel na celkových postúpených daňových nedoplatkoch k 31.12.2010.

Odpísané daňové nedoplatky z dôvodu zániku daňového subjektu (úmrtie, alebo výmaz z obchodného registra) alebo z dôvodu povolenej úľavy na dani, odpustenia daňového nedoplatku predstavovali 28,9 % (930 914 tis. eur) podiel z celkovej sumy odpísaných daňových nedoplatkov kumulatívne k 31.12.2010.

Z celkových daňových nedoplatkov tvorili vymožitelné daňové nedoplatky 34,6 % podiel a daňové nedoplatky evidované v pomocnej evidencii 65,4 % podiel. Porovnanie členenia celkových daňových nedoplatkov v rokoch 2009 a 2010 je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Ukazovateľ	k 31.12.2010	k 31.12.2009	rozdiel 2010 - 2009
Evidovaný stav daňových nedoplatkov	2 423 088	2 386 908	36 180
z toho:			
• vymožitelné daňové nedoplatky	837 933	737 165	100768
• daňové nedoplatky v pomocnej evidencii:	1 585155	1 649 743	-64 588
z toho:			
- prihlásené daňové nedoplatky do konkurzného alebo reštrukturalizačného konania	19 291	18 989	302
- nevyožiteľné	1 565 864	1 630 754	-64 890

Zdroj: DR SR

Na základe poznatkov NKÚ SR z vykonaných kontrol je možné konštatovať, že vymožitelné daňové nedoplatky zaznamenali v roku 2010 nárast oproti konečnému stavu roku 2009 najmä z dôvodu nezaplatenia daňovej povinnosti na DPH, nárastu neuhradených daňových povinností vyrubených na základe zistení z daňových kontrol (najmä vykonávaných podľa pomôcok). V prevažnej miere ide o daňové nedoplatky u problémových daňových subjektov, ktoré už nevykonávajú žiadnu činnosť a nemajú žiadny exekúciou postihnuteľný majetok. Taktiež zdĺhavé zisťovanie majetkových pomerov daňových dlžníkov alebo oneskorené klasifikovanie existujúceho daňového nedoplatku ako nevymožiteľný a jeho nepresunutie do pomocnej evidencie aj v prípadoch ak sú splnené zákonné podmienky, v podstatnej miere ovplyvnili konečný stav vymožitelných daňových nedoplatkov v roku 2010.

Celková výška vymožitelných daňových nedoplatkov ku koncu roka 2010 bola 837 933 tis. eur, čo predstavovalo oproti roku 2009 zvýšenie o 100 768 tis. eur (o 13,7 %). Z toho vymožitelné nedoplatky na daniach - istine tvorili 71,7 % podiel a vymožitelné daňové nedoplatky na sankciách predstavovali 28,3 % podiel.

Najvyšší nárast nedoplatkov v medziročnom porovnaní zaznamenala daň z motorových vozidiel (o 21,6 %) a DPH (o 18,0 %). Najvyššiu hodnotu vymožitelných daňových nedoplatkov podľa druhu daní tvorili nedoplatky na DPH vo výške 582 930 tis. eur, čo predstavovalo 69,6 % podiel na celkových vymožitelných daňových nedoplatkoch.

Z hľadiska právnych foriem najvyššie vymožitelné daňové nedoplatky boli evidované u „s. r. o.“ s podielom 66,8 %, a v medziročnom vyjadrení bol zaznamenaný ich nárast o 22,7 %. Daňová správa evidovala k 31.12.2010 vymožitelné daňové nedoplatky celkom u 102 012 daňových dlžníkov.

Celková výška daňových nedoplatkov evidovaných v pomocnej evidencii ku koncu roka 2010 bola 1 585 155 tis. eur, čo bolo oproti roku 2009 menej o 64 588 tis. eur. Tento pokles súvisel najmä s postúpením daňových pohľadávok na Slovenskú konsolidačnú, a. s.

Na celkových daňových nedoplatkoch evidovaných k 31.12.2010 v pomocnej evidencii správcu dane predstavovali daňové nedoplatky prihlásené v konkurze a reštrukturalizácii sumu 19 291 tis. eur, čo bol 1,2 % podiel, avšak nevymožiteľné daňové nedoplatky boli v sume 1 565 864 tis. eur (98,8 %).

Na celkových daňových nedoplatkoch evidovaných v pomocnej evidencii mali podstatný podiel dane vo výške 1 138 389 tis. eur (71,8 %), pričom sankcie dosiahli výšku 446 766 tis. eur (28,2 %). Najvyššiu hodnotu daňových nedoplatkov evidovaných v pomocnej evidencii podľa druhu daní tvorili nedoplatky na DPH vo výške 1 070 357 tis. eur (67,5 %).

Colné a daňové pohľadávky v colnej správe

Celková výška pohľadávok k 31.12.2010 bola 118 297,8 tis. eur. Oproti stavu k 31.12.2009 sa pohľadávky znížili celkom o 9 537,6 tis. eur, t. j. o 7,5 %, a to pohľadávky v lehote aj po lehote splatnosti.

V lehote splatnosti dosiahli pohľadávky výšku 46 313,2 tis. eur, čo predstavuje oproti roku 2009 zvýšenie o 10 159,3 tis. eur (o 21,9 %).

Pohľadávky po lehote splatnosti dosiahli v roku 2010 sumu 71 984,6 tis. eur, t. j. o 19 696,9 tis. eur (21,5 %) menej ako v roku 2009. Najvyšší podiel na celkových nedoplatkoch dosiahli nedoplatky na spotrebných daniach, a to 56,7 %. Podiel nedoplatkov DPH predstavoval 22,6 %, cle 8,0 %, sankciách z daňového konania 7,0 %, sankciách z colného konania 4,3 %, dovoznej prírážke 1,3 % a vyrovnávacej dovoznej dávky 0,01 %.

V porovnaní s rokom 2009 bol nárast nedoplatkov zaznamenaný len u sankcií z daňového konania, a to o 23,9 %. U všetkých ostatných druhov pohľadávok bol zaznamenaný ich pokles.

5.2 Hlavná kategória 200 – Nedaňové príjmy

Prehľad o plnení nedaňových príjmov štátneho rozpočtu v rokoch 2009 a 2010 je v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
B. Nedaňové príjmy	838 462,6	583 217,2	577 302,7	692 871,9	120,0	115 569,2	82,6
210 Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	147 091,9	62 560,6	62 586,9	78 226,8	125,0	15 639,8	53,2
220 Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	280 994,2	273 083,9	269 187,2	279 705,9	103,9	10 518,7	99,5
230 Kapitálové príjmy	17 172,0	19 611,0	16 585,0	16 346,2	98,6	-238,8	95,2
240 Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek, NFV, vkladov a ážio	90 140,7	71 845,7	71 854,0	77 606,4	108,0	5 752,4	86,1
250 Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, NFV, vkladov a ážio	4 584,2	790,0	790,0	1 404,2	177,7	614,2	30,6
290 Iné nedaňové príjmy	298 479,6	155 326,0	156 299,7	239 582,4	153,3	83 282,7	80,3

Zdroj: MF SR

Nedaňové príjmy na rok 2010 boli schválené zákonom o štátnom rozpočte na rok 2010 vo výške 626 709,5 tis. eur a zákonom č. 468/2010 Z. z., ktorým sa menil a doplňal zákon o štátnom rozpočte na rok 2010 boli znížené na sumu 583 217,2 tis. eur. V skutočnosti boli vykázané v sume 692 871,9 tis. eur, čo predstavuje prekročenie upraveného rozpočtu o 115 569,2 tis. eur.

Kontrolou nedaňových príjmov za rok 2010 bolo NKÚ SR v niektorých prípadoch zistené, že v procese plánovania a schvaľovania príjmov došlo u niektorých organizácií k ich nadhodnoteniu, resp. podhodnoteniu.

Kategória 210 – Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku

V roku 2010 boli príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku rozpočtované vo výške 62 560,6 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli zvýšené na 62 586,9 tis. eur. Skutočné príjmy dosiahli výšku 78 226,8 tis. eur, čo predstavuje plnenie upraveného rozpočtu na 125,0 %. Ich výšku ovplyvnili príjmy z dividend od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu najmä v rezorte Ministerstva hospodárstva SR.

Kategória 220 – Administratívne poplatky a iné poplatky a platby

Príjmy tejto kategórie boli rozpočtované v sume 273 083,9 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na 269 187,2 tis. eur. V skutočnosti dosiahli príjmy výšku 279 705,9 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 103,9 % upraveného rozpočtu.

Administratívne poplatky dosiahli spolu 162 241,4 tis. eur, platby sankčného charakteru 64 236,1 tis. eur a poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja služieb predstavovali 53 228,5 tis. eur. Ich výška závisela najmä od počtu jednotlivých aktov konania v priebehu roka (kolkové známky, súdne a správne poplatky). Najväčší podiel z týchto príjmov sa sústreďoval v kapitolách Všeobecná pokladničná správa, Úrad jadrového dozoru SR, Úrad priemyselného vlastníctva SR, Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo spravodlivosti SR.

Kategória 230 – Kapitálové príjmy

Kapitálové príjmy boli rozpočtované v roku 2010 vo výške 19 611,0 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na 16 585,0 tis. eur. V skutočnosti dosiahli kapitálové príjmy hodnotu 16 346,2 tis. eur, čo predstavuje plnenie upraveného rozpočtu na 98,6 %.

Výška kapitálových príjmov závisí od objemu majetku (pozemky, budovy, finančný majetok a iné nehmotné aktíva) v správe jednotlivých rozpočtových kapitol, ktorý má byť predmetom predaja v príslušnom roku. Najvyšší príjem bol dosiahnutý v kapitole Ministerstva obrany (3 980,3 tis. eur) a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (1 395,1 tis. eur).

Kategória 240 – Úroky z tuzemských úverov, pôžičiek a vkladov a NFV

Príjmy tejto kategórie boli rozpočtované vo výške 71 845,7 tis. eur. Skutočné príjmy boli vykázané vo výške 77 606,4 tis. eur. Rozpočet bol splnený na 108,0 %. Rozhodujúcu časť príjmov tejto kategórie tvoril príjem z operácií, ktoré na peňažnom trhu v mene MF SR vykonáva Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity spolu 47 257,7 tis. eur, v tom alikvotný úrokový výnos zo štátnych dlhopisov 30 357,1 tis. eur.

Kategória 250 – Úroky zo zahraničných úverov, pôžičiek, vkladov a NFV

Výnos z príjmov v tejto kategórii bol v roku 2010 rozpočtovaný v sume 790,0 tis. eur. V skutočnosti dosiahli sumu 1 404,2 tis. eur, čo znamená splnenie rozpočtu na 177,7 %. Podstatnú časť tvorili úroky zo zahraničných vkladov v kapitole VPS v rámci operácií vykonávaných Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity vo výške 776,8 tis. eur (v roku 2009 3 479,9 tis. eur).

Kategória 290 – Iné nedaňové príjmy

Iné nedaňové príjmy boli na rok 2010 rozpočtované sumou 155 326,0 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli zvýšené na sumu 156 299,7 tis. eur. V skutočnosti dosiahli výšku 239 582,4 tis. eur, čím sa upravený rozpočet naplnil na 153,3 %. Rozhodujúca časť týchto príjmov v sume 158 145,4 tis. eur bola dosiahnutá v kapitole VPS, a z toho príjmy z odvodov z hazardných hier tvorili 123 321,2 tis. eur.

5.3 Hlavná kategória 300 – Granty a transfery

Výnos príjmov v tejto kategórii bol zákonom o štátnom rozpočte na rok 2010 schválený vo výške 3 284 315,5 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli príjmy znížené na sumu 2 077 734,2 tis. eur. Rozpočtovanú sumu tvorili len transfery, pretože granty sa vzhľadom na svoj charakter dobrovoľných príspevkov od dobrovoľných darcov a sponzorov nerozpočtujú. Skutočný výnos z týchto príjmov dosiahol sumu 2 245 749,0 tis. eur, čo predstavuje plnenie upraveného rozpočtu na 108,1 %. Prehľad o plnení grantov a transferov štátneho rozpočtu v rokoch 2009 a 2010 je v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
C. Granty a transfery	1 678 030,5	3 284 315,5	2 077 734,2	2 245 749,0	108,1	168 014,8	133,8
310 Tuzemské bežné granty a transfery	554 783,4	386 814,9	386 197,0	568 023,8	147,1	181 826,8	102,4
320 Tuzemské kapitálové granty a transfery	563,7	0,0	0,0	1 212,1	-	1 212,1	215,0
330 Zahraničné granty	11 203,0	0,0	0,0	12 758,1	-	12 758,1	113,9
340 Zahraničné transfery	1 111 480,3	2 897 500,6	1 691 537,2	1 663 754,9	98,4	-27 782,3	149,7

Zdroj: MF SR

Katégória 310 – Tuzemské bežné granty a transfery

Tuzemské bežné transfery boli rozpočtované v sume 386 814,9 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 386 197,0 tis. eur. V skutočnosti boli vykázané vo výške 568 023,8 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 147,1 % oproti upravenému rozpočtu. V prevažnej miere išlo o finančné prostriedky poskytnuté na základe zmlúv uzatvorených medzi MF SR a FNM SR (544 230,4 tis. eur).

Katégória 320 – Tuzemské kapitálové granty a transfery

Príjmy tejto kategórie neboli rozpočtované. Výnos príjmov tejto kategórie bol vykázaný vo výške 1 212,1 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2009 viac o 648,4 tis. eur.

Katégória 330 – Zahraničné granty

Táto kategória sa nerozpočtuje. Skutočnosť zahraničných grantov dosiahla sumu 12 758,1 tis. eur, čo je v porovnaní s rokom 2009 viac o 1 555,1 tis. eur.

Katégória 340 – Zahraničné transfery

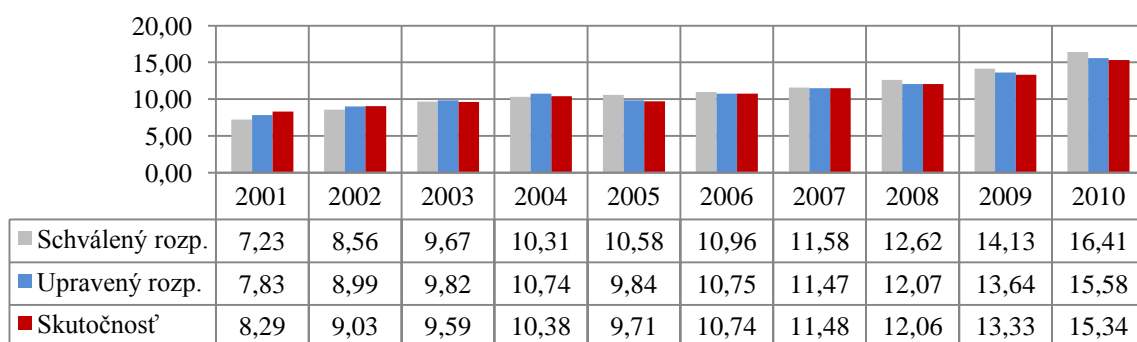
Z prostriedkov všeobecného rozpočtu EÚ boli rozpočtované zahraničné transfery vo výške 2 897 500,6 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na 1 691 537,2 tis. eur. V skutočnosti sa tieto prostriedky z rozpočtu EÚ čerpali v sume 1 663 754,9 tis. eur.

Podrobnejšie hodnotenie príjmov štátneho rozpočtu zo všeobecného rozpočtu EÚ je v časti 9 tohto stanoviska.

6 Výdavky štátneho rozpočtu

Výdavky štátneho rozpočtu boli zákonom o štátnom rozpočte na rok 2010 určené vo výške 16 407 000,0 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami boli znížené na sumu 15 576 163,2 tis. eur. Skutočnosť bola vykázaná vo výške 15 337 010,9 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 98,5 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 bolo čerpanie výdavkov vyššie o 2 004 964,3 tis. eur, t. j. o 15,0 %. Výdavky ŠR v rokoch 2001 až 2010 sú uvedené v nasledujúcom grafe:

Výdavky štátneho rozpočtu v rokoch 2001 - 2010 v mld. eur

Zdroj: MF SR

6.1 Výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení

Ekonomická klasifikácia triedi rovnorodé druhy výdavkov na hlavné kategórie, kategórie, položky a podpoložky a umožňuje ich identifikáciu.

Výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Výdavky	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
600 Bežné výdavky	11 172 700,4	13 977 269,4	13 228 180,6	12 968 402,6	98,0	-259 778,0	116,1
700 Kapitálové výdavky	2 159 346,2	2 429 730,5	2 347 982,6	2 368 608,3	100,9	20 625,7	109,7
Výdavky spolu	13 332 046,6	16 407 000,0	15 576 163,2	15 337 010,9	98,5	-239 152,3	115,0

Zdroj: MF SR

6.1.1 Hlavná kategória 600 - Bežné výdavky

Bežné výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Výdavky	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
600 Bežné výdavky	11 172 700,4	13 977 269,4	13 228 180,6	12 968 402,6	98,0	-259 778,0	116,1
610 Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	1 543 925,0	1 555 176,3	1 579 741,2	1 581 768,0	100,1	2 026,8	102,5
620 Poistné a príspevok do poisťovní	497 358,6	513 138,5	510 312,1	510 553,6	100,0	241,5	102,7
630 Tovary a služby	1 487 638,2	1 741 840,7	1 343 967,0	1 321 487,8	98,3	-22 479,2	88,8
640 Bežné transfery	6 881 066,2	9 022 864,2	8 898 263,1	8 690 518,0	97,7	-207 745,1	126,3
650 Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi	762 712,4	1 144 249,9	895 897,2	864 075,2	96,4	-31 822,0	113,3

Zdroj: MF SR

Rozpočet tejto kategórie bol schválený vo výške 13 977 269,4 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 13 228 180,6 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 12 968 402,6 tis. eur, čo je o 259 778,0 tis. eur menej oproti upravenému rozpočtu, ale o 1 795 702,2 tis. eur viac oproti skutočnosti roku 2009. Podiel skutočných bežných výdavkov na celkových výdavkoch predstavuje 84,6 %. V roku 2009 bol 83,8 %, čo poukazuje na mierne zvyšovanie podielu bežných výdavkov oproti kapitálovým. Bežnými výdavkami sa financujú prevádzkové potreby štátneho rozpočtu: mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania v štátnych rozpočtových organizáciách a na to nadväzujúce platby poisťného a príspevkov zamestnávateľov do poisťovní, výdavky na tovary a služby, ďalej bežné transfery poskytnuté zo štátneho rozpočtu a splátky úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi.

Kategória 610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Rozpočet na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania bol schválený vo výške 1 555 176,3 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 1 579 741,2 tis. eur. Skutočnosť bola vykázaná vo výške 1 581 768,0 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,1 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 dosiahla výška skutočných výdavkov nárast o 37 843,0 tis. eur. Do tejto kategórie patria všetky plnenia fyzickým osobám v pracovnom pomere, v služobnom pomere, v štátnozamestnaneckom pomere (vrátane zamestnancov zahraničnej služby) a za výkon verejných funkcií uhrádzané podľa príslušných predpisov. Patrí sem i valutová časť plátov zamestnancov zahraničnej služby vyjadrená v eurách a platy zamestnancov vykonávajúcich verejnoprospešné práce, na ktoré poskytovali príspevky príslušné úrady práce.

Mzdové výdavky boli v rozpočtových organizáciách rozpísané pre stanovený limit zamestnancov, pričom skutočný počet zamestnancov bol oproti upravenému limitu nižší. V roku 2010 počet zamestnancov rozpočtových organizácií dosiahol 127 380 osôb, čo je o 379 osôb menej oproti skutočnosti roku 2009, t. j. o 0,3 % a oproti upravenému limitu menej o 4 994 osôb, t. j. o 3,8 %. V úradoch ústredných orgánov štátnej správy bolo zamestnaných 11 220 osôb, čo je o 118 osôb viac oproti skutočnosti roku 2009 a o 876 osôb menej oproti upravenému limitu, t. j. o 8,6 %.

NKÚ SR konštatuje, že naďalej pretrváva stav, že v jednotlivých rokoch sa rozpísané limity zamestnancov nenapĺňali, pričom mzdové prostriedky boli vyčerpané. Okrem toho správcovia jednotlivých kapitol dodávateľským spôsobom zabezpečovali práce a služby, ktoré boli súčasťou činností vyplývajúcich z organizačných poriadkov jednotlivých organizácií, resp. z opisov štátnozamestnaneckých miest. Tým sa obchádzal stanovený limit počtu zamestnancov ako aj limit mzdových prostriedkov, nakoľko tieto výdavky boli hradené z kategórie 630 - Tovary a ďalšie služby.

Kategória 620 - Poisťné

Rozpočet poisťného bol schválený vo výške 513 138,5 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 510 312,1 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 510 553,6 tis. eur, čo je o 241,5 tis. eur viac oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 skutočné výdavky vzrástli o 13 195,0 tis. eur. Na skutočnom plnení poisťného sa najviac podieľali výdavky na poisťné do Sociálnej poisťovne vo výške 192 737,3 tis. eur (37,8 %) a výdavky na poisťné na osobitné účty v sume 157 844,1 tis. eur (30,9 %).

Kategória 630 - Tovary a ďalšie služby

Rozpočet na tovary a ďalšie služby bol schválený vo výške 1 741 840,7 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 1 343 967,0 tis. eur, čo je o 397 873,6 tis. eur menej. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 1 321 487,8 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 98,3 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 dosiahla výška skutočných výdavkov na tovary a služby pokles o 166 150,4 tis. eur.

Kategória 640 - Bežné transfery

Rozpočet bežných transferov bol schválený vo výške 9 022 864,2 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 8 898 263,1 tis. eur. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 8 690 518,0 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 97,7 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 vzrástla suma skutočných výdavkov o 1 809 451,8 tis. eur (o 26,3 %). Najväčší podiel v tejto kategórii predstavujú transfery jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, ktoré zahŕňajú platby vo forme príspevkov, dávok, dôchodkov, odstupného, členského, štipendií jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám a pod. Tvorili až 41,6 % celkového objemu bežných transferov rozpočtovaných v štátnom rozpočte v roku 2010 (3 613 255,3 tis. eur). Podiel transferov v rámci verejnej správy predstavoval 40,2 % (3 489 431,0 tis. eur).

Kategória 650 - Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úrokmi

Rozpočet tejto kategórie bol schválený vo výške 1 144 249,9 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený o 248 352,7 tis. eur na sumu 895 897,2 mil. eur. Skutočné výdavky boli vo výške 864 075,2 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 96,4 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 výdavky vzrástli o 101 362,8 tis. eur. Patrí sem splácanie samotných úrokov (z úverov, štátnych pokladničných poukážok, dlhopisov, vládnych obligácií, atď.) i poplatkov súvisiacich s úvermi (manipulačné poplatky, provízie, dohodové poplatky, jednatel'ské poplatky).

6.1.2 Hlavná kategória 700 - Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky štátneho rozpočtu v ekonomickom členení sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	% plnenia upraveného rozpočtu	Rozdiel	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	$5=4/3*100$	$6=4-3$	$7=4/1*100$
700 Kapitálové výdavky	2 159 346,2	2 429 730,5	2 347 982,6	2 368 608,3	100,9	20 625,7	109,7
710 Obstarávanie kapitálových aktív	475 991,3	402 136,7	411 947,9	440 051,2	106,8	28 103,3	92,4
720 Kapitálové transfery	1 683 354,9	2 027 593,9	1 936 034,7	1 928 557,2	99,6	-7 477,5	114,6

Zdroj: MF SR

Rozpočet kapitálových výdavkov bol schválený vo výške 2 429 730,5 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 2 347 982,6 tis. eur a skutočné výdavky boli vykázané vo výške 2 368 608,3 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 100,9 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 dosiahla výška skutočných výdavkov nárast o 209 262,1 tis. eur. Táto hlavná kategória zahŕňa výdavky na obstaranie hmotného a nehmotného investičného majetku pre činnosť rozpočtových organizácií, výdavky súvisiace s týmto obstaraním a kapitálové transfery. Podiel kapitálových výdavkov na celkových výdavkoch predstavoval 15,4 %, čo je o 0,8 % menej oproti podielu v roku 2009.

Kategória 710 - Obstarávanie kapitálových aktív

Rozpočet na obstarávanie kapitálových aktív bol schválený vo výške 402 136,7 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol zvýšený na sumu 411 947,9 tis. eur. Skutočné výdavky dosiahli výšku 440 051,2 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 106,8 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 skutočné výdavky poklesli o 35 940,1 tis. eur. Patria sem výdavky na obstarávanie hmotného a nehmotného majetku. V tejto kategórii sa klasifikujú výdavky umožňujúce nadobúdať kapitálové aktíva z vlastných zdrojov rozpočtov. Najvýznamnejšou položkou kategórie bola realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia vo výške 166 514,0 tis. eur, ktorá predstavovala 37,8 % zo skutočných výdavkov tejto kategórie.

Kategória 720 - Kapitálové transfery

Rozpočet kapitálových transferov bol schválený vo výške 2 027 593,9 tis. eur. Rozpočtovými opatreniami bol znížený na sumu 1 936 034,7 tis. eur, čo je o 91 559,2 tis. eur menej. Skutočné výdavky boli vykázané vo výške 1 928 557,2 tis. eur, čo predstavuje plnenie na 99,6 % oproti upravenému rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 vzrástla výška kapitálových transferov o 245 202,3 tis. eur. Táto kategória zahŕňa platby vykonané s cieľom umožniť príjemcovi nadobudnúť kapitálové aktíva alebo kompenzovať ich poškodenie alebo zničenie.

6.2 Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčnej klasifikácie

V rozpočtovom roku 2010 sa pri tvorbe rozpočtu i pri sledovaní jeho plnenia uplatnilo triedenie aj podľa funkčnej klasifikácie. Toto triedenie umožňuje sledovať výdavky podľa oddielov, ktoré zohľadňujú jednotlivé odvetvia verejnej správy. V rámci oddielov sa uplatňuje podrobnejšie členenie na skupiny, triedy a podtriedy.

Funkčná klasifikácia umožňuje sledovanie výdavkov verejnej správy podľa ich účelu a tiež medzinárodné porovnanie. Výdavky štátneho rozpočtu podľa funkčného členenia sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Výdavky	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
01 - Všeobecné verejné služby	2 381 130,6	3 212 049,9	2 580 452,6	2 525 467,8	97,9	-54 984,8	106,1
02 – Obrana	874 722,6	737 252,6	742 516,3	741 177,2	99,8	-1 339,1	84,7
03 Verejný poriadok a bezpečnosť	1 313 903,2	1 154 209,1	1 302 697,9	1 331 529,7	102,2	28 831,8	101,3
04 - Ekonomická oblasť	3 088 828,0	3 819 412,7	3 487 075,6	3 299 505,6	94,6	-187 570,0	106,8
05 - Ochrana životného prostredia	223 518,6	310 011,5	243 425,7	242 324,5	99,5	-1 101,2	108,4
06 - Bývanie a občianska vybavenosť	283 170,9	182 379,1	178 424,6	170 669,6	95,7	-7 755,0	60,3
07 – Zdravotníctvo	1 311 270,0	1 437 913,9	1 492 742,0	1 492 880,6	100,0	138,6	113,8
08 – Rekreačia, kultúra a náboženstvo	287 115,3	343 282,0	320 275,6	319 766,4	99,8	-509,2	111,4
09 – Vzdelávanie	1 847 256,6	1 939 848,6	1 885 057,7	1 873 581,2	99,4	-11 476,5	101,4
10 – Sociálne zabezpečenie	1 721 130,8	3 270 640,6	3 343 495,2	3 340 108,3	99,9	-3 386,9	194,1
Spolu	13 332 046,6	16 407 000,0	15 576 163,2	15 337 010,9	98,5	-239 152,3	115,0

Zdroj: MF SR

7 Stanovisko k vybraným kapitolám štátneho rozpočtu

Na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR vykonal kontroly správnosti zostavenia záverečných účtov za rok 2010 a overenia spoľahlivosti údajov v informačných systémoch vo vybraných rozpočtových kapitolách. Účelom kontrolných akcií bolo preveriť správnosť zostavenia záverečných účtov za rok 2010 a overiť, či podávajú verný a pravdivý obraz o majetkovej, výnosovej a finančnej situácii kapitoly a tiež overiť spoľahlivosť príslušných údajov pre zostavenie záverečných účtov vybraných kapitol v IS formou aplikačnej kontroly.

Kontrolami NKÚ SR bolo zistené, že údaje vykázané vo výkazoch Štátnej pokladnice a jednotlivých návrhoch záverečných účtov súhlasia s údajmi vykázanými v návrhu záverečného účtu verejnej správy a účtovné a finančné výkazy neobsahujú významné nesprávnosti a poskytujú verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovných jednotiek.

Návrhy záverečných účtov kapitol boli vypracované v súlade so Smernicou MF SR č. MF/8208/2009-311 na vypracovanie záverečných účtov kapitol štátneho rozpočtu, štátnych fondov a na vypracovanie návrhu záverečného účtu verejnej správy SR.

Ministerstvo zahraničných vecí SR

NKÚ SR kontrolou úplnosti a správnosti údajov registra investícií kapitoly v RIS zistil, že register investícií ako súčasť informačného systému organizácie, neposkytoval úplné a správne informácie pre riadiaci proces v čase ani v obsahu, čo predstavovalo riziko pre zachovávanie hospodárnosti a efektívnosti pri používaní verejných prostriedkov.

Ministerstvo obrany SR

Na základe výsledkov kontroly dodržiavania zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo NKÚ SR zistené, že MO SR uzatvorením 3 zmlúv týkajúcich sa servisu integrovaného informačného servisu za nevýhodných podmienok nekonalo v súlade s § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zároveň porušilo finančnú disciplínu podľa § 31 ods. 1 písm. j) podľa cit. zákona.

Kontrolou úplnosti a správnosti údajov registra investícií kapitoly bolo zistené, že nevykazuje skutočný a reálny stav investičných akcií, tak ako určuje metodický pokyn a zásady spracovania registra investícií č. MF/9922/2005-411, podľa ktorého údaje v RI majú byť odrazom skutočného stavu v jednotlivých investičných akciách.

Kontrolou NKÚ SR v oblasti hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu pri zabezpečovaní vojenských operácií a mierových misií v zahraničí boli zistené prípady nedodržania platnej rozpočtovej klasifikácie a tým aj ustanovení § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Tiež bolo zistené nedodržiavanie ustanovení zákona o verejnom obstarávaní. Pri zaradovaní majetku do užívania, jeho inventarizácii, vyradovaní a likvidácii bolo vo viacerých prípadoch zistené porušenie ustanovení zákona o účtovníctve. Kontrolovaný subjekt nevedel predložiť originály dokladov z mimoriadnej inventarizácie.

Ministerstvo vnútra SR

Kontrolou úplnosti a správnosti údajov registra investícií kapitoly bolo zistené, že obsahoval aj investičné akcie, ktoré boli dokončené v minulých rokoch alebo boli delimitované z rezortu MV SR. Išlo o investičné akcie organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MV SR, ktoré neaktualizovali vlastné registre investícií v zmysle metodického pokynu a zásad spracovania registra investícií č. MF/9922/2005-411. Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR odporučil správcovi kapitoly zaslať všetkým rozpočtovým a príspevkovým organizáciám svojho rezortu jednotnú výzvu na aktualizáciu databázy investičných akcií ku konkrétnemu dátumu v roku 2011.

NKÚ SR kontrolou zistil, že dokladová inventarizácia bola vykonaná nedostatočne, nakoľko nebol zistený rozdiel v záväzkoch voči dodávateľom. V 3 prípadoch, napriek uhradeným faktúram záväzky voči dodávateľom, boli naďalej vedené v účtovníctve, čím kontrolovaný subjekt porušil ustanovenia zákona o účtovníctve.

Ministerstvo financií SR

V rámci kontroly správnosti zostavenia záverečného účtu rozpočtovej kapitoly MF SR za rok 2010 NKÚ SR zistil, že vo viacerých prípadoch sú v kapitole MF SR prostredníctvom rozpočtových opatrení uskutočňované výdavky, ktoré by správca kapitoly mohol zohľadniť už v procese prípravy a tvorby ročného rozpočtu. Zabezpečovanie takýchto výdavkov presunom finančných prostriedkov z kapitoly VPS prostredníctvom rozpočtových opatrení vytvára priestor na úhrady v rozpočte neschválených výdavkov a vedie zároveň k zvyšovaniu administratívnej náročnosti.

V oblasti čerpania výdavkov na externé právne služby v roku 2010 NKÚ SR odporučil MF SR prehodnotiť všetky zmluvy o poskytovaní právnych služieb a ich súlad so zásadou hospodárnosti pri čerpaní verejných prostriedkov.

Pri použití mimorozpočtových prostriedkov bolo kontrolou zistené, že priame refundácie prostriedkov z mimorozpočtových účtov sa vykonávajú na výdavkový účet a znižujú čerpanie na tomto účte. Preto NKÚ SR odporučil MF SR prijať opatrenie na sprehľadnenie systému evidencie, rozpočtovania a čerpania mimorozpočtových prostriedkov a postupovať v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Ministerstvo kultúry SR

Kontrolou rozpočtového hospodárenia príspevkových organizácií v pôsobnosti kapitoly bol zistený nedostatok v hospodárení Divadla Nová scéna, ktoré od roku 2008 dosahovalo stratu, a tým následne v roku 2010 spĺňalo kritérium zrušenia uvedené v § 21 ods. 12 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. MK SR začalo v uvedenej veci konať až v roku 2011.

Kontrolou účtovnej závierky MK SR k 31.12.2010 bolo zistené, že v poznámkach, ktoré sú jej súčasťou, boli uvedené nesprávne údaje, čím došlo k porušeniu zákona o účtovníctve.

Nedostatky boli zistené aj vo vedení registra pri evidencii začínajúcich a ukončených investičných akcií. Register investícií nebol vedený v súlade s čl. 2 metodického pokynu a zásad spracovania registra investícií.

Ministerstvo hospodárstva SR

NKÚ SR v rámci kontroly správnosti zostavenia záverečného účtu rozpočtovej kapitoly MH SR za rok 2010 zistil nedodržanie ustanovení zákona o účtovníctve tým, že neboli vypracované protokoly o zaradení majetku, aj napriek tomu, že majetok bol daný do užívania. MH SR nevykonalo fyzickú inventúru pohonných hmôt v služobných automobiloch a pri vykonanej inventarizácii finančného majetku chýbalo porovnanie stavu majetku zisteného z dokladovej inventúry so stavom majetku vedenom v účtovníctve.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Kontrolou správnosti zostavenia záverečného účtu kapitoly bolo zistené nedodržanie ustanovení zákona o účtovníctve pri inventarizácii majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov úradu MPRV SR k 31.12.2010, neúčtovaním majetku hospodárskej mobilizácie, civilnej obrany a cudzieho majetku v užívaní na podsúvahových účtoch.

Na MPRV SR pretrváva problém s vymáhaním a vysporiadaním nevykonalých pohľadávok, ktoré boli k 31.12.2010 vykázané v celkovej sume 121 368,0 tis. eur a boli to pohľadávky po lehote splatnosti staršie ako jeden rok. NKÚ SR v súvislosti s pohľadávkami vzniknutými z činnosti zaniknutých štátnych fondov a Intervenčnej agentúry zistil, že vo viacerých prípadoch boli tieto pohľadávky zaevidované v účtovníctve bez preukázateľných účtovných relevantných dokladov (v niektorých prípadoch neboli k dispozícii žiadne doklady – chýbali zmluvy, faktúry a pod.). Tento stav nebol v súlade so zákonom o účtovníctve.

Ďalej bolo zistené nedodržanie ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy v súvislosti s použitím verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom, a to financovaním majetku, ku ktorému MPRV SR nemalo vlastnícke právo a ani právo správy majetku štátu a to z prostriedkov účelovo určených na iné investičné akcie.

Kontrolou plnenia prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov zistených kontrolami v roku 2010 bolo zistené, že z celkového počtu 20 opatrení bolo 7 splnených, 6 nesplnených, 6 bolo čiastočne splnených a 1 bolo vyhodnotené, ako priebežne plnené. Nesplnenie, resp. čiastočné splnenie opatrení súviselo najmä:

- s nedoriešením úhrad pohľadávok z nájomných zmlúv za roky 2005 – 2007,
- s nezabezpečením súladu údajov z aktualizovaných listov vlastníctva s údajmi v účtovníctve,
- v jednom prípade s nevykonaním ponukového konania dočasne prebytočného majetku v zmysle zákona o správe majetku štátu,
- s nevysporiadaním inventarizačných rozdielov zistených pri inventarizácii pohľadávok k 31.12.2009 nadväzne na inventarizáciu pohľadávok k 31.12.2010,
- s nezaúčtovaním majetku, ktorý má byť účtovaný na podsúvahových účtoch v súlade so zákonom o účtovníctve a iné.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

Kontrolou správnosti zostavenia záverečného účtu MDVRR SR za rok 2010 bolo NKÚ SR zistené, že v roku 2010 MF SR súhlasilo so žiadosťou ministerstva o trvalom upustení od vymáhania pohľadávok v celkovej sume 240 481,67 eur. Postup MDVRR SR pri odpísaní pohľadávok z účtovníctva nebol v súlade v s ustanovením zákona o správe majetku štátu, ako aj s opatrením MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie tým, že odpísané pohľadávky neboli sledované na podsúvahovom účte. Uvedený postup nebol tiež v súlade s ustanoveniami zákona o účtovníctve. Nedostatky boli zistené aj pri inventarizácii majetku a záväzkov.

Ďalej bolo zistené nedodržanie ustanovení zákona o správe majetku štátu tým, že ministerstvo nevyťahalo pohľadávky za nájomné po lehote splatnosti a nedodržalo lehotu na zánik pohľadávky štátu.

Z celkového počtu 4 opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených kontrolami vykonanými NKÚ SR v roku 2010 bolo 1 opatrenie splnené, 1 opatrenie bolo priebežne plnené a 2 opatrenia neboli splnené, čo súviselo najmä s neoznačením a evidenciou majetku vykázaného ako inventarizačný rozdiel a nevykonaním úplnej inventarizácie.

Úrad priemyselného vlastníctva SR

NKÚ SR v rámci kontroly správnosti zostavenia záverečného účtu rozpočtovej kapitoly ÚPV SR za rok 2010 zistil, že úrad nezatriedoval príjmy za nájom podľa platnej ekonomickej klasifikácie, inventarizačné zápisy neobsahovali mená, priezviská a podpisové záznamy všetkých osôb zodpovedných za vykonanie inventarizácie. Údaje uvedené v poznámkach k individuálnej účtovnej závierke nezodpovedali stavu pohľadávok po lehote splatnosti a nezodpovedali zostatkovej dobe splatnosti pohľadávok zistených inventarizáciou majetku a záväzkov.

Všeobecná pokladničná správa

NKÚ SR v kapitole VPS zistil nedostatky v oblasti výkonu inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov za rok 2010 a tiež v oblasti štátnych finančných aktív. Na základe týchto zistení NKÚ SR, v súlade s § 13 ods. 2 zákona o NKÚ SR, odporučil MF SR prijať viaceré opatrenia týkajúce sa napríklad:

- vypracovania, resp. aktualizácie interných riadiacich aktov upravujúcich postupy účtovania, obeh účtovných dokladov a výkon inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov,
- vytvorenia opravných položiek k pochybným a sporným pohľadávkam na základe posúdenia ich vymožiteľnosti pri inventarizácii, aby účtovníctvo a výkazníctvo kapitoly odrážalo reálnu hodnotu štátnych finančných aktív,
- predložiť materiál „Návrh na zníženie stavu časti ŠFA z dôvodu trvalého upustenia od vymáhania pohľadávok z NFV“, ktoré prešli do správy MF SR v súvislosti s delením majetku federácie a ich hodnota je na základe právnej analýzy nulová, na rokovanie vedenia MF SR a následne rokovanie vlády SR.

Overenie spoľahlivosti údajov v informačných systémoch.

Predmetom vykonanej kontroly NKÚ SR bolo overenie spoľahlivosti finančných údajov v ekonomických informačných systémoch vybraných subjektov verejnej správy. Účelom preverenia bolo zabezpečenie, že finančné údaje nevyhnutné pre vykonanie finančnej kontroly v rámci vypracovania stanoviska k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2010, ktoré boli poskytnuté z jednotlivých ekonomických informačných systémov sú spoľahlivé a správne. V súlade s princípmi aplikačnej kontroly bola preverená oblasť organizácie a dokumentácie EIS, kontrola logického prístupu, vstup údajov a výstup údajov z týchto systémov.

Kontrola EIS bola vykonaná v nasledujúcich kapitolách štátneho rozpočtu: Ministerstvo financií SR, Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo zahraničných vecí SR a Všeobecná pokladničná správa.

V oblasti organizácie a dokumentácie ekonomických informačných systémov NKÚ SR zistil nedostatky v absencii dokumentácie na správu implementovaných EIS (napr. prevádzková príručka). Ďalej bola zistená absencia interných riadiacich aktov pre oblasť správy EIS, ktoré by vymedzovali jednotlivé postupy pri správe a administrácii EIS zamestnancami kontrolovaných subjektov, resp. stanovovali zodpovednosť za jednotlivé procesy, napr. proces zmenového konania v oblasti používateľských účtov, a to i vo vzťahu k tretím stranám, resp. dodávateľom týchto systémov, ktorí spravidla vykonávajú správu týchto EIS v kontrolovaných subjektoch.

V oblasti kontroly logického prístupu do EIS boli zistené nedostatky v jednoznačnej identifikácii používateľov EIS, t. j. existenciou všeobecných používateľských účtov v EIS, čo znemožňuje určenie konkrétnej zodpovednosti používateľov EIS prístupujúcich do systému prostredníctvom takýchto všeobecných účtov. Ďalej boli kontrolou zistené nedostatky v správe používateľských účtov, keď v určitých moduloch EIS sa nachádzali i používateľské účty zamestnancov, ktorí v daných organizačných útvaroch neboli začlenení, prípadne už neboli zamestnancami kontrolovaného subjektu. Tieto nedostatky vyplývajú hlavne z absencie formalizovaných postupov pre správu používateľských účtov ako i správu celého EIS a jeho modulov.

Kontrola vybranej vzorky preukázala nedostatky hlavne v oblasti vstupu údajov do EIS keď sa v systémoch nachádzali nekorektné údaje v položkách dátumov splatnosti dodávateľských faktúr, t. j. údaje v EIS nekorešpondovali s údajmi na papierových dokladoch a taktiež boli zistené nekorektné údaje v oblasti správy majetku, čo bolo v rozpore s príslušnými ustanoveniami zákona o účtovníctve.

8 Programové rozpočtovanie

Programové rozpočtovanie je nástroj na posilnenie strategického plánovania a riadenia. Je súčasťou zavádzania moderného systému riadenia verejných financií zodpovedajúceho súčasným potrebám.

Zámerom programového rozpočtovania v rozpočtovom roku 2010 bolo skvalitňovať programové štruktúry v rozpočtových kapitolách najmä pokiaľ ide o formulovanie zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov, ktoré by bolo možné transparentne hodnotiť z hľadiska dosiahnutých výsledkov pri plnení zámerov štátneho rozpočtu.

Programové rozpočtovanie triedi rozpočet výdavkov podľa programov a k týmto programom priraduje disponibilné zdroje, pričom dôležitý je efekt a výsledky, ktoré tieto zdroje dokážu priniesť. Jednoznačná väzba poskytovaných zdrojov a dosahovaných výsledkov by mala zabezpečiť také využívanie zdrojov, aby smerovali do oblastí, kde prinesú spoločnosti najväčší prínos. Pri správnom uplatňovaní umožňuje tento systém posilniť strednodobý charakter rozpočtovania, vyhnúť sa fiškálnemu stresu, zvýšiť efektívnosť použitia rozpočtových prostriedkov, zvýšiť transparentnosť štátneho rozpočtu a informovanosť o tom, do ktorých oblastí jeho zdroje smerujú.

V súčasnosti je vo všetkých rozpočtových kapitolách zavedené programové rozpočtovanie a stabilizované programy, ktoré vyjadrujú na aký účel sa rozpočtové prostriedky vynakladajú.

NKÚ SR v rámci kontroly programového rozpočtovania zistil, že k nesplneniu, resp. čiastočnému splneniu niektorých cieľov viedli rôzne príčiny, ako nesplnenie ukazovateľov, nealokovanie prostriedkov v rámci rozpočtu, zrušenie aktivít v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov a pozastavenia projektov. Tiež v hodnotení programového rozpočtovania boli zistené nedostatky, keď napr. určitému prvku programu neboli rozpočtované žiadne finančné prostriedky a cieľ sa pritom splnil alebo keď rôzne stanovené ciele boli vyhodnotené s rovnakým záverom. Tým nebol naplnený zámer programového rozpočtovania v zmysle metodického pokynu MF SR č. 5238/2004-42 na usmernenie programového rozpočtovania, ktorý ním mal byť sledovaný, a to najmä transparentnosť z pohľadu posúdenia účelu a výsledného efektu vynakladania verejných zdrojov.

Na základe kontrolou zisteného stavu NKÚ SR odporúča pri stanovení zámerov a cieľov jednotlivých programov a podprogramov v programovom rozpočtovaní vykonať dôslednú analýzu reálnosti ich vývoja a následného plnenia cieľov s možnosťou zamedzenia mimoriadneho nárastu rozpočtových opatrení na konci rozpočtového obdobia, resp. vykonať také opatrenia v priebehu roka, ktoré budú smerovať k skutočnému naplneniu cieľov a schválených rozpočtov jednotlivých programov.

9 Rozpočtové vzťahy Slovenskej republiky a Európskej únie

Všeobecný rozpočet Európskej únie je určený k financovaniu politiky EÚ, administratívnych výdavkov európskych inštitúcií a na ďalšie účely. Na rozdiel od národných rozpočtov musí byť vždy „vyrovnaný“, nepripúšťajú sa teda rozpočtové deficity a príjmy sa rovnajú výdavkom. Pre členský štát to z pohľadu maximálnej využiteľnosti prostriedkov rozpočtu EÚ znamená, že zatiaľ čo odvody, ktoré platí členský štát do rozpočtu EÚ sú povinné a stanovené, príjmy členského štátu z rozpočtu EÚ závisia od absorpčnej kapacity členského štátu. Absorpčná kapacita znamená snahu o maximálne čerpanie prostriedkov z rozpočtu EÚ, avšak za dodržiavania všetkých stanovených pravidiel, zásad a princípov vrátane riadneho finančného hospodárenia. Posudzovanie a analýza rozpočtových vzťahov EÚ a SR je preto dôležitou súčasťou procesu smerujúceho k zabezpečeniu náležitej absorpčnej kapacity SR využiť fondy EÚ.

9.1 Charakteristika vplyvu prostriedkov Európskej únie na štátny rozpočet SR

Rozpočet Európskej únie má predstavovať pre vnútroštátne verejné výdavky pridanú hodnotu pri iniciovaní, podpore a dopĺňaní investícií do tých oblastí, ktoré boli určené ako hlavné ciele politik a ktoré sú jadrom národnej a európskej stratégie. Rozpočtová politika musí preto vytvárať dostatočný fiškálny priestor aby absorbovala granty EÚ a aby platila národné príspevky do všeobecného rozpočtu EÚ. Štátny rozpočet SR je v príjmovej i výdavkovej časti ovplyvňovaný vzťahmi so všeobecným rozpočtom EÚ. Pri posudzovaní týchto vzťahov a analyzovaní bilancie medzi objemom prostriedkov, ktoré SR musí odvieť do všeobecného rozpočtu EÚ a objemom prostriedkov, ktoré SR príjme zo všeobecného rozpočtu EÚ, je potrebné brať do úvahy tieto charakteristiky a väzby:

1. odvody a príspevky, ktoré platí SR do rozpočtu EÚ, a to:
  - odvody vlastných zdrojov (založené na DPH, na HND a podiel SR na korekcii Veľkej Británie),
  - odvody tradičných vlastných zdrojov (clo, poľnohospodárske poplatky a odvody z produkcie cukru),
2. členenie príjmov zo všeobecného rozpočtu EÚ a výdavkov na zaradené a nezaradené do štátneho rozpočtu:

2.1 príjmy a výdavky, ktoré sú rozpočtované, a teda sú zaradené do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu:

- Záručná sekcia Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (I. programové obdobie),
- Európsky poľnohospodársky záručný fond (II. programové obdobie),
- Európsky poľnohospodársky fond rozvoja vidieka (II. programové obdobie),
- Štrukturálne operácie, a to:
  - Štrukturálne fondy (I. a II. programové obdobie),
  - Kohézny fond (I. a II. programové obdobie),

2.2 príjmy a výdavky, ktoré nie sú rozpočtované, a teda nie sú zaradené do príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu:

- predvstupové fondy (ISPA a Kohézny fond),
- Vnútorne politiky EÚ (Vnútorne opatrenia a Prechodný fond),
- Programy Európskej územnej spolupráce (II. programové obdobie),
- Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru,
- Nórsky finančný mechanizmus,
- Švajčiarsky finančný mechanizmus,
- Finančná obálka (financovanie cestovných výdavkov, súvisiacich s účasťou zástupcov SR na zasadnutiach výborov a pracovných skupín Rady EÚ),

3. prostriedky na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu SR,

4. prelínanie programových období v roku 2010.

Miera pozitívneho finančného vplyvu členstva SR v EÚ a finančných možností v priebehu roka 2010 závisela od schopnosti SR maximálne, zákonným a správnym spôsobom využiť disponibilné finančné zdroje z prostriedkov EÚ, nakoľko odvodová povinnosť vo vzťahu k všeobecnému rozpočtu EÚ je presne vymedzená právnym rámcom.

Bilancia medzi prostriedkami, ktoré SR v roku 2010 odvieďa do rozpočtu EÚ a príjmami, ktoré z rozpočtu EÚ získala je čistou finančnou pozíciou SR. Ako bola táto finančná pozícia rozpočtovaná a aká skutočnosť sa dosiahla ukazuje nasledujúca tabuľka:

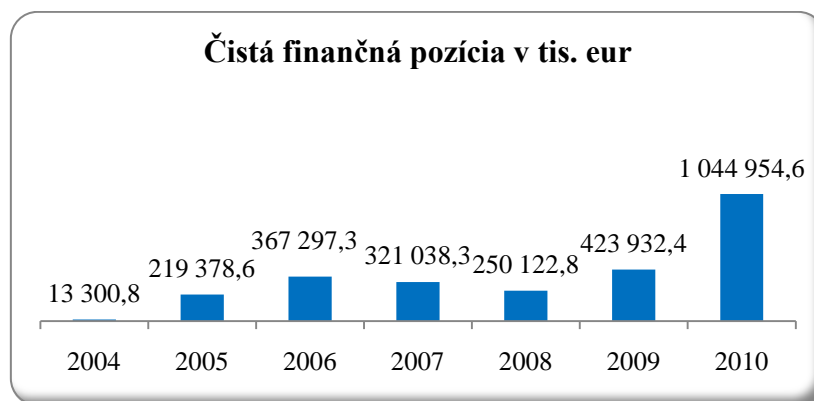
(v tis. eur)

Ukazovateľ	Skutoč. 2009	Rozpočet 2010		Skutoč. 2010	% plnenia uprav. rozpočtu	Rozdiel	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	5=4/3*100	6=4-3	7=4/1*100
Odvody a príspevky spolu	695 726,2	891 477,0	657 981,3	627 528,6	95,4	-30 452,7	90,2
Príjmy z EÚ spolu	1 119 658,6	3 072 696,7	1 691 537,2	1 672 483,2	98,9	-19 054,0	149,4
Príjmy z EÚ zaradené do príjmov ŠR	1 110 499,3	2 897 500,6	1 691 537,2	1 663 319,1	98,3	-28 218,1	149,8
Príjmy z EÚ nezaradené do príjmov ŠR	9 159,3	175 196,1	-	9 164,1	-	9 164,1	100,1
Čistá finančná pozícia	423 932,4	2 181 219,7	1 033 555,9	1 044 954,6	101,1	11 398,7	246,5

Zdroj: MF SR

Z analýzy údajov vyplýva, že rozdiel medzi celkovým objemom príjmov, ktoré SR v roku 2010 z rozpočtu EÚ skutočne získala a finančnými prostriedkami, ktoré SR do rozpočtu EÚ odvieďla dosiahol sumu 1 044 954,6 tis. eur. Je to až o 1 136 265,1 tis. eur menej oproti pôvodne schválenému rozpočtu na rok 2010 a o 11 398,7 tis. eur viac oproti upravenému rozpočtu. NKÚ SR poukazuje na to, že čistá finančná pozícia SR za rok 2010 sa vykazuje oproti upravenému rozpočtu ako splnená na 101,1 %, ale z porovnania so schváleným rozpočtom vyplýva, že očakávania SR za rok 2010 sa naplnili len na 47,9 %.

Vývoj čistej finančnej pozície SR od vstupu do EÚ podľa jednotlivých rokov znázorňuje nasledujúci graf:

Čistá finančná pozícia závisí priamoúmerne od úrovne využitia prostriedkov EÚ schválených pre SR. Na základe poznatkov z kontrol vykonaných NKÚ SR je potrebné poukázať na to, že na využiteľnosť zdrojov majú negatívny vplyv rôzne faktory, riziká a nedostatky, ktoré v roku 2010 sprevádzali proces implementácie I. a II. programového obdobia. Ich riešenie má aj vedľajší negatívny efekt, a to kapacitné viazanie ľudských zdrojov, ktoré by sa inak využili produktívnejšie na činnosti implementácie a spracovávaní agendy programov a projektov. Sú to napríklad faktory ako kumulácia ukončenia bývalých projektov ISPA a projektov Kohézneho fondu do záverečného štádia oprávneného obdobia na čerpanie v roku 2010. Ďalej je to skutočnosť, že rok 2010 bol rokom ukončovania všetkých programov štrukturálnych fondov programového obdobia 2004 - 2006, pričom okrem administratívnej náročnosti a zložitosti procesov je potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že sa ukončovanie a príprava na zúčtovanie programov uskutočňovalo v SR historicky po prvýkrát. NKÚ SR poukazuje na to, že čerpanie finančných prostriedkov na štrukturálne opatrenia II. programového obdobia je v súčasnosti (stav k 27.05.2011) na úrovni 17,8 % celkového záväzku 2007 - 2013, čo nemožno označiť za úspešný stav i napriek tomu, že oprávnené obdobie pre financovanie je do 31.12.2015.

Znamená to teda, že pri vyššom využití prostriedkov EÚ mohla SR za rok 2010 dosiahnuť ešte vyšší finančný prínos. Preto je žiadúce zvýšiť dôraz pri riešení problémov a odbúravaní bariér rýchlejšieho čerpania finančných prostriedkov EÚ za účelom maximalizácie finančného prínosu pre SR z jej členstva v EÚ.

9.2 Analýza rozpočtovaných a skutočne získaných prostriedkov z Európskej únie podľa jednotlivých fondov a ich využitie

Prehľad plnenia príjmov z rozpočtu EÚ zaradených do príjmov ŠR je uvedený nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Ukazovateľ	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	%	
	Schválený	Upravený		k schv. rozp.	k upr. rozp.
a	1	2	3	4=3:1	5=3:2
EPZF (Eur. poľn. záručný fond)	273 935,4	278 226,5	255 088,7	93,1	91,7
EPFRV (Eur. poľn. fond pre rozvoj vidieka)	489 708,8	349 429,2	349 429,2	71,4	100,0
EFRR (Eur. fond pre rybné hospodárstvo)	2 299,4	1 518,6	1 518,6	66,0	100,0
Poľnohospodárske fondy spolu (EPZF + EPFRV + EFRR)	765 943,6	629 174,3	606 036,5	79,1	96,3
Štrukturálne operácie z toho:	2 131 557,0	1 062 362,9	1 057 282,6	49,6	99,5
▸ Štrukturálne fondy I. progr. obdobie	0,0	50 523,2	45 442,9	-	89,9
▸ Štrukturálne fondy II. progr. obdobie	1 377 845,4	686 277,5	686 277,5	49,8	100,0
▸ Kohézny fond I. progr. obdobie	21 782,1	20 537,6	20 537,6	94,3	100,0
▸ Kohézny fond II. progr. obdobie	731 929,5	305 024,6	305 024,6	41,7	100,0
Spolu príjmy zaradené do príjmov ŠR	2 897 500,6	1 691 537,2	1 663 319,1	57,4	98,3

Zdroj: MF SR

Plnenie rozpočtu príjmov, t. j. prostriedkov, ktoré SR v roku 2010 získala z rozpočtu EÚ sa vykazuje v návrhu záverečného účtu vo vzťahu k upravenému rozpočtu a je na úrovni 98,3 %. Avšak oproti schválenému rozpočtu príjmov je plnenie za rok 2010 len na úrovni 57,4 % (za rok 2009 to bolo na úrovni 59,0 %) a predstavuje sumu menšiu oproti plánovanej o 1 234 181,5 tis. eur. Pre porovnanie za rok 2009 bola skutočnosť dosiahnutých príjmov z rozpočtu EÚ nižšia oproti schválenému rozpočtu o 772 196,1 tis. eur.

Je zjavné, že odhad rozpočtu na rok 2010 uvažoval s vyšším využitím prostriedkov EÚ, a teda aj vyššími príjmami z rozpočtu EÚ.

Prehľad plnenia príjmov z rozpočtu EÚ a iných prostriedkov zo zahraničia na základe medzinárodných zmlúv, nezaradených do príjmov ŠR je v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Ukazovateľ	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	%	
	Schválený	Upravený		k schv. rozp.	k upr. rozp.
a	1	2	3	4=3:1	5=3:2
ISPA/Kohézny fond	3 059,7	-	0,0	0,0	-
Vnútorne politiky EÚ	160 083,8	-	9 046,4	5,7	-
Programy európskej územnej spolupráce II. programového obdobia	12 052,6	-	117,7	1,0	-
Spolu príjmy z rozpočtu EÚ nezaradené do príjmov ŠR	175 196,1	-	9 164,1	5,2	-
Finančný mechanizmus EHP	13 998,0	-	0,0	0,0	-
Nórsky finančný mechanizmus	15 920,0	-	0,0	0,0	-
Švajčiarsky finančný mechanizmus	12 338,0	-	0,0	0,0	-
Spolu ostatné príjmy nezaradené do príjmov ŠR	42 256,0	-	0,0	0,0	-
Spolu príjmy nezaradené do príjmov ŠR	217 452,1	-	9 164,1	4,2	-

Zdroj: MF SR

Z rozpočtu EÚ sa získali finančné prostriedky nezaradené do príjmov ŠR v sume 9 164,1 tis. eur, čo predstavuje len 4,2 % schváleného rozpočtu. Žiadne príjmy sa v roku 2010 nezískali zo Švajčiarskeho finančného mechanizmu, Finančného mechanizmu EHP a NFM. Nízke plnenie príjmov, a to na úrovni 5,7 % schváleného rozpočtu je i v rámci vnútorných politík EÚ.

Čerpanie prostriedkov EÚ zaradených do výdavkov štátneho rozpočtu a ich percentuálne plnenie vo vzťahu k schválenému a upravenému rozpočtu je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Ukazovateľ	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	%	
	Schválený	Upravený		k schv. rozp.	k upr. rozp.
a	1	2	3	4=3:1	5=3:2
EPZF priame platby	241 128,1	243 742,3	243 742,3	101,1	100,0
EPZF trhovo orientované výdavky	32 807,3	32 807,3	10 918,0	33,3	33,3
EPFRV	489 708,8	367 769,0	367 769,0	75,1	100,0
EFRR	2 299,4	1 500,5	1 500,5	65,3	100,0
Poľnohospodárske fondy spolu (EPZF + EPFRV + EFRR)	765 943,6	645 819,1	623 929,8	81,5	96,6
Štrukturálne operácie z toho:	2 131 557,0	1 300 263,3	1 268 726,6	59,5	97,6
▸ Štrukturálne fondy I. progr. obdobie	0,0	76 783,0	44 225,8	0,0	57,6
▸ Štrukturálne fondy II. progr. obdobie	1 377 845,4	839 163,5	840 184,0	61,0	100,1
▸ Kohézny fond I. progr. obdobie	21 782,1	38 128,8	38 128,8	175,1	100,0
▸ Kohézny fond II. progr. obdobie	731 929,5	346 188,0	346 188,0	47,3	100,0
Spolu prostriedky EÚ zaradené do výdavkov ŠR	2 897 500,6	1 946 082,4	1 892 656,4	65,3	97,3

Zdroj: MF SR

V roku 2010 použila SR výdavky z rozpočtu EÚ zaradené do výdavkov ŠR v sume spolu 1 892 656,4 tis. eur, čo predstavuje 97,3 % upraveného rozpočtu a len 65,3 % schváleného rozpočtu. Z celkového pohľadu na výdavky v členení podľa jednotlivých finančných zdrojov a na percento plnenia vo vzťahu k schválenému rozpočtu je zrejma rozkolísanosť, keďže skutočné plnenie sa pohybuje od 33,3 % (Európsky poľnohospodársky záručný fond – trhovo orientované výdavky) až po 175,1 % (Kohézny fond I. programového obdobia). Očakávaná vyjadrená v schválenom rozpočte sa nenaplnili najmä u štrukturálnych operácií II. programového obdobia, a to u štrukturálnych fondov so 61 % plnením ku schválenému rozpočtu a u Kohézného fondu so 47,3 % plnením schváleného rozpočtu, i keď úpravou schváleného rozpočtu výdavkov sa pri štrukturálnych fondoch i pri Kohéznom fonde stav plnenia výdavkov dostal na úroveň 100 %.

Výdavky na použitie prostriedkov z rozpočtu EÚ, nezaradené do príjmov štátneho rozpočtu a iné prostriedky zo zahraničia, poskytnuté SR na základe medzinárodných zmlúv medzi SR a inými štátmi boli v štátnom rozpočte na rok 2010 odhadované vo výške 217 452,1 tis. eur.

9.3 Spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu

Na spolufinancovanie výdavkov na spoločné programy EÚ a SR v rámci poľnohospodárskych fondov a štrukturálnych operácií, t. j. štrukturálnych fondov a Kohézného fondu I. a II. programového obdobia sa v roku 2010 rozpočtovali prostriedky ŠR v sume 657 414,3 tis. eur. Tento schválený rozpočet bol upravený na sumu 447 122,3 tis. eur. Skutočné čerpanie bolo v sume 409 950,5 tis. eur, čo znamená plnenie na 91,7 % upraveného rozpočtu a len 62,4 % schváleného rozpočtu.

Spolufinancovanie zo ŠR na použitie prostriedkov EÚ nezaradených do výdavkov ŠR a iných prostriedkov zo zahraničia bolo rozpočtované na rok 2010 v sume 15 514,1 tis. eur a táto suma bola upravená rozpočtovými opatreniami na 11 977,2 tis. eur. Skutočné spolufinancovanie v sume 9 797,3 tis. eur predstavovalo 81,8 % upraveného a len 63,2 % schváleného rozpočtu.

Spolufinancovanie ako jeden zo základných predpokladov poskytovania prostriedkov EÚ Slovenskej republiky možno zhodnotiť ako primerané a pomerné k čerpaniu prostriedkov poskytnutých vo forme grantov.

9.4 Výsledky kontrolnej činnosti NKÚ SR vo vzťahu k prostriedkom EÚ

NKÚ SR v snahe prispieť svojou nezávislou kontrolnou činnosťou k zákonnému, efektívnemu a transparentnému procesu implementácie a využívania eurofondov prevzal na seba zodpovednosť a prijal pre I. programové obdobie 2004-2006 funkciu orgánu vydávajúceho vyhlásenia o ukončení pomoci zo štrukturálnych fondov a z Kohézneho fondu.

V prvom polroku 2010 NKÚ SR v tejto pozícii v rámci vykonaných kontrol zistil celkom 200 nedostatkov, z toho 172 nedostatkov v oblasti štrukturálnych fondov a 28 nedostatkov v oblasti Kohézneho fondu. Kontrolou Štrukturálnych fondov bolo NKÚ SR zistené porušenie zmlúv o NFP a viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov.

Zmluvy o NFP boli porušené tým, že kontrolované subjekty nepoistili majetok nadobudnutý z prostriedkov EÚ pre prípad poškodenia, zničenia, straty, odcudzenia alebo iných škôd, oneskorene predkladali štvrťročné plány platieb a hlásení o priebehu realizácie projektu, nedostatočne archivovali doklady súvisiace s implementáciou projektov, oneskorene predkladali žiadosti o povolenie vykonania zmeny v zmluve o NFP a používali iný bankový účet než aký bol uvedený v zmluve.

Zákon o verejnom obstarávaní bol porušený neurčením predpokladanej hodnoty zákazky pri obstarávaní formou podprahových zákaziek, neuvedením miesta a času otvárania ponúk uchádzačov vo výzve k súťaži, nevyžadovaním vyhlásenia o nestrannosti a dôvernosti spracúvaných informácií, neuzatvorením zmluvy o dielo s víťazom verejnej súťaže v lehote viazanosti ponúk, požadovaním zloženia zábezpeky, ktorej výška presiahla 5 % z predpokladanej hodnoty zákazky, nezriadením trojčlennej komisie na vyhodnotenie ponúk vyhláseného verejného obstarávania, neuvedením kritérií na vyhodnotenie ponúk v súťažných podkladoch a nepredložením čestných vyhlásení členov hodnotiacej komisie.

Nedodržanie ustanovení zákona o účtovníctve bolo NKÚ SR zistené pri úhrade faktúr, ktoré nespĺňali náležitosti účtovného dokladu, účtovaní o projekte na analytickom účte a pri nedostatočnej kontrole delegovaných právomocí na úrovni riadiaceho orgánu vo vzťahu k sprostredkovateľskému orgánu pod riadiacim orgánom.

NKÚ SR tiež zistil porušenie ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy pri zastavení produktívnej činnosti projektu, zakúpení tovaru vo vyššej cene ako bola uvedená vo víťaznej ponuke z verejnej súťaže, zahrnutím do sumy oprávnených výdavkov aj výdavky za zdravotné poistenie zamestnancov a nevybratím najlacnejšej ponuky vo výberovom konaní napriek tomu, že stanoveným kritériom výberu bola cena.

Obchodný zákonník bol porušený otvorením obálok v obchodnej verejnej súťaži pred konečným termínom na predloženie ponúk a zaradením do obchodnej verejnej súťaže uchádzačov, ktorí nespĺnili podmienky účasti.

Nesúlady s postupmi účtovania pre podnikateľov bol NKÚ SR zistený v prípadoch zaradenia obstaraného majetku do vlastníctva skôr, ako bol zrealizovaný vklad do katastra, nesprávneho zaúčtovania príjmov a faktúr a nesprávneho zaradenia majetku v účtovníctve.

Kontrolou Kohézneho fondu bolo NKÚ SR zistené porušenie zmlúv o financovaní, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o účtovníctve a manuálu vnútorných procedúr.

Zmluvy o financovaní boli porušené tým, že kontrolované subjekty nevypracovali žiadosti o platbu presne podľa pokynov, nepredložili návrh zloženia komisie na otváranie obálok s ponukami jednotlivých uchádzačov verejného obstarávania jeden deň pred termínom na otváranie obálok, nepoukázali tendrovú zábezpeku na účet konečného prijímateľa, nedodržali stanovenú lehotu na zasielanie návrhov výberovej komisie pre verejné obstarávanie pred plánovaným začiatkom vyhodnotenia tendra, oneskorene predkladali niektoré štvrtročné monitorovacie správy, výročné správy, ročný prehľad o účtovaní finančných prostriedkov a plán publicity.

Ďalej bolo zistené porušenie zmluvy o poskytnutí finančného príspevku tým, že kontrolovaný subjekt nezabezpečil poistenie majetku zodpovedajúce rozsahu projektu a rizikám. Zákon o účtovníctve bol porušený tým, že majetok nebol zaradený na majetkový účet napriek tomu, že bol odovzdaný do užívania a nedostatky boli zistené aj pri vykonávaní predpísaných kontrol na mieste, čím nebol dodržaný manuál vnútorných procedúr.

Ku každému nedostatku vydal NKÚ SR odporúčanie na jeho odstránenie a kontrolované subjekty uviedli konkrétne nápravné kroky, termín a zodpovednú osobu. V zmysle zákona o NKÚ SR kontrolované subjekty prijali opatrenia na odstránenie nedostatkov. NKÚ SR bude ich splnenie sledovať a kontrolovať až do úplného odstránenia zistených nedostatkov.

V druhom polroku 2010 bola podstatná časť kontrolnej práce NKÚ SR venovaná uzatváraniu programového obdobia 2004–2006. Je potrebné zdôrazniť, že ukončovanie pomoci zo štrukturálnych fondov sa uskutočňuje v SR po prvýkrát. O to náročnejšie sú postupy, ktoré si vyžadujú spojené úsilie všetkých zapojených orgánov, keďže jednotlivé činnosti súvisiace s uzatváraním pomoci na seba nadväzujú.

Štrukturálne fondy

NKÚ SR v pozícii orgánu vydávajúceho vyhlásenia o ukončení pomoci vykonal záverečné kontroly siedmich programových dokumentov štrukturálnych fondov I. programového obdobia. Preverené boli všetky vyžadované oblasti tak, aby sa NKÚ SR uistil, či bol dosiahnutý súlad s predpismi a pravidlami EÚ a SR. NKÚ SR nadobudol primerané uistenie o zákonnosti a správnosti záverečných žiadostí o platbu na Európsku komisiu a certifikovaných výkazov výdavkov a potvrdil ich platnosť. Podrobne boli skontrolované finančné toky prostriedkov EÚ a národných zdrojov zo ŠR SR určených na spolufinancovanie, preverená bola zákonnosť a správnosť výdavkov zahrnutých v záverečných certifikovaných výkazoch výdavkov na sedem programov. Po ukončení kontrol programov štrukturálnych fondov vydal NKÚ SR na tieto programy vyhlásenia o ukončení pomoci. Podkladom pre stanoviská vyjadrené vo vyhláseniach boli výsledky nielen vlastných, ale všetkých kontrol a auditov, vykonaných kontrolnými orgánmi EÚ a SR počas celej doby implementácie programov v jednotlivých subjektoch a závery vyvedené z analýz stavu plnenia opatrení na odstránenie zistených nedostatkov. Pri žiadnom zo siedmich kontrolovaných programov celková chybovosť neprekročila tolerovateľnú úroveň 2 % z hodnoty kontrolovaných oprávnených výdavkov a zistené nedostatky sa odstránili alebo boli v štádiu odstraňovania. Preto výrok vo vyhláseniach o ukončení pomoci na ukončované programy bol bez výhrad.

Kohézny fond

Aj pri kontrole Kohézneho fondu bola činnosť NKÚ SR v plnej miere zameraná na ukončovanie pomoci. NKÚ SR okrem toho vykonal aj jednu kontrolu zameranú na preverenie spoľahlivosti a účinnosti systému riadenia a kontroly riadiaceho orgánu Kohézneho fondu po prechode kompetencií zo zrušeného Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR na Úrad vlády SR a následne na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, čo bolo nevyhnutné pre ďalšie projekty Kohézneho fondu, ktoré sa ukončujú v roku 2011.

Na záver možno konštatovať, že aj napriek viacerým pozitívnym zmenám v zjednodušení implementácie rozpočtu EÚ v súčasnom viacročnom finančnom rámci na roky 2007-2013, súčasný systém implementácie prostriedkov je stále značne zložitý, striktný a administratívne náročný a bude pravdepodobne potrebné jeho ďalšie zjednodušenie, decentralizácia, zvýšenie flexibility, posilnenie zodpovednosti, čo však samozrejme bude musieť byť spojené so zabezpečením spoľahlivého fungovania systémov riadenia a kontrol osobitne v oblastiach, v ktorých je vyššie riziko chýb a nezrovnalostí s cieľom zabezpečiť efektívne použitie prostriedkov EÚ.

10 Vývoj schodku štátneho rozpočtu a jeho financovanie

V § 1 zákona č. 497/2009 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2010 boli celkové príjmy štátneho rozpočtu rozpočtované sumou 12 530 993 951 eur. Celkové výdavky štátneho rozpočtu boli určené sumou 16 276 999 960 eur. Schodok ŠR bol určený sumou 3 746 006 009 eur.

Zákonom č. 468/2010 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 497/2009 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2010 boli celkové príjmy štátneho rozpočtu rozpočtované sumou 11 866 956 711 eur, celkové výdavky boli určené sumou 16 406 999 960 eur a schodok sumou 4 540 043 249 eur, ktorá je podľa § 2 ods. 2 zákona o štátnom rozpočte maximálna.

Na základe vykonaných rozpočtových opatrení boli príjmy v priebehu roka znížené na sumu 10 654 460,9 tis. eur a výdavky na 15 576 163,2 tis. eur, čím maximálna výška schodku, schválená podľa zákona č. 468/2010 Z. z., nebola zachovaná. Schodok bol zvýšený o 381 659,0 tis. eur na úroveň 4 921 702,3 tis. eur.

Pri skutočných dosiahnutých príjmoch 10 900 862,8 tis. eur a čerpaných výdavkoch 15 337 010,9 tis. eur sa rozpočtové hospodárenie, ako vyplýva z Návrhu ŠZÚ SR za rok 2010, skončilo schodkom na hotovostnej báze vo výške 4 436 148,1 tis. eur, a tým bolo dodržané aj ustanovenie § 2 ods. 2 zákona o štátnom rozpočte na rok 2010. Skutočný schodok bol v porovnaní so zákonom rozpočtovanou sumou nižší o 103 895,2 tis. eur. Svojím objemom dosiahol úroveň 97,7 % schváleného rozpočtu. V porovnaní s rokom 2009 však došlo k rapídnejmu zvýšeniu schodku štátneho rozpočtu o 1 644 897,1 tis. eur, t. j. o 59,9 %.

Plnenie príjmov, čerpanie výdavkov a výsledok hospodárenia ŠR na hotovostnej báze počas jednotlivých mesiacov roka 2010 dokumentujú údaje v nasledujúcej tabuľke:

Ukazovateľ		1.	2.	3.	4.	5.	6.
Príjmy	a)	800,3	1 461,4	2 511,5	3 224,0	3 958,5	4 877,0
	b)	6,7	12,3	21,2	27,2	33,4	41,1
Výdavky	a)	777,5	2 241,7	3 495,0	4 704,0	6 036,3	7 316,3
	b)	4,7	13,7	21,3	28,7	36,8	44,6
Saldo		22,8	-780,3	-983,5	-1 479,9	-2 077,9	-2 439,3
Ukazovateľ		7.	8.	9.	10.	11.	12.
Príjmy	a)	6 035,1	6 770,0	7 540,3	8 474,5	9 526,9	10 900,9
	b)	50,9	57,0	63,5	71,4	80,3	91,9
Výdavky	a)	8 443,0	9 592,5	10 650,7	11 847,9	13 037,9	15 337,0
	b)	51,5	58,5	64,9	72,2	79,5	93,5
Saldo		-2 407,9	-2 822,5	-3 110,4	-3 373,4	-3 511,0	-4 436,1

Zdroj: MF SR

a) v mil. eur

b) % plnenia schváleného štátneho rozpočtu

Priebežné hospodárenie ŠR charakterizované vývojom salda k ultimu jednotlivých mesiacov roka 2010 v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2009 je uvedené v nasledujúcom prehľade:

(v mld. eur)

Obdobie	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2009	0,100	-0,185	-0,205	-0,347	-0,832	-1,108	-0,914	-1,206	-1,360	-1,537	-1,576	-2,791
2010	0,023	-0,780	-0,983	-1,480	-2,078	-2,439	-2,408	-2,822	-3,110	-3,373	-3,511	-4,436

Zdroj: Návrh ZÚVS SR, ŠÚ SR

Proces plnenia ŠR, financovania schodku ŠR a správu štátneho dlhu upravuje zákon č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Nesúlad medzi príjmami a výdavkami ŠR podľa dikcie § 5 zákona o štátnom dlhu a štátnych zárukách možno kryť prostriedkami získanými vykonávaním finančných operácií na domacom finančnom trhu a zahraničných finančných trhoch prijímaním úverov, vydávaním štátnych cenných papierov a inými činnosťami súvisiacimi s riadením rizík štátneho dlhu.

NKÚ SR analyzoval systém zabezpečovania likvidity ŠR a súlad postupu MF SR pri tvorbe zdrojov financovania schodku ŠR v nadväznosti na ustanovenia citovaných zákonov.

V prípade prebytkového stavu štátneho rozpočtu ARDAL v mene MF SR zhodnocovala dočasne voľné finančné zdroje v súlade so schválenými kreditnými limitmi v komerčných bankách a prostredníctvom dlhových agentúr v krajinách eurozóny. Naopak v prípade deficitného štátneho rozpočtu ARDAL v mene MF SR zabezpečovala krytie finančnými zdrojmi získanými z emisií štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukážok, voľnými finančnými zdrojmi ŠP alebo finančnými zdrojmi získanými z krátkodobých medzibankových pôžičiek.

V roku 2010 bolo uskutočnených 23 aukcií ŠD a dva predaje pomocou syndikátu bánk. Pri celkovom dopyte 14 397,3 mil. eur (v nominálnej hodnote) boli akceptované ponuky na kúpu dlhopisov v nominálnej hodnote približne 7 044,5 mil. eur. Diskont za rok 2010 bol zaokrúhlene 77,0 mil. eur, prémia zaokrúhlene 14,0 mil. eur a inkasovaný alikvotný úrokový výnos vo výške 30,4 mil. eur.

V priebehu roka 2010 sa uskutočnilo 13 aukcií ŠPP (konkurenčný predaj) holandským spôsobom a jedna americká aukcia spätného odkúpenia ŠPP pred splatnosťou. V aukciách boli celkovo predané ŠPP v nominálnej hodnote 2 420,7 mil. eur. V prípade aukcie spätného odkúpenia boli odkúpené poukážky v nominálnej hodnote 260,0 mil. eur pri priemernom výnose 0,912 % p. a. Okrem aukcie spätného odkúpenia boli ŠPP odkúpené aj obchodmi na sekundárnom trhu, a to v nominálnej hodnote 171,0 mil. eur s priemerným výnosom 0,858 % p. a.

Krytie vykázaného schodku ŠR ku koncu roka bolo zabezpečené príjmami z emitovaných štátnych dlhopisov vo výške 4 436,1 mil. eur.

NKÚ SR konštatuje, že bola zabezpečená denná platobná schopnosť štátu, vykonávali sa operácie za účelom optimalizácie zostatkov na jedinom účte, postupy MF SR a ARDAL pri tvorbe zdrojov dlhového financovania deficitného hospodárenia ŠR a v procese riadenia a zabezpečovania likvidity štátu zodpovedali platnému legislatívnemu rámcu.

11 Štátne aktíva a štátne pasíva

Stav majetku štátu spravovaného štátnymi rozpočtovými organizáciami je v Návrhu ŠZÚ SR v bilancii k 31.12.2010 vykázaný vo výške 37 505 170,0 tis. eur a oproti roku 2009 sa zvýšil stav aktív o 15 590,0 tis. eur.

Vlastné imanie dosiahlo k 31.12.2010 hodnotu -13 782 357,0 tis. eur. Vlastné imanie je v štátnych rozpočtových organizáciách tvorené predovšetkým účtovným výsledkom hospodárenia za bežný rok a účtovnými výsledkami predchádzajúcich rokov. Výsledok hospodárenia za rok 2010 predstavoval -5 938 732,0 tis. eur. Závazky sa zvýšili o 5 903 285,0 tis. eur, z čoho najvyšší podiel tvorili bežné bankové úvery 1 644 897,0 tis. eur a dlhodobé záväzky 5 275 721,0 tis. eur.

Štátne finančné aktíva a štátne finančné pasíva v správe MF SR

Stav štátnych finančných aktív k 31.12.2010 je vykazovaný vo výške 8 076 228,8 tis. eur, čo predstavuje v porovnaní so stavom k 31.12.2009 nárast o 2 609 160,1 tis. eur.

Medziročné zvýšenie ŠFA je spôsobené predovšetkým nárastom peňažných prostriedkov štátu na účtoch v Štátnej pokladnici o 1 656 336,9 tis. eur, stavu ostatných pohľadávok o 798 060,7 tis. eur, časového rozlíšenia - nákladov budúcich období o 233 467,9 tis. eur.

Najvyšší podiel na celkovom stave ŠFA k 31.12.2010 vykazovali prostriedky vedené na účtoch v Štátnej pokladnici 57,3 %, pohľadávky tuzemské 28,1 %, pohľadávky zahraničné 2,7 %, vklady štátu v tuzemských a zahraničných spoločnostiach 5,0 % a časové rozlíšenie – náklady budúcich období 6,9 %.

Na zmenu stavu štátnych finančných aktív na účtoch v Štátnej pokladnici k 31.12.2010 mal vplyv najmä nárast prostriedkov na účte „Účelové prostriedky z FNM SR na splácanie štátneho dlhu“ o 67 424,6 tis. eur, „Účet pre operácie ARDAL Štátny dlh - EUR“ o 1 644 897,1 tis. eur, „Účet splátok návratných finančných výpomocí“ o 20 002,8 tis. eur, pri súčasnom znížení prostriedkov na účte „Účet dôchodkovej reformy“ o 75 507,4 tis. eur.

Prírastok prostriedkov na účte „Účelové prostriedky z FNM SR na splácanie štátneho dlhu“ bol spôsobený poukázaním prostriedkov z FNM SR na posilnenie štátnych finančných aktív.

Prostriedky z „Účtu dôchodkovej reformy“ boli poskytnuté Sociálnej poisťovni na krytie jej deficitu.

Na „Účet pre operácie ARDAL Štátny dlh – EUR“ boli prijaté najmä prostriedky z emisie tuzemských a zahraničných ŠD, ŠPP, z pôžičiek od komerčných bánk a z krátkodobých pôžičiek od ŠP z refinančného systému. Z tohto účtu boli hradené najmä splátky tuzemských ŠD, ŠPP, splátky pôžičiek od ŠP z refinančných obchodov, schodok štátneho rozpočtu za rok 2009 a boli poskytnuté pôžičky tuzemským bankám.

Kontrolou NKÚ SR bola overená včasnosť a výška splatenia istín ŠPP z emisie SK612000022, SK612000030 a ŠD z emisie 133, 189 a 207, ktoré boli splatené v roku 2010. Kontrolou bolo overené aj dodržanie termínu a výšky úhrad za objednané ŠPP a ŠD účastníkmi primárneho trhu, ktorý je stanovený v emisných, resp. aukčných podmienkach za objednané ŠPP a ŠD zo všetkých aukcií konaných v roku 2010. Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR konštatuje, že neboli zistené nedostatky.

Zvýšenie záväzkov štátu o 5 455 460,1 tis. eur, t. j. o 21,8 % bolo dôsledkom zvýšenia záväzkov z emisií ŠPP a ŠD.

Stav záväzkov na strane štátnych finančných pasív k 31.12.2010, ktoré zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy vymedzuje ako záväzky štátu vzniknuté z prijatých úverov vlády, z vydaných štátnych cenných papierov a záväzky štátnych príspevkových organizácií vzniknuté z úverových vzťahov, MF SR v plnom rozsahu 30 430 046,5 tis. eur

charakterizuje ako štátny dlh. V § 2 ods. 1 zákona o štátnom dlhu a štátnych zárukách je štátny dlh definovaný ako súhrn záväzkov SR z minulých rokov.

Štátny dlh ústredných rozpočtových organizácií vykazovaným podľa maastrichtských kritérií je výrazne nižší ako účtovný dlh, ktorý obsahuje v plnej výške záväzky z refinančného systému Štátnej pokladnice, ďalej účty časového rozlíšenia a tiež záväzok z anonymných vkladov.

Z hľadiska pokrytia dlhovými nástrojmi je skladba štátneho dlhu v účtovníctve MF SR v porovnaní s predchádzajúcim rozpočtovým rokom zachytená nasledovne:

(v tis. eur)

Položky vnútorného dlhu	Stav k 31.12.2009	Stav k 31.12.2010	Zmena
Štátne dlhopisy emitované na domácom trhu	14 220 420,4	19 019 936,1	4 799 515,7
ŠPP emitované v roku 2009, splatné v roku 2010	940 600,0	1 268 900,0	328 300,0
Štátne rehabilitačné dlhopisy	22,8	20,8	-2,0
Refinančný systém –záväzky voči Štátnej pokladnici	3 117 928,7	4 094 077,8	976 149,1
Záväzky z prevzatých úverov ŽSR a Žsp, a.s.	236 472,1	232 723,9	-3 748,2
Záväzky z dôchodkovej reformy	75 507,4	0,0	-75 507,4
Záväzky z anonymných vkladov	29 807,1	28 531,4	-1 275,7
Vnútorný dlh spolu	18 620 758,5	24 644 190,0	6 023 431,5
Položky zahraničného dlhu	Stav K 31. 12. 2009	Stav K 31. 12. 2010	Zmena
Vládne záväzky voči zahraničiu (pôžičky)	164 452,6	135 328,1	-29 124,5
Zahraničné záväzky prevzaté od ČSOB, a. s.	4 237,1	5 013,1	776,0
Záväzky voči podnikom zo zahraničných vládnych úverov	8,6	9,3	0,7
Záväzky z úverových vzťahov ŠFCH	120 588,4	118 030,8	-2 557,6
Záväzky zo zmluvy medzi MF SR a EIB	252 458,8	241 768,6	-10 717,2
Záväzky z prevzatých úverov ŽSR a Žsp, a. s.	91 373,5	71 068,3	-20 305,2
Záväzky z prevzatých úverov Metro Bratislava, a. s.	37 146,3	34 053,0	-3 093,3
Záväzky z prevzatých úverov SVP, š. p. Banská Štiavnica	17 469,1	12 126,4	-5 342,7
Štátne dlhopisy emitované v zahraničí	5 666 066,5	5 168 458,9	-497 607,6
Zahraničný dlh spolu	6 353 827,9	5 785 856,5	-567 971,4
Štátny dlh celkom:	24 974 586,4	30 430 046,5	5 455 460,1

Zdroj: MF SR

Najvyšší podiel na stave štátnych finančných pasív vykázaných k 31.12.2010 tvorili záväzky z emisií štátnych cenných papierov vo výške 25 457 315,8 tis. eur (83,7 %) a záväzky z refinančného systému vo výške 4 094 077,8 tis. eur (13,5 %).

Vývoj štátneho dlhu podľa údajov vykázaných v účtovníctve MF SR za obdobie rokov 2006 až 2010 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

(v tis. eur)

Položka	2006	2007	2008	2009	2010
Vnútorný dlh	17 123 906,6	17 811 694,1	19 821 187,0	18 620 758,5	24 644 190,0
Zahraničný dlh	3 816 263,7	4 879 628,1	4 399 436,0	6 353 827,9	5 785 856,5
Spolu:	20 940 170,3	22 691 322,2	24 220 623,0	24 974 586,4	30 430 046,5
Index rastu reťaz	114,0	108,4	106,7	103,1	121,8

Zdroj: MF SR

Celkový štátny dlh vzrástol v roku 2010 oproti minulému roku v absolútnom vyjadrení o 5 455 460,1 tis. eur, t. j. o 21,8 %, čo MF SR zdôvodnilo okrem dlhového prefinancovania schodku štátneho rozpočtu, získaním peňažných prostriedkov z emisií ŠPP a ŠD.

Závazok z emisií ŠPP bol vykázaný k 31.12.2010 vo výške 1 268 900,0 tis. eur. V roku 2010 boli emitované štátne pokladničné poukážky v nominálnej hodnote 2 420 700,0 tis. eur za účelom financovania priebežného schodku štátneho rozpočtu a splatenia ŠPP emitovaných v roku 2009.

Závazky z emisií ŠD emitovaných na domácom trhu k 31.12.2010 predstavovali sumu 19 019 936,1 tis. eur. Medziročné zvýšenie záväzkov z emisií ŠD predstavovalo 4 799 515,7 tis. eur. Závazok sa v priebehu roka zvýšil emitovaním nových ŠD v sume 7 044 463,4 tis. eur a aktuálnym účtovaním úrokov v sume 504 990,3 tis. eur a znížil sa najmä splatením istín ŠD v sume 2 324 242,6 tis. eur a splátok úrokov vo výške 425 695,4 tis. eur.

Závazky z emisií ŠD emitovaných v zahraničí k 31.12.2010 predstavovali sumu 5 168 458,9 tis. eur. Medziročné zníženie záväzkov z emisií ŠD predstavovalo 497 607,6 tis. eur. Závazok sa v priebehu roka znížil splátkou istiny v sume 500 000,0 tis. eur a úrokov vo výške 224 368,8 tis. eur a zvýšil sa o aktuálny predpis úrokov 226 761,2 tis. eur.

V rámci obchodov realizovaných ARDAL pri zabezpečovaní zdrojov na financovanie priebežného schodku štátneho rozpočtu sa záväzky z refinančného systému k 31.12.2009 v sume 3 117 928,7 tis. eur zvýšili k 31.12.2010 na 4 094 077,8 tis. eur. Zvýšenie stavu nastalo z dôvodu zapojenia prostriedkov EŠ do refinančného systému.

12 Zhodnotenie hospodárenia obcí a vyšších územných celkov

V rámci záverečných účtov subjektov verejnej správy NKÚ SR vyjadruje stanovisko k návrhu záverečného účtu za obce a VÚC, a to na základe údajov návrhu záverečného účtu verejnej správy spracovaného MF SR, návrhov záverečných účtov samosprávnych krajov ako aj výsledkov kontrolnej činnosti NKÚ SR v uvedených subjektoch.

Zákonom stanovený termín prerokovania návrhov záverečných účtov obcí a samosprávnych krajov do konca júna po uplynutí rozpočtového roka umožňuje uvedeným subjektom aj po odovzdaní údajov pre potreby hodnotenia rozpočtu verejnej správy naďalej pokračovať v spracovaní návrhov záverečných účtov, čo prináša určité riziko zistené kontrolou, a to možnú existenciu nesúlady medzi údajmi v predložených finančných výkazoch a údajmi, ktoré sú uvedené v záverečných účtoch prerokovaných v zastupiteľstvách subjektov samosprávy.

Vo vzťahu k údajom o čerpaní rozpočtov a o majetkovej a finančnej situácii obcí a VÚC považuje NKÚ SR za dôležité opakovane upozorniť na skutočnosť zistenú vykonanými kontrolami, ktorá môže mať vplyv na hodnovernosť a správnosť uvedených údajov, a to nedôsledné uplatňovanie rozpočtovej klasifikácie, uplatňovanie ktorej má, okrem iného, zabezpečiť vykazovanie rozpočtových príjmov a výdavkov a jednotné podklady pre spracovanie výkazníctva.

12.1 Obce

Schválené bežné rozpočty obcí a miest očakávali príjmy v sume 2 592 943,0 tis. eur, výdavky v sume 2 485 978,0 tis. eur a prebytok v sume 106 965,0 tis. eur. Po schválení zmien v rozpočte upravené bežné rozpočty obcí a miest predpokladali príjmy v sume 2 699 616,0 tis. eur, výdavky v sume 2 650 633,0 tis. eur a rozpočtový prebytok v sume 48 983,0 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 2 664 385,0 tis. eur a výdavky sumu 2 577 978,0 tis. eur, prebytok bol 86 407,0 tis. eur.

Schválené kapitálové rozpočty obcí a miest očakávali príjmy v sume 1 024 228,0 tis. eur, výdavky v sume 1 388 358,0 tis. eur a schodok v sume 364 130,0 tis. eur. Upravené kapitálové rozpočty obcí a miest predpokladali príjmy v sume 963 436,0 tis. eur, výdavky v sume 1 514 086,0 tis. eur a rozpočtový schodok vo výške 550 650,0 tis. eur. Skutočné kapitálové príjmy dosiahli sumu 622 648,0 tis. eur, kapitálové výdavky 1 105 384,0 tis. eur, schodok bol v sume 482 736,0 tis. eur.

Súčasťou rozpočtov boli aj finančné operácie, v rámci ktorých obce a mestá predpokladali v príjmovej časti získať 438 771,0 tis. eur, výdavkové finančné operácie v sume 134 847,0 tis. eur a prebytok v sume 303 924,0 tis. eur.

Po schválených zmenách boli upravené príjmové finančné operácie v sume 800 559,0 tis. eur, upravené výdavky v oblasti finančných operácií sa očakávali v sume 211 286,0 tis. eur a prebytok v sume 589 273,0 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 728 630,0 tis. eur, výdavkové finančné operácie v sume 209 293,0 tis. eur a prebytok finančných operácií bol 519 337,0 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov obcí a miest boli schválené vo výške 4 055 942,0 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 4 463 611,0 tis. eur a v skutočnosti dosiahli sumu 4 015 663,0 tis. eur. Celkové výdavky boli schválené vo výške 4 009 183,0 tis. eur, v upravených rozpočtoch v sume 4 376 005,0 tis. eur a v skutočnosti sa realizovalo 3 892 655,0 tis. eur. Hospodárenie obcí a miest tak skončilo prebytkom vo výške 123 008,0 tis. eur. Po vylúčení finančných operácií vo výške 728 630,0 tis. eur z príjmovej časti rozpočtov predstavovali príjmy sumu 3 287 033,0 tis. eur. Po vylúčení finančných operácií vo výške 209 293,0 tis. eur z výdavkovej časti rozpočtov obcí predstavovali výdavky sumu 3 683 362,0 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie obcí a miest tak po vylúčení finančných operácií skončilo so schodkom 396 329,0 tis. eur.

V porovnaní s rokom 2009 sa skutočne dosiahnuté príjmy celkom zvýšili o 257 329 tis. eur a celkové výdavky zvýšili o 350 025 tis. eur.

Celkový majetok obcí v roku 2010 vzrástol oproti roku 2009 o 979 496,4 tis. eur, pričom najvyššie prírastky zaznamenal dlhodobý hmotný majetok o 918 118,5 tis. eur. Súhrnný prehľad o hospodárení obcí podáva nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Položka	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	Rozdiel 2010-2009	% k upr. rozpočtu	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	4-3	4/3*100	4/1*100
Príjmy celkom	3 758 334	4 055 942	4 463 611	4 015 663	-447 948	90,0	106,8
Bežné príjmy	2 806 428	2 592 943	2 699 616	2 664 385	-35 231	98,7	94,9
Kapitálové príjmy	376 236	1 024 228	963 436	622 648	-340 788	64,6	165,5
Finančné operácie príjmové	575 670	438 771	800 559	728 630	-71 929	91,0	126,6
Výdavky celkom	3 542 630	4 009 183	4 376 005	3 892 655	-483 350	89,0	109,9
Bežné výdavky	2 543 810	2 485 978	2 650 633	2 577 978	-72 655	97,3	101,3
Kapitálové výdavky	860 169	1 388 358	1 514 086	1 105 384	-408 702	73,0	128,5
Finančné operácie výdavkové	138 651	134 847	211 286	209 293	-1 993	99,1	151,0
Príjmy celkom – výdavky celkom	215 704	46 759	87 606	123 008	35 402	140,4	57,0

Zdroj: Návrh ZÚVS SR

Na základe Plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2011 bola vo všetkých krajských mestách vykonaná kontrolná akcia, ktorej účelom bolo preveriť správnosť, zákonnosť a spoľahlivosť vykazovaných súm v účtovných a finančných výkazoch k 31.12.2010, ktoré sú podkladom pre hodnotenie výsledkov hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy v rámci záverečného účtu verejnej správy za rok 2010.

Účtovné a finančné výkazy zostavené k 31.12.2010 neobsahovali významné nesprávnosti a poskytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovnej jednotky. V jednotlivých krajských mestách NKÚ SR kontrolou zistil:

Banská Bystrica

Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR konštatuje, že boli zistené nedostatky v dodržiavaní zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o účtovníctve nedodržaním termínu zostavenia účtovnej závierky, prekročením čerpania rozpočtových výdavkov v programe Šport a v programe Doprava, ktoré nezodpovedalo rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte, nesprávnym zaúčtovaním opravnej položky z prevádzkovej činnosti a nákladov súvisiacich s obstaraním dlhodobého hmotného majetku a nesprávnym zatriedením splácania úverov zo Štátneho fondu rozvoja bývania podľa rozpočtovej klasifikácie.

Bratislava

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve tým, že neboli vypracované poznámky k účtovnej závierke, bol zaúčtovaný výnos, ktorý vecne a časovo nesúvisel s účtovným obdobím roku 2010, v rámci dlhodobých bankových úverov boli zaúčtované aj časti úverov so splatnosťou do jedného roka, nebol inventarizovaný majetok účtu 069 – Ostatný dlhodobý finančný majetok, inventarizačné rozdiely neboli zaúčtované do obdobia, ktoré bolo predmetom inventarizácie, v inventúrnom súpise nebol uvedený stav majetku s uvedením jednotiek množstva a ceny a miesto uloženia majetku, na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku bol účtovaný majetok, ktorý bol zaradený do užívania, na účte 378 – Iné pohľadávky bola zaúčtovaná záporná pohľadávka .

Nedostatky boli zistené aj v oblasti evidencie majetku, najmä pozemkov. Na základe týchto zistení NKÚ SR v súlade s § 13 ods. 2 zákona o NKÚ SR odporučil vykonať dôslednú inventarizáciu pozemkov v správe hlavného mesta, s cieľom zistiť jeho skutočnú hodnotu a túto premietnuť do účtovnej hodnoty.

Košice

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené porušenie nasledovných všeobecne záväzných právnych predpisov:

Porušenie zákona o účtovníctve bolo zistené v prípadoch akceptovania účtovných dokladov, ktorými bolo preukázané čerpanie dotácie, v inom ako štátnom jazyku, nesplnenia povinnosti účtovania o úrokoch v sume 57 757,44 eur v súlade s postupmi účtovania, neúčtovania o nákladoch v sume 469 173,20 eur a o výnosoch v sume 2 599 617,08 eur do obdobia, s ktorým tieto časovo a vecne súviseli, vykonania opravy počiatočných stavov analytických účtov oprávok k 01.01.2010 bez vyhotovenia účtovného dokladu, priamo v informačnom systéme a v prípade nezaradenia obstaraného majetku, resp. evidovania odpredaného majetku.

Porušenie finančnej disciplíny v sume 550 000 eur podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo zistené v prípadoch nedodržania ustanoveného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami v zmysle Štatútu mesta Košice pri poskytovaní dotácií právnickým osobám. Zároveň mesto postupovalo v rozpore s ustanoveniami zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď nezabezpečilo ročné zúčtovanie poskytnutých finančných prostriedkov z rozpočtu mesta a finančne nevysporiadalo svoje hospodárenie.

Konanie v rozpore so zákonom o majetku obcí, zákonom o obecnom zriadení a štatútom mesta bolo zistené v prípade prevodu vlastníctva nehnuteľného majetku za cenu nižšiu ako bola jeho všeobecná hodnota stanovená podľa osobitného predpisu a tým, že mesto nevyužilo možnosť zachovať svoje vlastníctvo k nehnuteľnému majetku a zhodnocovať ho predovšetkým prenájmom.

Nitra

NKÚ SR vykonal v roku 2011 v meste Nitra kontrolu účtovných a finančných výkazov vo vzťahu k vykázaným výsledkom hospodárenia za rok 2010, ktorej predmetom bol rozpočet mesta, jeho zostavenie, schvaľovanie, rozpis a úpravy, preverenie údajov a informácií uvedených v účtovných a finančných výkazoch. Kontrolou NKÚ boli zistené nedostatky pri vykonávaní inventarizácie a tiež nesprávne zatriedenie bežného výdavku, čím nebola dodržaná ekonomická klasifikácia podľa opatrenia MF SR.

Prešov

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené, že niektoré zmeny rozpočtu schválené primátorom mesta boli v rozpore s uznesením mestského zastupiteľstva. Tiež bolo zistené nedodržanie uznesenia mestského zastupiteľstva pri uzatváraní zmlúv o dielo na jednotlivé akcie. Dôsledkom toho bolo použitie finančných prostriedkov na úhradu faktúr v celkovej sume 494 tis. eur, ktoré mali byť čerpané z rozpočtu mesta až v roku 2011.

K porušeniu finančnej disciplíny došlo pri financovaní stavby, kde mesto použilo finančné prostriedky vo vyššej sume ako boli rozpočtované o 63 tis. eur a pri úhrade za vykonané práce vo vyššej cene ako podľa skutočne realizovaných prác.

Ďalej bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve tým, že výdavky za vykonanie a vyhodnotenie inžiniersko-geologického prieskumu boli nesprávne zaúčtované do nákladov, nesprávnym vykazovaním záväzkov na účte 479 – Ostatné dlhodobé záväzky v sume 83,2 tis. eur a majetku na účte 042 – Obstaranie dlhodobého hmotného majetku v cene 30,2 tis. eur, ktorý bol už v používaní, ako aj tým, že kontrolovaný subjekt nezaúčtoval inventarizačný rozdiel do účtovného obdobia, za ktoré sa inventarizáciou overoval stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.

Kontrolovaný subjekt nesledoval v priebehu rozpočtového roka vývoj hospodárenia podľa schváleného rozpočtu a v prípade potreby nevykonával zmeny vo svojom rozpočte tak, aby jednotlivé výdavky boli zabezpečené v rozpočte pred ich čerpaním, čím porušil § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Zákon o majetku obcí bol porušený pri poskytovaní finančného príspevku na prepravnú službu, kde kontrolovaný subjekt v zmluvách neuviedol povinnosť pre prijímateľa predložiť k vyúčtovaniu finančného príspevku kópie účtovných dokladov hodnoverne preukazujúcich čerpanie finančných prostriedkov poskytnutých mestom.

Trenčín

Kontrolou NKÚ SR boli zistené viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, všeobecne záväzných nariadení, interných predpisov mesta a uzatvorenej zmluvy.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bolo zistené, keď kontrolovaný subjekt použil prostriedky rozpočtu na účely, ktoré neboli schválené a nevykonával zmeny rozpočtu v priebehu roka. Porušenie VZN k nakladaniu s finančnými prostriedkami bolo zistené v prípade, keď polročná monitorovacia správa nebola prerokovaná v mestskom zastupiteľstve.

Nedostatky boli zistené aj v oblasti poskytovania dotácií, keď prijímatelia nepredložili vyúčtovania v zmysle platného VZN k dotáciám a v jednom prípade nebola dotácia vrátená v stanovenom termíne. Zároveň pri kontrole zmlúv bolo zistené porušenie Občianskeho zákonníka, keď chýbal dátum podpísania zmluvy.

Porušenie zákona o finančnej kontrole bolo zistené v prípadoch, keď predbežná finančná kontrola bola vykonaná len jedným zamestnancom alebo až po vykonanej finančnej operácii, alebo pred pripravovanou finančnou operáciou nebola vykonaná vôbec, resp. oneskorene.

Kontrola NKÚ SR ďalej preukázala predloženie účtovnej závierky po stanovenom termíne, čím bol porušený zákon o účtovníctve a opatrenie MF SR k účtovnej závierke. Opatrenie MF SR k plneniu rozpočtu verejnej správy bolo porušené tým, že finančný výkaz neobsahoval názov položiek a kód programov.

Poskytnutím finančných prostriedkov vo forme preddavkov len na základe objednávky bez ich zmluvného dohodnutia bol porušený zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zároveň bola porušená aj finančná disciplína, keď mesto uhradilo preddavky z verejných prostriedkov v rozpore so zákonom. Porušenie finančnej disciplíny bolo zistené aj v prípade nevykonania prieskumu trhu, keď boli verejné prostriedky použité neefektívne, nehospodárne a neúčinne.

Porušenie zákona o účtovníctve bolo zistené v tom, že faktúra neobsahovala cenu za merné jednotky, účtovné doklady neobsahovali označenie účtov, majetok nebol zaradovaný priebežne do účtovníctva, čím nebolo účtovníctvo vedené správne. Porušenie opatrenia MF SR k postupom účtovania pre obce bolo zistené v prípade nevytvorenia rezervy k súdnym sporom, nevytvorenia opravnej položky k pohľadávkam a časového nerozlíšenia nákladov budúcich období.

Tiež bol zistený nesúlad interného predpisu VZN o poskytovaní dotácií so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď dotácie boli poskytované fyzickým osobám - nepodnikateľom.

Trnava

Kontrolu účtovných a finančných výkazov vo vzťahu k vykázaným výsledkom hospodárenia za rok 2010 boli NKÚ SR zistené porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, a to zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o majetku obcí.

Zistené nedostatky sa týkali nesprávneho zatriedenia výdavku podľa ekonomickej klasifikácie, nesprávneho zaúčtovania predpisu nájomného, nesprávneho zaúčtovania rozpustenia rezervy, poznámky k účtovnej závierke neboli vypracované v termíne, objednávky boli vystavené neskôr ako faktúry, účtovné doklady neobsahovali označenie účtov, na ktoré sa účtovné prípady zaúčtovali, dokončené stavby neboli zaradené do majetku mesta.

Bol zistený aj nesúlad interného predpisu mesta – VZN o poskytovaní dotácií so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď dotácie boli poskytované fyzickým osobám - nepodnikateľom.

Žilina

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené porušenie nasledovných všeobecne záväzných právnych predpisov:

Porušenie zákona o účtovníctve bolo zistené v prípadoch neúčtovania o poskytnutých preddavkoch do splnenia dodávky zo strany dodávateľa, nesprávneho zaúčtovania obstaraných materiálových zásob priamo do nákladov, prijatých splátok návratných finančných výpomocí, o ktorých nebolo účtované prostredníctvom príslušného účtu účtovej skupiny 27 – Návratné finančné výpomoci, poznámok, ktoré neboli načas predložené a ich obsah nezodpovedal požadovanému, nezaúčtovania prevádzkových preddavkov do konca príslušného účtovného obdobia a nezaúčtovania inventarizačného rozdielu do účtovného obdobia, za ktoré bol overovaný stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.

Porušenie zákona a rozpočtových pravidlách samosprávy a zákona o obecnom zriadení bolo zistené pri nákupe pozemkov, a to neschválením príslušnej zmeny rozpočtu zastupiteľstvom a jej nevykonaním rozpočtovým opatrením.

Porušenie finančnej disciplíny bolo zistené pri uhradení preddavku bez toho, aby jeho poskytnutie bolo vopred v zmluve o dodávke dohodnuté.

Konanie v rozpore so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite bolo zistené pri vykonávaní predbežnej finančnej kontroly.

Ďalšími kontrolami vykonanými v obciach (mestách) bolo zistené nedodržanie zákona o majetku obcí v prípadoch nevyrubovania penále za omeškané úhrady nájomného, nevykonania úpravy výšky nájomného za nájom nebytových priestorov v zmysle platného VZN, neuplatnenia podmienok vypovedania zmluvy v prípadoch nájomcov s vysokou výškou nezaplatených pohľadávok po lehote splatnosti, prenájmu hnutel'ného majetku mesta bez odplaty, nevykonávania fyzických kontrol dodržiavania podmienok nájomných zmlúv a pri výpožičke majetku. Nehospodárny postup bol zistený v prípadoch, keď mestá daňovým subjektom, ktoré splátky, resp. daň z nehnuteľností zaplatili oneskorene, nevyrubili sankčný úrok. Neplnením si zákonnej povinnosti vyrubovania sankcií daňovým subjektom mestá prichádzali o časť príjmov.

Kontrolou boli zistené viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, všeobecne záväzných nariadení, interných predpisov a uzatvorených zmlúv v oblasti správy miestnych daní a poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady, stavebného zákona a nesprávneho postupu miest pri správe, vyrubovaní a vymáhaní nedoplatkov na dani z nehnuteľností.

12.2 Vyššie územné celky

VÚC zostavovali svoje rozpočty v roku 2010 podľa § 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v členení na bežné a kapitálové rozpočty. Súčasťou rozpočtového hospodárenia boli aj príjmové a výdavkové finančné operácie.

Schválené bežné rozpočty VÚC očakávali príjmy v sume 973 911,0 tis. eur, výdavky v sume 955 955,0 tis. eur a prebytok v sume 17 956,0 tis. eur. Upravené bežné rozpočty VÚC predpokladali príjmy v sume 971 880,0 tis. eur, výdavky v sume 977 352,0 tis. eur a schodok vo výške 5 472,0 tis. eur. Skutočné bežné príjmy dosiahli sumu 961 732,0 tis. eur a výdavky sumu 942 183,0 tis. eur, prebytok bol dosiahnutý v sume 19 549,0 tis. eur.

Schválené kapitálové rozpočty VÚC očakávali príjmy v sume 92 816,0 tis. eur, výdavky v sume 202 353,0 tis. eur a schodok vo výške 109 537,0 tis. eur. Upravené kapitálové rozpočty VÚC predpokladali príjmy v sume 138 211,0 tis. eur, výdavky v sume 250 867,0 tis. eur a schodok vo výške 112 656,0 tis. eur. Skutočné kapitálové príjmy dosiahli sumu 67 816,0 tis. eur a kapitálové výdavky 108 882,0 tis. eur, schodok bol vo výške 41 066,0 tis. eur.

Súčasťou rozpočtu boli aj finančné operácie, v rámci ktorých VÚC schválili v príjmovej časti získať 101 520,0 tis. eur, výdavkové finančné operácie v sume 9 939,0 tis. eur.

Po schválených zmenách predpokladali VÚC v príjmovej časti upravené príjmové finančné operácie v sume 138 531,0 tis. eur, upravené výdavkové finančné operácie sa očakávali v sume 18 293,0 tis. eur. Skutočné príjmové finančné operácie boli dosiahnuté v sume 93 503,0 tis. eur, výdavkové finančné operácie v sume 18 229,0 tis. eur a prebytok finančných operácií bol 75 274,0 tis. eur.

Celkové príjmy rozpočtov VÚC boli schválené vo výške 1 168 247,0 tis. eur, v upravených rozpočtoch vo výške 1 248 622,0 tis. eur a v skutočnosti dosiahli sumu 1 123 051,0 tis. eur.

Celkové výdavky boli schválené vo výške 1 168 247,0 tis. eur, v upravených rozpočtoch v sume 1 246 512,0 tis. eur, z ktorých sa realizovalo 1 069 294,0 tis. eur. Hospodárenie VÚC tak skončilo s prebytkom v sume 53 757,0 tis. eur. Po vylúčení finančných operácií vo výške 93 503,0 tis. eur z príjmovej časti rozpočtov predstavovali príjmy sumu 1 029 548,0 tis. eur. Po vylúčení finančných operácií vo výške 18 229,0 tis. eur z výdavkovej časti rozpočtov VÚC, predstavovali výdavky sumu 1 051 065,0 tis. eur. Rozpočtové hospodárenie VÚC tak po vylúčení finančných operácií skončilo so schodkom vo výške 21 517,0 tis. eur.

V porovnaní s rokom 2009 sa skutočne dosiahnuté celkové príjmy VÚC za rok 2010 znížili o 55 735,0 tis. eur a celkové výdavky sa znížili o 65 209,0 tis. eur.

Celkový majetok VÚC v porovnaní s rokom 2009 vzrástol o 52 497,0 tis. eur, pričom najvyšší prírastok zaznamenal dlhodobý hmotný majetok o 48 933,0 tis. eur. Výsledky hospodárenia VÚC sumarizuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

Položka	Skutočnosť 2009	Rozpočet 2010		Skutočnosť 2010	Rozdiel 2010-2009	% k upr. rozpočtu	Index 2010/2009
		schválený	upravený				
a	1	2	3	4	4-3	4/3*100	4/1*100
Príjmy celkom	1 178 786	1 168 247	1 248 622	1 123 051	-125 571	89,9	95,3
Bežné príjmy	1 010 653	973 911	971 880	961 732	-10 148	99,0	95,2
Kapitálové príjmy	23 809	92 816	138 211	67 816	-70 395	49,1	284,8
Finančné operácie príjmové	144 324	101 520	138 531	93 503	-45 028	67,5	64,8
Výdavky celkom	1 134 503	1 168 247	1 246 512	1 069 294	-177 218	85,8	94,3
Bežné výdavky	966 331	955 955	977 352	942 183	-35 169	96,4	97,5
Kapitálové výdavky	158 886	202 353	250 867	108 882	-141 985	43,4	68,5
Finančné operácie výdavkové	9 286	9 939	18 293	18 229	-64	99,7	196,3
Príjmy celkom – výdavky celkom	44 283	0	2 110	53 757	51 647	2 547,7	121,4

Zdroj: Návrh ZÚVS SR

Na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR vykonal v roku 2011 v 8 samosprávnych krajoch kontrolu účtovných a finančných výkazov vo vzťahu k vykázaným výsledkom hospodárenia za rok 2010 a systému pôsobenia sprostredkovateľského orgánu pod riadiacim orgánom v regióne, ktorej predmetom bol rozpočet samosprávneho kraja, jeho zostavenie, schvaľovanie, rozpis a úpravy, preverenie údajov a informácií uvedených v účtovných a finančných výkazoch, pôsobnosť SORO na úrovni samosprávneho kraja a kontrola opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov.

Návrhy záverečných účtov samosprávnych krajov za rok 2010 boli spracované v súlade so Smernicou MF SR na vypracovanie záverečných účtov kapitol štátneho rozpočtu, štátnych fondov a na vypracovanie návrhu záverečného účtu verejnej správy Slovenskej republiky č. MF/8208/2009-311. V rámci kontroly formálnej a obsahovej stránky záverečných účtov NKÚ SR nezistil nedostatky. Údaje o finančnej situácii, majetkovej pozícii a o výsledkoch rozpočtového hospodárenia uvedené v návrhoch záverečných účtov korešpondovali s údajmi účtovných závierok a finančných výkazov k 31.12.2010.

Na základe výsledkov kontrol NKÚ SR konštatuje, že účtovné a finančné výkazy zostavené k 31.12.2010 neobsahovali významné nesprávnosti a poskytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovnej jednotky.

V jednotlivých samosprávnych krajoch bolo kontrolou NKÚ SR zistené:

Banskobystrický samosprávny kraj

Hospodárenie BBSK bolo v roku 2010 poznačené najmä poklesom výnosu dane z príjmov fyzických osôb. BBSK kompenzoval výpadok príjmov použitím finančných prostriedkov z minulých rokov a prijatím nového dlhodobého úveru. Vykonanou kontrolou boli NKÚ SR zistené niektoré nedostatky v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov, a to najmä zákona o účtovníctve tým, že časovo nerozlišoval úroky z úverov, pri tvorbe opravných položiek k pohľadávkam nepostupoval podľa internej smernice, na účte obstarania dlhodobého nehmotného majetku bolo evidované technické zhodnotenie softvéru, ktorý patril na osobitný účet a nevytvoril rezervu na nevyfakturované dodávky vodného a stočného.

Bratislavský samosprávny kraj

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve, tým že nebol zúčtovaný záväzok vo výške 361 315,80 tis. eur. Ďalej bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy tým, že neboli prevedené nevyčerpané finančné prostriedky roka 2009 z rozpočtu EÚ na osobitný účet a neboli zaradené v roku 2010 do rozpočtu BSK ako príjmová finančná operácia. Tiež bolo zistené porušenie zákona o samospráve vyšších územných celkov tým, že poskytol finančné prostriedky v celkovej výške 500 445,99 eur bez ich predchádzajúceho schválenia v rozpočte.

Košický samosprávny kraj

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve v prípadoch účtovania o nákladoch v sume 1 580 857,86 eur a o výnosoch v sume 1 904 807,40 eur do obdobia, s ktorým tieto časovo a vecne nesúviseli, nesprávneho vymedzenia finančných nákladov na účet opráv a údržby, neocenenia nehnuteľného majetku ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a odpísania pohľadávok v sume 166 043,57 eur, pri ktorých nenastal dôvod na trvalé upustenie od ich vymáhania.

Tiež bolo zistené konanie v rozpore so zákonom o majetku vyšších územných celkov, a to odpísaním pohľadávok nad stanovenú hodnotu ako aj nevymáhaním splatenia návratnej finančnej výpomoci v sume 132 072,00 eur.

Zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol porušený tým, že KSK nemonitoroval plnenie programov.

Nitriansky samosprávny kraj

Kontrolou účtovných a finančných výkazov vo vzťahu k vykázaným výsledkom hospodárenia za rok 2010 bolo NKÚ SR zistené porušenie zákona o účtovníctve, a to nepreukázaním vecného plnenia účtovného prípadu, zaradením majetku, ktorý nemal charakter DHM a nedostatky boli zistené aj pri vykonávaní inventarizácie.

Prešovský samosprávny kraj

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve tým, že PSK neuviedol v poznámkach vymedzenie a sumu nákladov na overenie účtovnej závierky audítorom a za súvisiace audítorské služby, nezúčtovaním opravných položiek, zrušením opravnej položky na stavbu, ktorá nebola k 31.12.2010 zaradená do majetku a tým, že rezerva na súdny spor o zaplatenie dlžnej sumy nebola zúčtovaná k 31.12.2010 napriek jeho ukončeniu.

Nedostatky boli zistené aj pri riadnej inventarizácii majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, keď inventarizačný zápis z vykonanej inventarizácie pohľadávok, záväzkov, súvahových a podsúvahových účtov neobsahoval výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom a u pozemkov miestne inventúrne súpisy a ani sumárny inventúrny súpis neobsahovali podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby a inventúrny súpis účtu 221 – bankové účty neobsahoval meno, priezvisko a podpisový záznam hmotne zodpovednej osoby.

Trenčiansky samosprávny kraj

Kontrolou NKÚ SR bolo zistené porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď kontrolovaný subjekt nepredložil v dvoch prípadoch finančné výkazy v stanovených termínoch, čím zároveň nedodrжал zákon o Štátnej pokladnici a opatrenie MF SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahom vymedzení položiek účtovnej závierky, termíny a miesto predkladania účtovnej závierky pre rozpočtové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky.

Ďalej bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve tým, že účtovné výkazy neboli predkladané MF SR v stanovených lehotách, nesprávnym účtovaním o nákladoch a tým, že kontrolovaný subjekt nedodrжал postupy účtovania v prípade účtovania drobného dlhodobého majetku.

Trnavský samosprávny kraj

Kontrolou súm v účtovných a finančných výkazoch za rok 2010 boli NKÚ SR zistené porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, a to zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Zistené nedostatky sa týkali nesprávneho zaúčtovania predpisu nájomného, nesprávneho zaúčtovania rozpustenia rezervy, poznámky k účtovnej závierke neboli vypracované v termíne, objednávky boli vystavené neskôr ako faktúry, účtovné doklady neobsahovali označenie účtov, na ktoré sa účtovné prípady zaúčtovali a dokončené stavby neboli zaradené do majetku mesta.

Žilinský samosprávny kraj

Kontrolou účtovných a finančných výkazov vo vzťahu k vykázaným výsledkom hospodárenia za rok 2010 bolo NKÚ SR zistené porušenie zákona o účtovníctve. Pri kontrole účtovania nákladov bola zistená nesprávna aplikácia postupov účtovania a nespoľahlivé uplatňovanie rozpočtovej klasifikácie pri triedení rovnorodých druhov výdavkov spolu v sume 11 288,81 eur a tým, že v podsúvahovej evidencii majetku boli vedené 2 kusy neoceneného majetku.

Záver

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly správnosti zostavenia záverečných účtov rozpočtových kapitol, kontroly správnosti zostavenia Návrhu záverečného účtu SR za rok 2010 ako aj analýzy vyžiadaných informácií konštatuje, že:

- Návrh záverečného účtu verejnej správy SR za rok 2010 obsahuje všetky náležitosti v zmysle ustanovení § 29 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- v hospodárení štátneho rozpočtu vykazanom na hotovostnom princípe sa v roku 2010 dosiahli:

- príjmy	10 900 862,8 tis. eur
- výdavky	15 337 010,9 tis. eur
- schodok	4 436 148,1 tis. eur
- skutočný schodok štátneho rozpočtu bol síce v porovnaní s upraveným rozpočtom nižší o 103 895,2 tis. eur avšak v porovnaní s rokom 2009 došlo k jeho rapídnejmu zvýšeniu o 1 644 897,1 tis. eur, t. j. o 59,9 %,
- slovenská ekonomika zaznamenala v roku 2010 oživenie po prepade ekonomiky v roku 2009 v dôsledku globálnej finančnej a hospodárskej krízy. Rast HDP dosiahol 4,0 %, čo bol najvyšší rast v rámci štátov eurozóny a druhé najrýchlejšie tempo rastu v rámci EÚ-27,
- hospodárenie subjektov verejnej správy v zmysle medzinárodnej metodiky vykazovania ESA 95, rozhodujúcej pre hodnotenie plnenia maastrichtských kritérií, sa pri konsolidovaných celkových príjmoch 21 788 940,0 tis. eur a konsolidovaných celkových výdavkoch 26 995 991,0 tis. eur skončilo podľa predbežných údajov zverejnených Eurostatom dňa 26.04.2011, deficitom vo výške 5 207 051,0 tis. eur. Rozpočtovaný schodok vo výške 3 705 755,0 tis. eur bol prekročený o 1 501 296,0 tis. eur,
- podiel schodku rozpočtu verejnej správy na HDP dosiahol podľa predbežných údajov úroveň 7,9 %, čo predstavuje prekročenie maastrichtského kritéria deficitu o 4,9 %. V medzinárodnom porovnaní dosiahla SR horší podiel schodku verejnej správy ako je priemer štátov EÚ-27, t. j. 6,4 % a tiež v rámci eurozóny patrí SR ku štátom s horším výsledkom oproti priemeru štátov eurozóny (6,0 %),
- konsolidovaný dlh verejnej správy (maastrichtský dlh) dosiahol k 31. 12. 2010 hodnotu 26 998 378,0 tis. eur. Medziročné zvýšenie konsolidovaného dlhu o 4 667 093 tis. eur, zvýšilo jeho podiel na HDP na úroveň 41,0 %, čím vykázal nárast o 5,6 %. Zvýšenie bolo spôsobené najmä rastom dlhu o 20,9 % a súčasným rastom HDP v stálych cenách o 4,0 %. Nachádza sa však pod vyžadovanou limitnou hranicou 60 %. Aj v porovnaní s EÚ-27 a eurozónou patrí SR k štátom s nižšou hodnotou dlhového pomeru,
- programové rozpočtovanie ako nástroj na posilnenie strategického plánovania a riadenia ani v roku 2010 nenaplnilo svoj zámer, a to najmä v transparentnosti z pohľadu posúdenia účelu a výsledného efektu vynakladania verejných zdrojov,
- rozdiel medzi celkovým objemom príjmov, ktoré Slovenská republika v roku 2010 z rozpočtu Európskej únie skutočne získala a finančnými prostriedkami, ktoré Slovenská republika do rozpočtu Európskej únie skutočne odviedla dosiahol sumu 1 044 954,6 tis. eur. Je to až o 1 136 265,1 tis. eur menej oproti pôvodne schválenému rozpočtu na rok 2010. NKÚ SR poukazuje na to, že čerpanie finančných prostriedkov na štrukturálne opatrenia II. programového obdobia je podľa stavu k 27.05.2011 na úrovni 17,8 % celkovej záväzku na roky 2007-2013, čo nemožno označiť za úspešný stav i napriek tomu, že oprávnené obdobie pre financovanie je do 31.12.2015.

Na základe kontrol vykonaných NKÚ SR v 10 rozpočtových kapitolách je možné konštatovať, že účtovné a finančné výkazy zostavené k 31.12.2010 neobsahovali významné nesprávnosti a poskytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovných jednotiek. Návrhy záverečných účtov kapitol boli vypracované v súlade so Smernicou na vypracovanie záverečných účtov. V niektorých prípadoch bolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o správe majetku štátu.

Vo vzťahu k prostriedkom Európskej únie NKÚ SR zistil porušenia ustanovení zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, nesúlad s viacerými ustanoveniami zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a Obchodného zákonníka.

V rámci kontroly obcí a VÚC bolo NKÚ SR zistené, že účtovné a finančné výkazy poskytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva a o ich finančnej situácii. Kontrolou bolo v niektorých prípadoch zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o majetku obcí.

Na základe kontrolou zistených nedostatkov NKÚ SR navrhol príslušným kontrolovaným subjektom v súlade s § 13 ods. 2 zákona o NKÚ SR odporúčania, ktoré by mali zabezpečiť elimináciu nepriaznivého vplyvu zistených nedostatkov pri vynakladaní verejných zdrojov a prostriedkov Európskej únie.

Bratislava, jún 2011